

Hind 33 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Topeltnumber

Posriteel:

Birgit Oigemeel

Johnny Depp

Sadala noored
popkunstnikud

Muinas-Julle
tornid

Millises
Festis
tahaksin
elada?

Kalmetu
luulepäevalt

Õpilasfirmade
laadalt

Mere- ja
liivamängud

Laste
loodusfotod

Kogu tõde
kärbsenäpist

Vikerkaarest

<http://kommikas.kallev.ee/healaps/>

**Esseevõistlusele "Millises Eestis ma tahaksin elada?" laekus 326 tööd.
Võistluse korraldas Tartu Ülikooli eetikakeskus koostöös
Vabariigi Presidendi mõttekoja, ajakirjaga Akadeemia ning
haridus- ja teadusministeeriumiga
Parimaid autasustas president Toomas Hendrik Ilves
Kadrioru lossi hoovis 22. juunil 2007.**

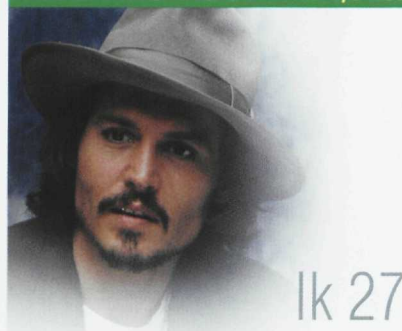
* * *

Ma tahaksin elada Eestis,
kus üksteist hoida on kombeks,
kus kõik halva me isekeskis
võime paremaks muuta homseks,
kus headus ja tarkus ja puhtus
on au sees nii maal kui ka linnas,
kus alati tunda võib uhkust,
et laulud on laste seas hinnas!

Leelo Tungal

WWW.LASTEKAS.EE

lk 27

Kaanepilt: Kristiin a Kelder Huvikeskus Kullo kunstiringist

- 3 Liilian Otsa, Michael Naudi, Kristo Huumi, Arvo Uusi luulet
- 4 Kalmetu luulepäevalt
- 5 Kirjalaps: Kristin Tasane, Marko Tammela, Lisett Oras
- 6 Kunst: Sadala noorte näitus
- 7 Laste loodusfotod
- 8 Kärt Hellema "Peidupaik"
- 10 Muinas-Julle võistluselt "Torni sõnum"
- 12 Pealinna-viktoriin
- 13 Naeru-uss
- 14 Steni võistluselt: Helena Pall, Mario Markus
- 15 Mustkunstnik Ande
- 16 Pea on mõtlemiseks!
- 17 Ilmar Trulli ristsõna
- 18 Järjehoidja
- 20 Oma sulega: Marija Jurtin
- 21 Peep Veedla kärbsenäpist
- 22 Kirjalaps: Elis Ruus, Gerda Savolainen
- 23 Birgitta Otsa seiklusjutt
- 26 Hannele Huovi kanguru-valm
- 27 Poster 1 Johnny Depp
- 28 Poster 2 Birgit Õigemeel
- 31 Kirjanurk
- 32 Tiit Kändler vikerkaarest
- 33 Päev vikerkaare all
- 34 Enda Naaberi siili- ja linnujutt
- 35 Kirjad Astrid Lindgrenile: Susanna Veevo
- 36 Osavnäpp: Anneli pärlikee
- 37 Presidendi esseevõistluselt: Lauri Kanarbik
- 39 Janno Põldma "Shrek 3" eestindusest
- 40 Meie Kätlin Vainola
- 42 12 kuud õuemänge
- 43 Meie liikumise-eeskujud
- 44 Ilmar Tomuski Johannese-jutt
- 45 Reet Mängel-Juuse koomiks
- 46 Barbindus
- 47 Ülle Põllu draakonijutt
- 49 Viluste müüdid
- 50 Karl-Arthur Klemets ja Jim Tilk saajalgsest
- 51 Sirje Kaasiku laul
- 52 Uudised
- 53 Pop
- 54 Õpilasfirmade laat
- 55 Hämarast keskajast

Väljaandja: Mittetulundusühing "Hea Laps"
Harju 1, 10146 Tallinn Tel. 631 44 28
Hea.Laps@mail.ee

Trükk: Reusner

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja Leelo Tungal, leelo@healaps.ee

Levijuht Britta Koržets, britta@healaps.ee

Kujundaja Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Arvi Uus

Eleanora Šljanda Huvikeskus "Kullo" kunstiringist

SIIL JA PÄIKE

KUSKIL RAND JA KUSKIL LIIV,
KUUSE VARJUS PEIDUS SIIL.
"SIIL ON OLLA PÄRIS VÄIKE,"
MÕTLES ÜKSKORD TAEVAS PÄIKE.
"MINA IKKA ANNAN SOOJA,
IGAL ÕHTUL LÄHEN LOOJA.
ARMAS SIIL ON MULLE SÕBER,
SAMUTI KA METSAS PÖDER."

VOOLAS PISAR PÄIKSE LAUGEL.
„AGA KAHJUKS AINULT KAUGELT
KÕIGILE SAAN TEHA PAI,
SEST MU PAI TEEB AI-AI-AI,"
MÕTLES PÄIKE, LOOJA LÄKS.
SIILIL KÄSIL USSI SNÄKS.

Minu koduõu

Minu koduõu on suur ja lai, samade mõõtmetega on ka aed.
Õues on veel lehtla ja liivakast, kus on hea mängida oma õdedega.
Liivakasti juures kasvavad kirsipuud, seal on mõnus kassipoegadega
võidu ronida.

Suvel hoolitsen lipuvarda juures kasvavate jorjenite eest. Õue- ja aiamura niidetakse
murutraktoriga. Kui on väga kuiv suvi, siis ma niisutan muru tiigist tuleva veega.
Mulle meeldib elada kõrvalises kohas, sest seal on rahulikum tegutseda kogu perel.

Minu suvi

Mina lähen suvel merre ujuma
ja mere randa ehitam liivast kuju ma.
Päevitan end hästi pruuniks,
sest ma alustan juba juunist.

Vanavanaemale võiks külla minna,
ei tea, kas ikka jõuan sinna..
Sõita väga pikk on maa,
sest tema elab Venemaal.

Pole teda ammu näinud
ega temal külas käinud.
Arvan, ta on mulle kallis,
kingiks talle palju lilli.

Liilian Ots Kehra Keskkooli 1. b klassist

Konn tornis

Kaugel paistab tornitipp,
tornil seisab Eesti lipp.
Aknad kandilised on
Tornis istub väike konn,
Mõtleb, mis tal taskus on?
Taskus on tal väike torn.
Tornil seisab Eesti lipp
Väike konn ei ole morn,
hoopis teeb ta: yes ja hipp!

Kristo Huum Laeva Põhikoolist

**Täname
Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali ja
Hasartmängumaksufondi**

**Suur aitäh Haridus- ja
Teadusministeeriumile,
kes tellis ajakirja 585-le koolile!**

Kalmetu kaheksas luulekogumik

Viljandimaal, Kalmetu koolis, peetakse au sees luulet: igal kevadel kogunevad Mulgimaa koolide noored poeedid Kalmetule ning kooliaula aurab luulelistest mõtetest, mida igauks omaette paberile paneb. Koolil on oma luulehaldjas – õpetaja Ene Toomsalu, kes tänavu pani kokku juba kaheksanda luulepäeva-kogumiku. Sellest raamatust ongi siinsed luuletused pärit. Muide, vaadake õnnelike värsside ridade esitähhti: sellist luuletust kutsutakse akrostihhoniks.

Kristiina Aderov Türitl

Ootan

Ootan aega, mil aed on täis rohelust,
ootan seda, et õhkkond on täis positiivsust.
Ootan aega, mil marju otse põõsa otsast süüa saan
ning järves ujudes märgatav on kaan.

Ootan, et läbi saab kool
ja lõpp on mõneks ajaks ka sellel lool.
Samas ootan uusi tuuli,
mis juhatavad mind uude kooli.
Ootan aega, mil päikest täis on ilm
ning rõõmust särab iga vastutulev silm.
Ootan selle ajaga kaasnevaid seiklusi võrratuid,
ootan päikesepaistet, mis kestab kuid.

Ootan õhtuid sõpradega koos,
kui lõkke ümber istudes kitarri saatel oleme kõik lauluhoos.
Nii väga ootan seda aega, mis on täis vabadust,
seda aega, mis tekitab tunde, et elu on lausa lust.

Triin Sauks Paistu Põhikooli 9. klassist

Meri

Meri on täis saladusi,
kurbust, nuttu, muresid.
Kõike nii palju.
Meri on suur,
mina nii väike.
Kui magama lähen,
siis läheb ka päike.
Siis meri kõik saladused
tähtedele annab,
siis tähed kõik saladused
kuule kannavad,
siis kuu nii ilusasti särab.
Kes muredesse mattund ja kuule nüüd vaatab,
unustab mured ja nägu vaid naer katab.

Kreete Jakobson Tarvastu Gümnaasiumi 7. klassist

Õnnelikult lõpevad muinasjutud.
Põnevad on ka põnevikud.
Ega viga pole ka draamad.
Tavaliselt on komöödiad naljakad.
Aga mõned on nii mõttetud.
Ja kriminullid on päris lahedad.
Arstiteadus – see on jama.

Ega täheteadus parem pole.
Näiteringis pole kole.
Ene Toomsalu, hea ja tore!

Pille-Riin Lembinen Kalmetu Põhikooli 7. klassist

Aastaajad

Mulle meeldib suvi,
aga ka lumi.
Tore on ka sügis,
kuid ma pole kuulnud sõna nügis.
Talv, siis on mu sünnipäev,
SÜNNIPÄEV, mitte künnipäev.
Kihvt on ka kevad, linnud – siis tulevad nemad.

Teele Vahtra Võhma Gümnaasiumi 5. klassist

Mustorav ja karihiir

Oli ilus suvine päev, kuid mitte kõigi jaoks. Üks kuri poiss, kelle nimi oli Juku, oli kinni püüdnud imearmsa Karihiire ja tahtis talle nüüd trikke õpetada. Aga mõelge, kui raske on väiksel armsal hiirekesel ühe päevaga kõik saltod ja kukerpallid selgeks õppida. Vaene hiireke! Seda ei suudaks ju keegi, välja arvatud treenitud akrobaadid.

See selleks, lähme nüüd oma jutuga edasi. Juku oli rahutu poiss ja väsis hiire treenimisest kiiresti ära. Niisiis jättis ta hiire sinnapaika, läks tuppa ja hakkas telekat vaatama. Samal ajal jooksis purgi juurde Mustorav ja vaatas, mida teeb üks Karihiir purgis. Karihiir rääkis talle kogu loo ära. Mustorav sai kõigest aru ja päästis ta välja ning nad mõlemad jooksid oma teed. Kui Juku tagasi tuli, imestas ta väga, kui nägi tühja purki maas lebamas. Ta sai väga vihaseks ja tahtis oma viha välja valada esimese ettejuhtuva elusolendi peale, kelleks osutus meie Mustorav, kes puu otsas pähkliit näris. Juku võttis oma uue ragulka ja sihtis Mustoravat.

Kuid heategu ei jää tasumata - ja seal ta jooksis, meie Karihiir, otse Juku püksisäärde ja uuesti maha. Oi, kuidas poiss ehmus! Ära joostes lubas ta mõttes, et ei kiusa enam kunagi loomi. Sellest ajast peale aga olid Mustorav ja Karihiir parimad sõbrad.

Marko Tammela
Järveotsa Gümnaasiumi 5.b klassist

Õues

Ma sõidan ikka rattaga –
ei taha ilma rattata.
Mulle meeldib mängida
ja õues ringi kõndida.

Joosta üldse ma ei taha,
see on minu meelest paha..
Ma sõidan ikka rattaga
ei taha üldse rattata..

Kristiin Tasane
Kehra Keskkooli 1.a klassist

Minu väike heategu

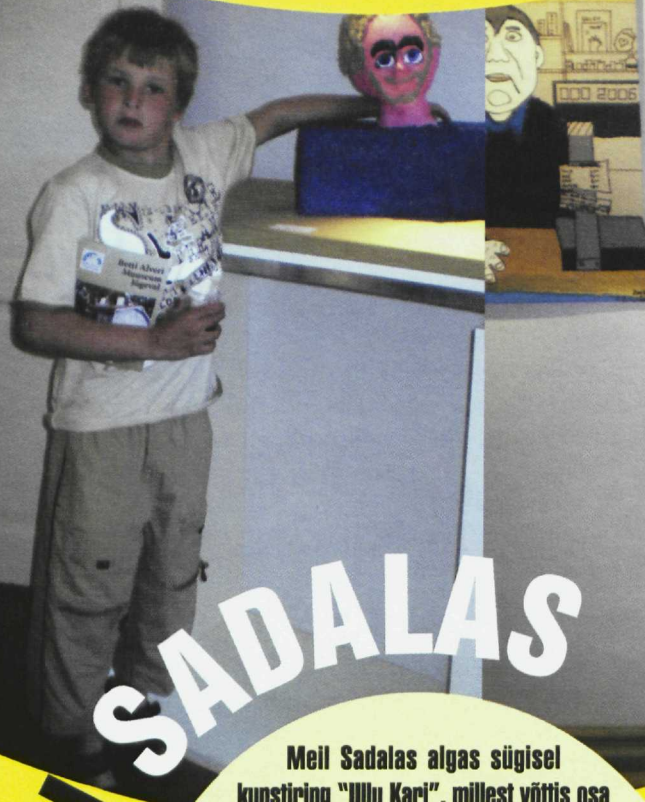
Aitasin kord ühel vanatädil kotte koju tassida. Lugu juhtus nii. Jalutasin rahulikult linna peal, kui äkki tuleb minu juurde üks vanem naine, kes on ennast nii rätikutesse ja linadesse mässinud, et ma vaeu ta nägu nägin, ja palub, et ma aitaks tal kotid koju tassida. Alguses ma ei teadnud mida öelda, et kas aidata ikka täiesti võõrast inimest või mitte: olen ju ikka mõelnud, et mida ma teeksin, kui mõni vanem inimene paluks mul aidata kotid koju tassida. Usun, et oleksin öelnud: „Vabandust, mul on kiire,“ ja edasi läinud.

Aga selle vanema naise puhul oli hoopis teismoodi. Ma vastasin talle ennastki üllatades: „Muidugi aitan!“ Võtsin aga ta kotid kätte ja hakkasime tema kodu poole minema. Kotid oli päris rasked. Ei imesta, et ta palus, et ma teda aitaksin. Vanatädi nimi on Tiiu. Täpselt nagu minu vanaemal. Ütlesin, seda ka talle. Lõpuks hakkasime jõudma ta maja lähedale, minu imestuseks elas ta täpselt samas majas, kus mu vanaema ja veel samas trepikojas ka. Kui me olime altuksest sisse läinud, tegi ta teatavaks, et ta ongi mu vanaema Tiiu ja mängis mulle ühe vembu: nimelt oli esimene aprill...

Marko Pikkat

Lisett Oras Keilast

SADALAS

Meil Sadalas algas sügisel kunstiring "Ullu Kari", millest võttis osa umbes 15 õpilast. "Ullu Karjaks" ristis meid kunstnik Rebu. Me meisterdame ja joonistame igasugu põnevaid asju, juhendajaks Anniki Kari. Kevadel algas meil suur projekt "Sadala kuulsused". Kõigepealt valisime Sadala inimese, keda tahtsime joonistada, siis tegime temast pilti ja hakkasime joonistama. Joonistasime pildid koomiksi stiilis, Roy Lichtensteini järgi. Kasutasime oma maalides ära ka Andy Warholi popkunsti. Need, kes maalimise olid lõpetanud, võisid hakata tegema paberist skulptuuri. Nüüd räägivad oma tegemistest kunstiringi lapsed ise.

Kristin Žilinski: Mina joonistasin Sadala Põhikooli õpetajat Ludmilla Lukast, sellepärast, et ta on meie käsitöö õpetaja. Siis, kui õpetaja meie peale karjub, hakkame tema tunnis lollitama. Muidu on ta tore õpetaja ja viskab vahel nalja. Ta oskab hästi kududa, sellepärast joonistasingi talle kudumisvardad kätte.

Kristiina Tuft: Mina joonistasin Mari-Ann Luhamäed sellepärast, et ta on Sadala Põhikooli õppealajuhataja. Mari-Ann Luhamäe on sõbralik, aktiivne, lõbus, julge, tore ja heasüdamlik. Ta on meie kooli süda.

Maaria-Stiin Siirrand: Mina joonistasin Sadala Põhikooli direktorit Tiia Kikkatalot sellepärast, et ta on aktiivne ja lõbus. Ta korraldab meie koolis palju üritusi.

Gerli Suviste: Mina valisin Sadala tuntud inimeseks Meeri Otensoni, sest ta on lahke ja heasüdamlik ja armastab lapsi. Ta on lahe ja lõbus, ja kui ta lapsi näeb, siis ta kallistab neid kõvasti. Ta organiseerib üritusi, mis kõigile meeldivad. Meeri Otenson on Sadala külade seltsi esinaine, sellepärast ma teingi ta rahvamaja ees seismas.

Daisi Kuusik: Mina joonistasin Igor Ellissoni, sest ta lasi teha endale hõbedase külgkorviga mootorratta. Ta on kaua aega elanud Sadalas.

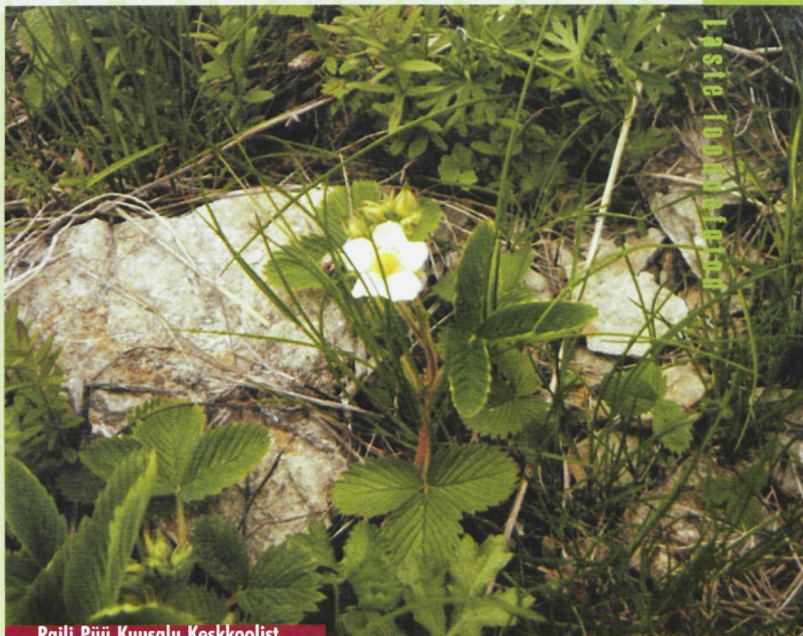
Eva-Maria Djomin: Mina joonistasin oma ema Triin Pärsimit, sest ta on sündinud ja elanud Sadalas. Ta on Sadala Põhikooli hoolekogu esimees ja vallavolikogu liige. Ta on tore ja abivalmis.

Kalvi Luhamäe: Mina tahtsin maalida Sadala kunstnikku Rein Erebit, keda kutsutakse Rebuks. Kui minu kord pildistamiseni jõudis, oli Rebu vihane. Ma olen muidu väga laisk, kui veel mõni ei tea, aga kunstiring meeldib mulle väga.

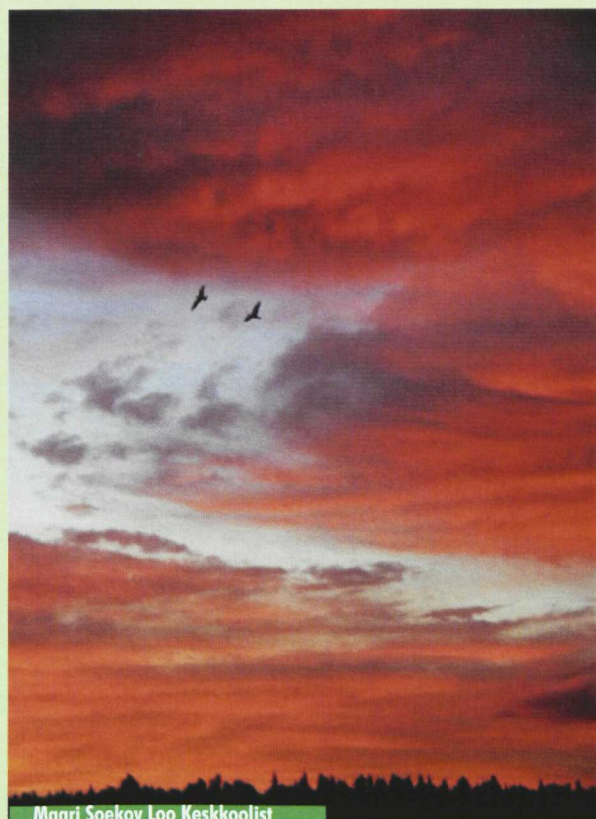
Ahto Luhamäe: Mina joonistasin Jüri Pärsimit. Ta paistis mulle kohe alguses silma ägeda inimesena, arvasin kohe, et ta sobib mu maalile perfektselt, ja joonistasingi teda. Jüri Pärsim on Sadala vanem ja Pärsimi poe omanik. Joonistasin Jüri leti najale, poeriulite taustale. Ta sõidab roheline bussiga ja on vahel tujukas. Minu pildi peal tuli Jüri isa arvates Stalini moodi. Praegu ripuvad need tööd Betti Alveri Muuseumis Jõgeval. Loodan, et teeme järgmisel aastal sama toredaid asju. Minu arvates oli see kooli-aasta huvitav tänu kunstiringile.

Viimsi Pütlupes

Raili Püü Kuusalu Keskkoolist

Maari Soekov Loo Keskkoolist

Daria Skok Keila Ühisgümnaasiumist

Sander Rünge Kuusalu Keskkoolist

Ökokrati digifotovõistluse töid

Kärt Hellerma

Peidupaik

Kuigi olen linnalaps, Tallinnas sündinud ja koolis käinud, viidi mind lapsena tihti isapoolsete vanavanemate juurde maale. Seal oli kõike rohkem kui linnas – nii maad kui ka taevast, nii valgust kui ka õhku. Seal laotus ümberringi mingi eriline rahu. Linnas säärest rahu ei olnud, mitte kunagi. Hommikuti kuulsin läbi une äsja munenud kanade uhket kaagutamist ja kaevu lastava piimanõu heledat kõlksumist. Va-

hel haukus õues mõnest külähäälest ärevile läinud koer või puristas trepi ees hobune, kellega kartuleid muldama mindi. Siis jälle oli talu tagakambris nii vaikne, et võis kuulda, kuidas üksik pisike kärbes aknaklaasi peal põristab.

Suveõhtutel vaatasin, kuidas metskitsed metsa veeres rohtu sõid ja hommikuti paterdasin öösärgi väel küüni taga kasteses rohus. Jälgisin üksisilmi, kuidas mesilane kurekella õõnsuses toimetab või kuidas lõoke selges sinises taevas lõõritab. Mõnikord kalpsasin värskete mutimullahunnikute vahel ja mõtlesin, kuidas mutid hingata saavad, kui nad kogu aeg maa all elavad. Ihkasin, et mõni neist salapäraest elukatest ennast mulle kordki näitaks. Aga nad ei võtnud mind kunagi kuulda.

Päeval sulistasin jalgpuidi madalas tiigis, konnapoegi põgenema ehmatahes, vahel aga käisin suure tee ääres mõõduvaid autosid uudistamas. Ronisin piimapuki peale ja passisin seal kaua. Autosid oli sel ajal vähe, enamasti valitses tee peal vaikus. Piimapuki peal istuja pea kohal undasid vaid kõrgepingetraadid ja üle tee jäävatest taludest kandus kõrva mõni juhuslik hääli.

Enne õuele tagasi minekut kolistasin natuke teeäärse vahtra külge kinnitatud postkasti kaanega. Ajalehed oli vanaisa juba hommikul ära toonud ja postkasti jooksid ringi vaid kõrvahargid, keda ma pelgasin, sest kujutasin elavalt ette, kuidas kõrvahargid mulle kõrva poevad ja mis tunne mul siis on.

||

Nagu Eestimaa talude juures tavaks, ei jätanud oma elamist maal keegi lagedale, ikka kasvatati õuele mingi hekk ümber, istutati aeda puid, pöösaid ja lilli. Põldude ja heinamaa kõrval oli vilja-aed talumaade loomulik osa. Minugi vanaisa-vanaema kodumaja ümber kasvas palju puid ja pöösaid ning sügisei oli aed täis õitsvate flokside lõhna. Kõõgiakna alla istutatud hõbekuusk aga sirgus iga aastaga üha suuremaks.

Maja suurest teest lahutava kõrge kuuseheki sees kasvas paar pihlakat, mis suve lõpul uhkeldasid tihedate punaste marjakobaratega. Suurest õunapuuaiast aga võis leida hulga õunsorte, mille maitset ma hästi tundsin. Suislepad olid mõnusad ja mahlased, niisamuti valged klaarid – kuid antoonovkad olid kõvad ja hapud, ning sibulõunad ja paide taliõunad said päriselt valmis alles hilissügiseks. Siis tõsteti puu alla redel, võeti õunad hoolikalt oksa küljest lahti ja pakiti korralikult kastidesse, et nad kauem värsked püsiksid. Talvel käisid jänesed õunapuu koort närimas ja vanaisa mässis tüvedele puude kaitseks riidekihi ümber.

Aias kasvasid ka mõned kirs-, piri- ja ploomipuud ning paar rida sõstra- ja tikripöösaid. Aeg, mil kirsid valmis said, mulle eriti ei meeldinud, sest siis ründasid aeda kädistavate pasknäärde parved ning lindude hirmutamiseks põmmutas vanaisa, vana jahimees, oma kaheraudsest püssist õues mõne paugu. Aed oli siis kaua püssirohu haisu täis ja mina istusin parema meelega toas.

Heki taha jäid suur tee ja kolhoosipõllud, talliotsa juurest aga algas heinamaa, kus pikkadel päikeselistel suvepäevadel meie mustakirju lehm enne lõunast lüpsi laisalt oma ketti kõlitas. Vanaema luiskas kusagil sealsamas vikatiit või kaarutas heina. Ta võis ka kasvuhoones tomatitele tugesisid alla panna, juurviljaaias porgandeid harvendada või aidas kraamida. Vanaemal olid käed-jalad kogu aeg tööd täis.

III

Vahel, kui keegi ei näinud, lükkasin kaevul luugi pealt ja uurisin sügavast pimedast kaevupõhjust iseenda peegelpilti. Kaevu kohale küünitades hoidsin kaevu äärtest kõvasti kinni, sest vanaema-vanaisa olid kaevu vahtimise rangelt ära keelanud – kartusest, et laps kaevu sisse kukub.

Mu õuemail ja ümber maja olevaid käiguradu ääristasid tee-lehed, mida vanaema vahel korjas ja mulle mõne kriimu peale pani. Soojade ilmadega uksest kaevuni viiva raja kõrval kasvavatel ristikunuttidel kümned töökad mesilased, kes elasid õunapuuaia kõrvale püstitatud tarudes, saalides nende sissepääsuavadel väsimatult sisse ja välja. Kuna armastasin ringi lipata paljajalu, siis olin rohkem kui korra neilt õues talla alla nõelata saanud. Minu valu läks küll varsti üle, aga mesilane sai pärast nõelamist alati surma ja see tundus kuidagi ülekohtune.

Vahel heitsid mesilased peret. See juhtus alati ootamatult ja siis hakkas kõigil äkki väga kiire. Kui taevast mustendama panev mesilasesülem lendu läks, tuli see lõpuks kusagilt kõrge puukasa pealt kinni püüda ja selleks puhuks kohandatud tarusse viia. Kuigi peret heitvad mesilased tavaliselt kedagi ei rünnanud – seda tegid nad üksnes enesekaitseks ja häda korral –, tuli mesilastega ettevaatlikult ümber käia. Vanaisal oli mesilastega tegelemiseks olemas suitsutusnõu, peakate ja eriliste kinnistega hele kittel, millesse imibunud turbasuitsu lõhn on mul siiani meeles.

Maja sahvripoolses küljes kasvasid sirelipõõsad, mis alalõpmata õrnalt sahisid ja nende taga olevalt sissesõiduteelt kuivemate ilmadega tõusva tolmu kinni püüdsid, nii et meie õu oli alati puhas ja ilus. Kevadel sai teearsete sirelite õitest õnne otsida. Keset õue oli samuti sirelipõõsas, ilusti ümaraks pügatud. See kandis suve algul suuri tumelillasid õisi. Kesksuvel, palavate ilmadega tõsteti põõsa taha suur vann, kus lapsed solberdada said, sest heinamaade vahel vonklev jõgi koos väikese ujumiskohaga jäi meist mitme kilomeetri kaugusele. Haruharva oli vanaemal aega seal lastega käia ja vanaisa ei saanudki nii kaugele minna, sest tal oli jalg haige.

Mõnikord, kui vanaema pärast lehmaliõpsmist kaevu juures lüpsikuid ja piimanõusid pesi, viskas ta pesuvee sirelipõõsa alla. Selle põõsa all käisid kanad päevaajal endale mulda peale soputamas või siblisid seal niisama ja mõnulesid vilus. Sirelipõõsa varjus pikutasid meelsasti ka talu koer ja kass, kel polnud teineteisest sooja ega külma. Mina aga istusin sealsamas uksetrepil, sõõrmeis tõrvapõletamise lõhn, mis mõnikord läänetuulega metsa tagant meieni kandus. See haitus tavaliselt kähku, nii et õhku jäi alles vaid kerge vina.

IV

Õue ja heinamaa piiril sirutusid taeva poole suured höheremmelgad, mis hakkasid igale meie juurde tulijale juba kaugelt silma. Vist ei möödunud päevagi, mil ma poleks mügarlikel pajutüvedel kas või natuke turnimas käinud. Need puud olevat vanaisa maasse torganud siis, kui ta veel noor oli. Puude all olid küttepuude virnad, mida seal enne küüni riita ladumist kuivatati ja väiksemaks saeti. Seal hoiti ka kokkupandud heinarõukude aluseid, mida parasjagu ei kasutatud.

Remmelgalatvade kiikumise järgi sai toaknast vaadata, kui suur tuul parajasti väljas oli. Kui ma praeguse linnakodu aknast vahel hajameelselt jälgin, kuidas tuulehoog tänaväärsete kaskede lehti sasib, siis mõtlen ikka nendele vägevatele hõbepajuudele, mis toona tuule käes kohisesid, sahisid ja paindusid ning kuidas nende hallikasrohelistel piklikud lehed tuule ja vihma käes värvi muutsid. Remmelgate taga lõhnas sageli värskest niidetud hein ja mõnikord peegeldas päike mulle puude lähikonda jääva kasvuhuone klaasidelt silma pimestavalt kirkaid kiiri.

Teine koht, kus kippusin tihti hulkuma, paiknes kuuseheki teepoolses küljes. Tiheda kuusevõra alla sai tibutava vihma eest varju minna, aga sinna tõmbas mind ka ilma igasuguse põhjusega. Muidugi, seal kasvasid jänese kapsad, head ja hapud. Neid mitmekaupaga suhu toppides kujutasin ette, et olen kapsalehti krõmpsutav jännes, kes peagi pikkade hüpetega metsa poole kihutab, tuul kõrvus vilistamas – suur volakas loom, kes aeg-ajalt ootamatuid peatusi teeb, piilumaks, kas õhk on tagaajajatest puhas. See polnudki pelk kujutluspilt: jänese kikkis kõrvu võis aias sageli mõne rohututi taga kerkimas näha, enne kui nende omanik sellise kiirusega punuma pani, nagu oleks tal vanatühi kannul.

Hingasin sisse puudealuse okkavaiba rõskust, kõik meeled viimseni ergud ja pressisin end, ämblikuvõrgud juustes ja kriimud näos, innukalt üha sügavamale kuuseokste vahele.

Tundsind seal kui koopas ja võitlesin alatihti sooviga peita end niimoodi ära, et keegi mind enam kunagi üles ei leiaks. Tahtsin istuda kuuseokste all tasakesi keras nagu siil oma pesas, sulada ümbriseva pruuni ja rohelisega ühte, nii et kõik muu meelest läheks ja nii, et aega üldse ei tunneks. See mõte – et võiks aja kui koorma seljast visata – tundus mulle seal torkivas padrikus oksterägaga maadeldes kummaliselt tähtis olevat. Kuigi teadsin juba siis, lapsena, et see on võimatu, et igatsuseks see jääbki, ütles üks sõnatu hääl mulle – nii seal, kuuskede varjus, kui ka palju kordi hiljem –, et mis ka ei oleks, sellel igatsusel suikuda lasta ei tohi.

Küürutasin poolpimedas tihnikus, kuni maapinnast uhkav külm jalad kangeks tegi ja ülevalt pähe sadav puru pea vastikult kihelema pani. Lõpuks hakkasid suured sipelgad mööda mu jalgu üles-alla silkama, sundides mind okste vahelt välja pugema ja toa juurde tagasi vantsima. Võtsin seal pahuralt sisse paiga ohutus, igavas ja ammuilma tuttavas kohas, kahe kokkukasvanud elupuu kahara krooni all, peletades sealt enne minema kanu, kes enda ette häälitsedes minu lemmikoksa peal nagu õrrel tukkusid.

Tundsind seal kui koopas ja võitlesin alatihti sooviga peita end niimoodi ära, et keegi mind enam kunagi üles ei leiaks.

Muinas-Julle

Pika Hermann torn

Minu kodule lähim torn on Pikk Hermann. Seal heisatakse igal hommikul päikesetõusu ajal Eesti lipp, mille saateks

mängitakse Eesti hümn ja lipp langetatakse päikeseloojangu ajal. Suvel, kui ma magan lahtise aknaga, on Eesti hümn mulle tuppa kuulda. Seal on ka vaateplatvorm, millelt külastajad saavad Tallinna vaadet nautida. Kui ma hommikuti kooli lähen, siis on Pika Hermann torn näha.

Pika Hermann tornis on lehvitud mitme riigi lipud. Pikk Hermann on nagu võimu näitaja, sest kui võim Toompeal vahetus, vahetus ka lipp.

Loodan, et meie riigi lipp jääb sinna lehvima igaveseks.

Rait Rand Jakob Westholmi Gümnaasiumi 6. b klassist

Mustamäe torn

Jälle! Jälle olin sõlminud kihlveo. Väitsin, et julgen veeta öö Mustmäe tornis. Mustmägi asub metsas ja selle metsa ääres asub küla – Mustküla. Mustkülas veetsin peaaegu kõik oma lapsepõlve suvedest. Väidetavasti Mustmäel

kummitab. Seda räägivad minuvanused kohalikud. Mina seda ei uskunud, arvasin et nad ajavad lihtsalt ühele linnatibile kärbseid pähe. Kummitus pidi olema väike tüdruk, kes oli Saastaselt tornist alla kukkunud.

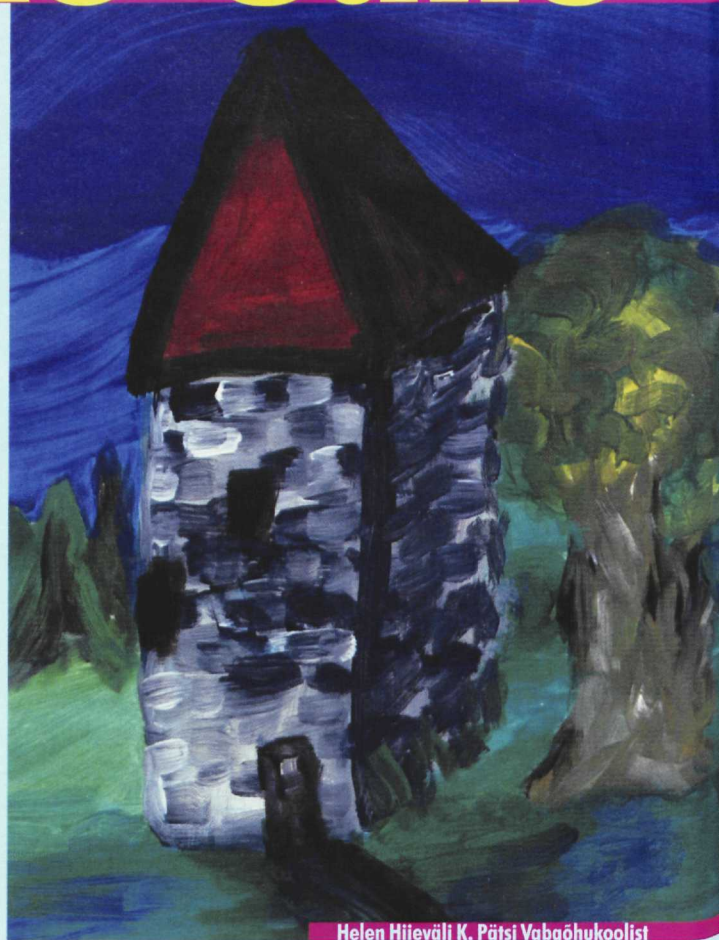
Õhtul bussipeatuses kampa oodates ja seda tüdrukut meenutades käivad külmajudinad üle selja. Võib-olla sellepärast, et mul on külm. Mul on seljas vaid lühike teksaseelik, jalas aga uued tikk-kontsadega kingad.

Ma arvasin, et nad ei tulegi. Hakkasin juba kodu poole minema, kui kuulsin kedagi hüüdmas. „Kerli, kus sa lähed?“ Nad olid ikkagi jõudnud. „Noh, põnnama löid vä?“ küsis Ave. Ave on kamba boss. „Ei,“ vastasin kindlalt. Hakkasime koos Mustmäele minema. Metsatee läks ootamatult ruttu.

Õösel tundub Mustmägi kõhedam. Nad andsid mulle padja ja teki, et kui ma kavatsen magada. „Ja-jah, muidugi ma lähen lihtsalt Mustmäele magama! Võtan veel selle tüdruku ka kaissu!“ vastasin raevukalt ja viskasin neile teki ja padja tagasi. See oli minu esimene suur viga sel ööl.

„Sa ei pea minema, kui sa v ä g a k a r d a d!“ lausub Ave õrritavalt. See ajas mind veel rohkem närvi. Ma astusin vihaseks torni ja löin ukse enda järel pauguga kinni. See oli teine viga sel ööl.

Ma kuulsin neid minemas. Oleksin tahtnud neile järele minna, aga olin ukse kinni lõõnud. Lausa nii kõvasti, et ma ei suutnud seda enam lahti teha. Märkasin, et torni esimesel korrusel aknaid ei olnud. Siin oli vaid üks suur ruum, mis oli nähtavasti tulest kannatada saanud. Seinä ääres oli trepp, millest üles ronimisega ei hakanud ma esialgu riskima. Ruumi keskel oli pingi sarnane asi, mis oli ligane ja hallita-

Helen Hiieväli K. Pätsi Vabaõhukoolist

nud. Istusin pingile ja kirusin ennast, et polnud pikki pükse jalga pannud või vähemasti Avelt teki võtnud. Kuna mind hakkas see kole pink juba häirima, eriti see, et too mu jalgade külge kleepus, otsustasin siiski teisele korrusele ronida. Trepil murdsin ma kontsa. Pagan küll!

Teisel korrusel oli jubedam kui esimesel. Akende juures oli põrand sisse varisenud. Niisiis, aknast ma välja ronida ei saanud. Tagasiteel murdsin teise kontsa ja libisesin trepist alla. Hakkasin arvama, et ehk on trepil midagi minu vastu.

Jälle kindlalt pingil istudes mõtlesin, et milline oleks olnud minu olukord, kui ma poleks selline tibi. Siis oleksin ma mõnusates teksades, tossudes ning dressipluusis. Selle mõtte saatel jäin magama pingile, mis oli mulle selleks hetkeks juba koduseks saanud.

Ärkasin keskpäeval, kui Ave mind otsima tuli. „Miks sa koju ei tulnud? Su memm oli juba muretsemisest hulluks läinud,“ kostis Ave tervituseks. „Mine metsa!“ vastasin napilt. See jäi meie kodutee ainsaks sõnavahetuseks. Kodus sain memmelt tõelda ja mind saadeti linna. Seda viimast küll mitte Mustmäel veedetud öö eest, vaid Tallinnasse pidin minema õe pulma. Bussile minnes nägin, et kamp heitis isekeskis minu üle nalja. Otsustasin, et tulen siia Mustmäe torni tagasi ja näitan, mis puust ma tehtud olen.

Eliis Vaino Vanalinna Hariduskolleeegiumi 6. klassist

tornidest

Teletorni sõnum

Ma olen suur lugeja. Mind huvitavad väga erinevad teemad. Nüüd tahan teilt küsida, kas teate, mis juhtus 20. augustil 1991 Tallinnas teletorni juures? Ega minu vanused vist ei oskagi sellele küsimusele vastata. Ja ega mina ise ka täpselt ei tea. Seepärast küsin seda oma vanematelt. „Isa Rein, kas sulle ütleb 20. august 1991 midagi?“

Ja isa jutustab: „Sel päeval sõitsin töösajus Tallinnasse, sest olin varustaja. Teel nägin tankide rida ja muid sõjamasinaid Tallinna poole sõitmas. Ja neid ei olnud mitte vähe. Arvasin kohe, et nad teletorni juurde liiguvad. Raadio kaudu kutsuti ka rahvast teletorni juurde.“

„Mida mäletab mu ema Eve sellest sündmusest?“

„Tegelesin kodus sinu õe Marja- Liisaga, kes oli paariaastane. Mõtlesin kogu aeg, miks ja kuidas vene sõjavägi Eestisse tuli. Kui aga hilja õhtul kuulutati Eesti Vabariik välja, siis rahunesin maha. Muidugi tuleb teletorni selle eest tänada, et ta „alla ei andnud.“

„Õpetaja Ilme, mis meenub Teile, kui ütlen sõna „teletorn“ ja mida Te tegite 20. augustil 1991. aastal?“

Laura Johanson Suure-Jaani Gümnaasiumist

„Olin 4-kuuse pojaga kodus, kuulasin raadiot, mille kaudu anti edasi teateid telemasti juurest. Uskusin, et eestlased käituvad targalt ja lootsin, et teletorn peab vastu. Mulle helistas täditütar, kes koos

oma perega moosi keetis ja kõikidele purkidele kirjutas 20.08.1991, TELETORN!“ Sellest päevast alates küsitakse tihti, mis on Eestis nüüd teisiti? Kas sellist Eestit me tahtsimegi? Kui sa otsid kalendrist

20. augusti kuupäeva, siis märkad, et sinna on kirjutatud taasiseseisvuspäev. Mina ütleksin, et see võiks olla ka teletorni päev! Miks? Kohe selgitan. Teletorni kaudu oli tollal ja käib ka praegu riigi põhiline side sise- ja välismaailmaga. Palju vapraid Eesti mehi olid sel hetkel valmis teletorni kaitsma ja tema eest võitlema, kaheksa mehe nimed on alatiseks jäädvustatud ajaloosse. Kui Vene sõjavägi Tallinnasse jõudis, siis sõitis kogu sõjaväekolonn kõigepealt läbi linna Pirita suunas eesmärgiga vallutada teletorn. Need Eesti mehed, kes esialgu kaitsesid teletorni, tegid seda vapralt lõpuni.

Nüüd on teletorni igapäevane eesmärk ja ülesanne juba väärikam, ka on seal restoran ja vaateplatvorm.

Mina olen sind, teletorn, külastanud! Kuidas muidu saan öelda, et oled mulle niivõrd palju muljet avaldanud? Neist sündmustest, mis sinu sees ja sinu lähedal tol päeval juhtusid, on vändatud täispikk film, mis kannab nime „20. august“. See film on jäänud meie kodus üheks südamelähedasemaks filmiks. Me tähistamegi tollest ajast taasiseseisvuspäeva. Nõnda seisad sa, teletorn, ikka omas vanas heas paigas. Ainult pisike tahvel tuletab kõigile meelde, mis toimus varsti juba 16 aastat tagasi 20. augustil 1991. aastal. Ja mul on heameel, et sa vastu pidasid!

Aana-Liisa Kaste Jõgeva Ühisgümnaasiumi 4. klassist

New Yorgi kaksiktornid

Kui minult küsida, mis meenub mulle, kui kuulen sõna „torn“, siis minule meenuvad New Yorgi kaksiktornid, mille terroristid hävitasid 11. septembril aastal 2001. Nad sõitsid nendest mõlemast reisilennukiga läbi. Selle tõttu kukkusid kaksiktornid kokku ja suri palju inimesi. Rohkesti said vigastada need, kes olid sündmuskoha juures. Minule meenub see sellepärast, et 11. september on minu sünnipäev. Ma sain selle terroriakti ajal kuue aastaseks. Meenub veel ka sellepärast, et sellest räägiti igal pool. Uudised, ajalehed, inimesed ja teised uudisteallikad rääkisid. Isegi praegu räägitakse.

Alati, kui tuleb minu sünnipäev, siis meenub mulle terroriakt. Ameeriklased peavad sellepärast ikka veel sõda.

Andreas Adel Jakob Westholmi Gümnaasiumi 6. c klassist

LINNARIIN

Suvi on täies hoos – linnalapsed lähevad maale, maalapsed linnu uudistama. Kindlasti viivad paljusid teed ka pealinna. Vanalinnas on rohkesti vaatamisväärsusi mitte ainult tuhandete turistide jaoks, vaid ka meile endile. Heaks abimeheks põnevamate paikade leidmisel on kirjastuse Valgus avaldatud raamat "Tallinna avastamas".

1 Mille järgi on Laboratooriumi tänav oma nime saanud?

- a) La Bora nimelise linnakodaniku järgi
- b) Seespool linnamüüri asunud laboratooriumi järgi
- c) Keskaegsete alkeemikute elupaiga järgi

2 Mis nime kannab Tallinna kõrgeim kaitsetorn?

- a) Pikk Hermann
- b) Kiek in de Kök
- c) Rannavärava torn

3 Mis on Eesti kõrgeim ehitis? Olgu öeldud, et selle kõrgus on 314 meetrit?

- a) Oleviste kirik
- b) Kõpu tuletorn
- c) Tallinna teletorn

4 Mida eraldasid Pika jala ja Lühikese jala värav?

- a) Toompead ja all-linna
- b) Pikka ja Laia tänavat
- c) Tõnismäge ja Raekoja platsi

5 Millisel platsil asub riigikogu hoone?

- a) Raekoja platsil
- b) Vabaduse platsil
- c) Lossi platsil

6 Mitu tänavat saab alguse Raekoja platsilt?

- a) 18
- b) 8
- c) 28

7 Missugune allpool nimetatutest pole olnud Tallinna nimeks?

- a) Reval
- b) Jurjev
- c) Kolõvan

Vastuseid ootame 10. augustini 2007! Õigesti vastanute vahel loosime välja raamatud "Tallinna avastamas". Sellest teosest leiata muidugi vastuseid mitte ainult siinsetele, vaid ka veel paljudele küsimustele. Meie iidse pealinna on ju sajandite jagu avastamisrõõmu!

"Juku, mul on sulle rõõmus uudis: täna läheme vabaõhukohvikusse lõunat sööma!" teatab ema.

"Ei, ei mingil juhul – ennem surm!" hüüab Juku.

"Miks see sind nii kohutab, poja?" küsib isa. "Vabaõhukohvikus on ju lahe!"

"Üleeile käisime seal vanaemaga, ja äkki tuli selline paduvihm, et oiioi..." pajatab Juku. "Ja supi söömiseks kulus mul kaks tundi!"

"Jälle oled sa, poiss, kõik parema kraami külmpapist ära süünud!" pahandab ema. "Sa tead, Juku, et isa tahab uut autot osta ja selleks on vaja palju raha," seletab ema. "Isa jättis maha joomise ja suitsetamise, mina loobusin kohvikuskäimisest – ja sinagi võiksid kuidagi kaasa aidata..."

"Olgu!" teatab Juku. "Mina loobun siis kooliskäimisest!"

Juku helistab perearstile: "Hallo, doktor Lepp! Meil juhtus selline õnnetus, et isa jõi jääkülma õlut ja kaotas hääle. Palun öelge, mida me temaga peaksime

tegema, et jälle ta häält saaks kuulda?"

Arst mõtleb väheke ja soovitab: "Võib-olla aitaks see, kui läheksite kodust ära ja tuleksite tagasi alles kell viis hommikul?"

"Ma tean üht head nippi, kuidas meie meeskond lõpuks võidu saavutab!" hüüab Juku pärast järjekordset kaotust jalgpalliväljakul.

Treener noogutab: "Ma arvan, et tean, milles see nipp seisneb! Arvatavasti kavatsed sa teise võistkonda üle minna, eks ole?"

Millest sõltub minuti pikkus?

Sellest, kummal pool WC ust sa parajasti seisad.

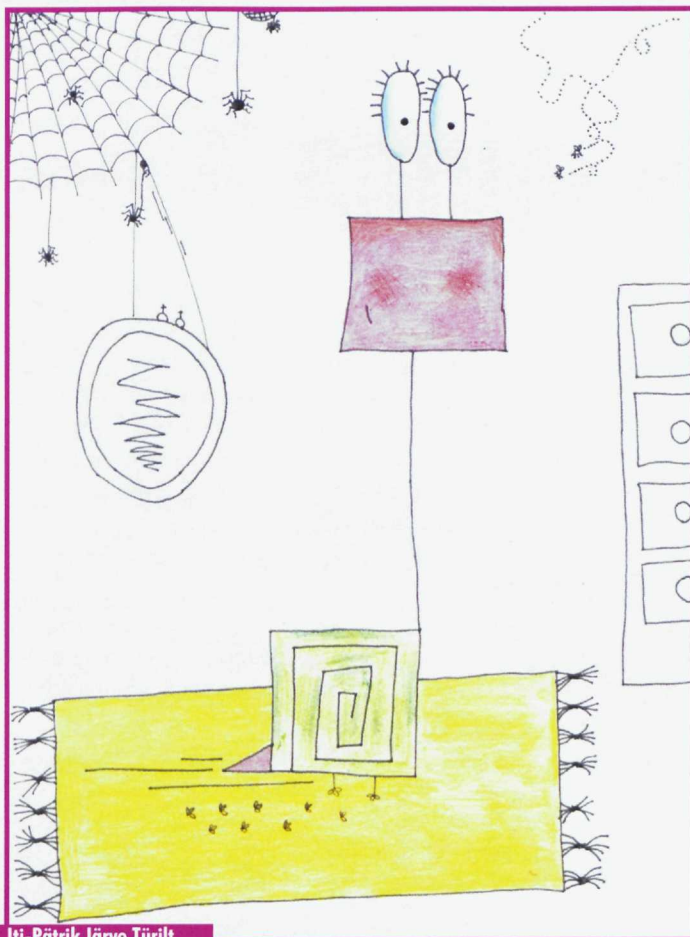

Kas kilo vatti võib haiget teha, kui see su varbale kukub?

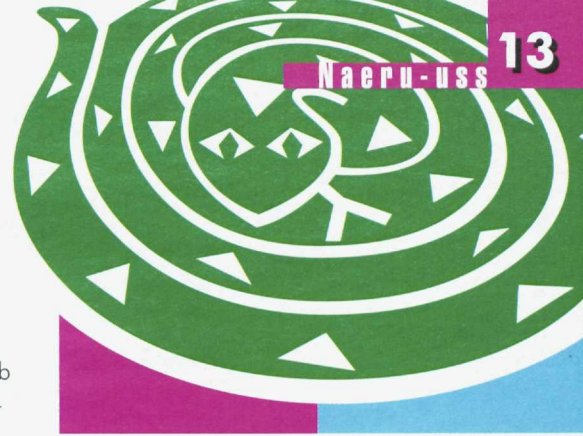
Võib küll – eriti siis, kui sellesse on mässitud haamer!

Juku tuleb koos isaga kalalt. Isa asetab kõõgilavale kilekoti suure haugiga.

Li-Pätrik Järve Türlit

"Kuule, auto sõidab nii kahtlaselt ühest teeäärest teisele!" ehmuab üks sõber.

"Ja pidurdamine käib ka kuidagi äkiliselt," lisab teine. "Kas su isal ikka juhiloa on olemas?"

"Mis neist lubadest!" lööb Juku käega. "Ärge pabistage – minu papsil on väga suured sõidukogemused: see on tal juba kaheksateistkümnes auto!"

Juku pere sõitis piknikule. Pärast seda, kui kolm tundi vaieldi selle üle, kuhu laudlina maha laotada, on lõpuks õige koht leitud ning ema hakkab toitu laiali jagama.

"Tõesti – see minu valitud koht on einestamiseks ikka kõige parem!" kiidab ta kohvi kruusidesse kallates. "Lihtsalt suurepärase puhkusepaik!"

"Jah," noogutab Juku laudlina alla vaadates. "Seda ei arva mitte üksnes sina, ema, vaid ka sada tuhat tarka sipelgat!"

Tühja rongi, siseneb revolvriga mees, hüüdes: "Käed üles!"

Kohe märkab ta, et vagunis istub üksainuke mehike, ise näost roheline.

"Raha siia!" karjatab röövel.

"Kahjuks pole mul sentigi!" kurdab reisija.

"No misjaoks sa siis värised, nägu roheline peas?" kurjustab kurikael.

"Ma pidasin teid pi-piletikontrolliks!" kõlab vastuseks.

Juku ema on koju jõudes rõõmsalt eevil: "Kas tead, pojuke: täna pakkusid bussis mulle korraga kaks meest istet!"

"Ja kas sa mahtusid ära?"

Isa viib Juku koos ta sõpradega oma uue autoga sõitma.

Hernehirmutis, kes tahtis ära minna

Elas kord hernehirmutis, kes elas maja taga peenra kohal. Tema tööks oli valvata kartuleid, porgandeid ja veel mõnda peenart, näiteks sibulaid. Loomulikult nad hernehirmutist ei sallinud, sest see istus seal ööd ja päevad. Hernehirmutis pidi taluma kartulite kriitikat tema välimuse kohta, aga kõige hullemad olid sibulad, kes ajasid talle pisarad silma. Hernehirmutis oli ainuke hernehirmutis külas.

Ühel päeval kuulis hernehirmutis, kuidas sibulad vestlesid omavahel temast. Nad olid kuulnud, et kaugel-kaugel maal, mida nimetati Hernehirmutiste maaks, elavat tuhanded hernehirmutised. Äkitselt torkas hernehirmutisele pähe mõte, et temast ei hoolita ja ega keegi teekski välja, kui teda ei oleks. Ta otsustas ära minna. Aga äkitselt mõtles ta, et ei tea ju, kuidas seda teha, kui ta peenra küljes nii kõvasti kinni on, et ei saa liigutada. Ta läks palus sibulatelt nõu, aga sibulad ei poetanud selle kohta kangekaelselt ainsatki sõna.

Hernehirmutis palus ja anus, et nad aitaksid tal peenrast

lahti saada. Ta ütles, et ta ju ei meeldi meeldi neile – kui nad ütleksid, kuhu ja kuidas pääseda, siis jääksid ju mõlemad rahule. Tema pääseks minema ja herned saaksid rahulikult omaette elada. Sibulad arutasid asja omavahel ja leidsid, et tõesti-tõesti, hernehirmutisel on õigus. Nii hakkaski vanim sibul rääkima, et ainuke võimalus on torm, mis sikutaks hernehirmutise maa seest välja, viiks kaasa ja lennutaks ta Hernehirmutiste maale.

Hernehirmutis jäi vait. Ta ootas päeva, ootas kaks – kui äkitselt saabuski oodatud torm, mis sikutas hernehirmutise lahti, tõstis õhku ja puhus kaugele, kaugele Hernehirmutiste maale. Kui torm üle jäi, nägi hernehirmutis äkki, et ta oligi lõpuks jõudnud koju, kus ta leidis endale sõbrad ja tüdruk-hernehirmutise.

Ja kui nad ei ole veel surnud, elavad nad õnnelikult maal nimega Hernehirmutiste maa.

Tänapäeval saavad riskikülkukujulised, ümardatud nurkade- ja ning tugevast paberist või plastikust valmistatud mängukaardid lastele juba üsna varakult headeks sõpradeks – tihti peale isegi nii headeks, et kipuvad koolitöödki segama. Keskajal oli olukord aga hoopis vastupidine, mängukaarte kasutati laste arvutamise õpetamiseks.

Kaardid on pärit aga veelgi varasemast ajast ning nende sünnimaaks peetakse Hiinat. Algselt kasutati neid siiski mitmesuguste mängude mängimiseks, mitte koolitarkuste omandamiseks. Tänu paberi leiutamisele võisid hiinlased asendada puidust, mineraalidest, elevantilust, kivist või muust materjalist mänguvahendid paberkaartidega. Euroopasse jõudsid mängukaardid läbi Lähis-Ida ja araabia maade.

Tänapäevaste kaartidega üsna sarnased mängukaardid jõudsid 14. sajandil Hispaaniasse, kust need kiiresti üle kogu Euroopa levisid.

Mängukaartide komplekt ehk kaardipakk koosneb ühesuurstest, erineva esikülje ja ühesuguse tagaküljega mängukaartidest.

Tänapäeval on Euroopas enim levinud anglo-ameerika ehk prantsuse kaardipakk. Selles jagunevad kaardid neljaks mastiks: poti ehk pada, ärtu, risti ja ruutu. Mastid jagunevad omakorda punasteks (ärtu ja ruutu) ning mustadeks (risti ja poti) kaartideks. Igas mastis on numbrikaardid numbritega 2 kuni 10, pildikaardid (soldat ehk pois, emand ja kuningas) ning äss. Igas mastis on seega 13 kaarti ning kokku on anglo-ameerika kaardipakis 52 mängukaarti. Mängukaarte võib kokku olla ka 36, sellisel juhul on numbrikaartide väärtuseks 6 kuni 10. Mõlemal juhul võib lisanduda 1 või 2 jokkerit.

Igal kaardimastil on oma sümbolne tähendus – poti tähistab odaotsa, ärtu vaprust, ruutu nooleotsa ning risti kujutab mõõga käepidet.

Pildikaardid ei ole samuti juhuslikud, igaüks neist kujutab mõnd ajaloolist või mütoloogilist tegelast. Potikuningas on näiteks kuningas Taavet, ärtukuningas Karl Suur, ristikuningas

Mustkunst ja mustkunstnikud

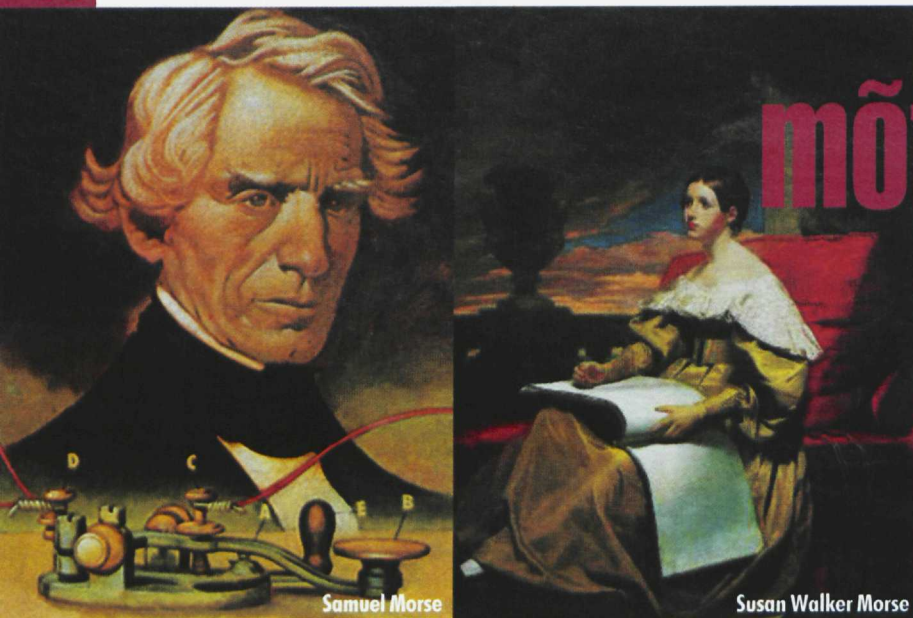
Aleksander Suur ning ruutukuningas Julius Caesar.

Enim levinud mängukaartide mõõtmed on kas „Poker size“ (umbes 63 × 87 mm) või „Bridge size“ (umbes 56 × 87 mm).

Mängukaartide peamine ülesanne on tänapäevalgi mängulusti pakkumine, ent lisaks sellele on neil mitmeid teisi kasutusalasid. Näiteks on levinud kaartide abil ennustamine, milleks sobivad nii tavalised kui Taroki kaardid. Samuti kasutatakse kaarte kaardimajakeste ehitamiseks, reklaamiks (selle jaoks toodetakse tihti peale spetsiaalse kujundusega mängukaardid, kus on kujutatud reklaamitava firma või toote maskott, logo vms.), kolleksioneerimiseks... Selline nimekirj võiks jätkuda vist kuni ajakirja viimaste lehekülgedeni. Unustada ei tohi ka mustkunsti, mängukaardid on trikitamiseks justkui loodud.

Spide: Mustkunstnik võtab kaardipaki ja segab selle publiku silme all korralikult ära. „Mis te arvate, kas need kaardid on põhjalikult segatud?“ küsib ta publikult ning vastust ootamata jätkab: „Mina seda tegelikult aga ei usu ja seepärast vajangi teie hulgast kahte abilist.“ Vabatahtlikud tulevadki lavale ning maag ulatab kummalegi poole kaardipakist, paludes kaardid hästi ära segada. Seejärel võtab mustkunstnik paki taas oma kätte ning palub ühel abilistest nimetada mõni ilus number. „Seitse,“ vastab küsitud ning maag ulatab kaardipaki talle, paludes sealt seitse pealmist kaarti lauale laduda, pildipool all. Mustkunstnik lubab esimesel vabatahtlikul lahkuda ning ulatab teisele markeri, paludes tal laval oleva tahvli juurde seista. „Nüüd proovin ma need seitse kaarti ära arvata ning väidan, et esimene kaart on ärtu kuningas,“ lausub maag publikule ning pöördub siis abilise poole: „Kirjuta see, palun, tahvlile üles.“ Maag võtab laualt esimese kaardi ning vaatab seda hetkeks, et oma ennustuse õigsuses veenduda. Seejärel palub vabatahtlikul üles kirjutada ka teine kaart, milleks tema väitel on risti kuus. Sama kordub kõigi lauale laotud kaartidega ning kui mustkunstnik on veendunud, et ka tema viimane väide täppi läks, pöörab ta kõik kaardid ümber. Publikul ei jää üle muud kui tunnistada, et tahvlile on tõepoolest üles kirjutatud laual olevad kaardid – maagi ennustused olid õiged.

Selgitus: Sel ajal, kui abiline mõtleb mõnd ilusat numbrit, piilub mustkunstnik salaja paki pealmist kaarti – oletame, et selleks on ärtu kuningas. Kui abiline kaardid nüüd lauale laob, saab ärtu kuningast paki kõige alumine kaart. Seda kaarti maag teab, ent ülejäänud on tema jaoks täiesti tundmatud. Seega väidabki ta, et esimene kaart on ärtu kuningas. Ta võtab pealmise kaardi, viskab sellele pilgu peale ning näeb, et tegu on hoopis näiteks risti kuuega. Nüüd võtab ta kolmanda kaardi, väites et see on risti kuus ning vaatab ka seda. Oletame, et tegu on ruutu poisiga ning nüüd väidab ta, et paki neljas kaart on ruutu pois. Samamoodi tegutseb ta kõigi laual olevate kaartidega. Ja tõepoolest, kui kõik kaardid nüüd ümber pöörata, võib publik veenduda, et mustkunstnik ennustas õigesti.

Samuel Morse

Susan Walker Morse

Ära arva, et kärbes on sellele lehele oma märgid jätnud!
Skaudiv teavad kindlasti, et tegu on morsetähestikuga, ning
siitsamast leiad ka võtme. Ole aga mees ja lahenda ära!

a. _	n. _	ü .. _ _	punkt
b	o _ _ _	x	koma
c	p	y	koolon
d	q	1	küsimärk
e	r	2	mõttekriips
f	s	3	sulud
g	z	4	
h	t	5	
i	u	6	
j	v	7	
k	w	8	
l	ä	9	
m	öö	0	

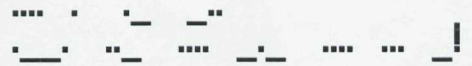
M

orsetähestikuta ei saanud veel hiljaaegu hakkama ei laevad ega lennukid. Selle leiutaja, ameeriklane Samuel Finley Breese Morse (1791 – 1872) oli aga elukutse poolest maalikunstnik.

Pool elu pühendas Samuel Morse maalimisele ning täiustas end kolm aastat Euroopaski. Louvre 'isse sattudes asus ta vaimustusega tegema minikoopiaid sealsetest maalidest. Morse võttis nõuks teha koopiad kõigist maailma-kuulsatest maalidest. 32 pilti valmis, pöördus ta vahepeal kodumaale tagasi, et seal näituste korraldamisega veidi raha teenida. Reisil viis juhus teda kokku Bostoni Ülikooli õppejõu Charles Jacksoniga, kes tutvustas noormehele elektromagnetismi. Samuel leidis uue huviala, mis tegi temast maailmakuulsa leiutaja. Tema loodud telegraafiaparaati kutsutakse ka leiutaja nimega morseaparaadiks, ning selles kasutatavat telegraafikoodi morsetähestikuks.

On teada ka esimene morsesignaal, mille leiutaja saatis Washingtonist Bostonisse 24. mail 1844: "What Hath God Wrought" ("Mida jumal on sepistanud!) Oma 80. sünnipäeval läkitas leiutaja New Yorgist kogu maailmale veelgi lühema sõnumi: "S F B Morse," mida nimetati ka tema hüvastijätuks.

Pea on mõtlemiseks!

VAIGE KÄMLETI OR DU MÕISTATUS
ANDR. 05.2007.

Alloleval joonisel on kujutatud seitsmest mündist koosnev H-tähe kujuline sümbol, milles on kokku viis kolmemündilist rida. Lisa veel kaks senti, et kujundis oleks kümme kolmest sendist koosnevat rivi.

Eelmisel kuul ilmunud mõistatuse lahenduseni jõudmiseks ei olnudki vaja arvutada - legendi järgi ehitas laeva Noa, mitte Mooses. Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - nimelt ilmub lahendus koos uue mõistatusega järgmises ajakirjanumbris.

Mõistatuse tegi Ande

Morsetähestik koosneb pikkadest ja lühikestest signaalidest – kirjalpildis tähistab lühikest signaali punkt, pikka aga kriips. Signaale saab edasi anda ka heli- ja valgussignaalidega ja lippude abil.

Pikka aega oli morse asendamatuks kaaslaseks nii mere- kui õhulaevastikule. Muide, oma tähistuse sai isegi internetis vajalik märk @ : . _ _ . _ ! Lennukid ja laevad loobusid morsest alles aastal 1999. Prantsuse meremehed jätsid omaseks saanud tähestikuga hüvasti järgmise sõnumi kaudu: "Kõigile! See on meie viimane karje enne igavest vaikust!"

Samuel Morse kunstiteosed on aga säilinud. Oma vanima tütre Susani portreed kutsus leiutajast kunstnik ka "Muusaks". Selle maalil Morse 1835/37 – just sel ajal, kui aparaadid hakkasid pintsleid ja värve varjutama.

NOJAH. TORE. JA?

issi! MEIE MÄNGIME NUKKUDEGA!

Aserbaidžaani pealinn

umbes aastaaeg lind

samuti isiklik Uus testament

tee lahti Sierra Leone ese

"Siil ..." meloodia Helle Kus asub Balatoni järv?

aktsiaselts taime osa United Artists niimetatud Apple Macintosh

... Faso riik Aafrikas Paula

Saksamaa pealinn pidulik ülevaatus, rongkäik ilma soolata

korraks tähelepenuks kuulama pudenenud libled

karjuda

...-koer taks Pjotr Tšaikovski peakate

mürkmadu Rügikogu joogi taara

väga vana inimene Eesti kroon pesu-... sinakas aine

sekund ehk Eesti Telefon

kodumaa kammi "hammas" isiklikult

pisik Rauno noot

the Beatles ehk lihtsalt ... aasta näiteks

proua üksikolend

kummist jalatsid vangla aknal on ... direktor lühendatult jõe suudmeala

Luuleline onu Heino

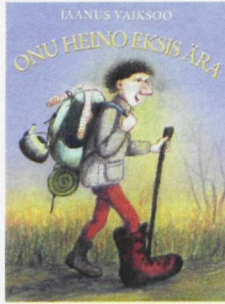
Onusid on kirjanduses mitmeid: näiteks kas või mustanahaline onu Tom, kelle kurb saatus paneb lugejad lausa nutma. **Jaanus Vaiksoo** lemmiktegelaseks on aga onu Heino, kelle teod ja tööd ei pane nutma kedagi peale Heino enda. Kuid vaatamata kõigile äpardustele on onu Heino väsimatu uute asjade algataja:

Onu Heino kõndis mööda vaikset külatänavat.
Vilistas ja vaatas pilvi, pörkas vastu väravat.

Onu Heino sõitis mööda, pani järsku pidurit.
Auto pööras otsa ringi, viskas väikest vigurit.

Onu Heino vaatas mööda kehtestatud korrast,
tegi ainult suured silmad, nagu tuleks Norrast.

Mis onuga edasi juhtus, seda loe juba luulekogust! Atsaka onu Heino elujuhtumitest pajatab onu Jaanuse suur ja ilus (tädi **Kadri Ilvese** illustreeritud) värsiraamat **“Onu Heino eksis ära”**, mille on kirjastanud Koolibri.

Lapsed, üksteist lugema!

Ka **Andrus Noraku** **“Ära lugemise- sest”** on mõnusa huumoriga luulekogu ja eksib see, kes peal kirja põhjal oletab, et luuletaja ajab lapsi lugemise juurest ära: ta kutsub neid hoopiski üksteist üle lugema ja sõnade-ga mängima. Nagu näiteks järgmises luuletuses.

Hädavares

Üks vares elas kord Tapal,
aga ta Tapal sai tappa.
Ta Tapal sai sulle sappa
ja lendas siis kaugele rappa.

Seal rabas ta oli küll vaba,
kuid sulg püsis endiselt sabas.
Ta rabast ei hoolinud väga,
vaid muudkui kaebas ja ägas.

See vares on hädavares,
nüüd elab ta Pärnumaal, Ares.

Raamatule joonistas ilusad värvikirevad pildid **Linda Pakkas**, välja andis selle kirjastus Ilo.

Head lapsed Mari ja Jüri

Kerttu Soansi uue raamatu **“Mari ja Jüri kümme ametit”** peategelased polegi tegelikult lapsed – sest ega lapsed saagi ju iga päev tööl käia ning mingit ametit pidada. Kuid raamatu-Maridel ja Jüridel on käed-jalad tööd täis ja kogu aeg midagi uut teksil. Ning selle järgi, et kõik nad on väga ausad ning töökad inimesed, võibki kindel olla, et kunagi olid nad tõesti head lapsed. Kellest sai arst, kellest aednik, kellest kirjanik, kellest majahoidja – aga oma tööd armastavad kõik selle raamatu Marid ja Jürid! Nagu näiteks see Mari, kellest sai juuksur.

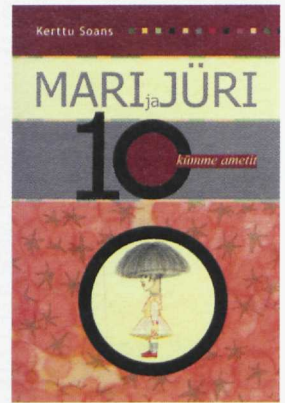
* * *

Mari teadis juba titest peale, et temast saab juuksur. Ta kiskus ja tõmbas, vanemaks saades kammis ja sättis ning kui veel vanemaks sai, siis lõikas ja värvis oma nukkude juukseid. Viieaastase Mari nukud olid kõik poisipeaga, kes punase, kes rohelse või sinisega.

Kui nukkude maailm kitsaks jäi, võttis Mari ette oma vanaema. Vanaemal olid hõbevalged paksud juuksed, mis kasvasid nii kiiresti, et iga nädal oli vaja kusagilt pisut lõigata, olgu siis tukka piirata või kaela juurest mõni salk kääridega naksata. Mari vanaema oli kannatlik inimene ega teinud sellest suurt numbrit, et lapselaps tema peal uusi soenguid katsetas. Ükskord ta siiski läks pärast Mari lõikust pärisjuuksuri juurde vigade parandusele, sest Mari tehtud soeng **“Päesusaba”** tundus talle pisut liiga silmatorkav. Nimelt oli Mari lõiganud vanaema kuklale kaks kolmnurkset juukse-salku, mis meenutasid pääsukese kahte lehte hoidvat saba.

Pärisjuuksur olla ajal, mil ta vanaemale lühikest poisipead lõikas, ennustanud, et sellest lapsest, kes nii põnevaid soenguid välja mõtleb, kasvab kindlasti kuulus juuksur, kui tal ainult püsivust ja pühendumust jätkub.

Kõigi Mari-Jüri juttude juures on **Urmas Viigi** vahvad illustratsioonid, nii et raamatus, mille andis välja Ajakirjade Kirjastus, leiad palju huvitavat!

Liivahiired võivad poisi südame

Tipi, Välgu, Villu ja Timmu on energilised liivahiirelapsed, kes kingitakse esimese klassi õpilasele Karl Aleksandrile. Tegelikult tahtis poiss küll koera, kuid vanemad otsustasid teisiti. Karl Aleksandril kulub päris tükk aega, enne kui ta mõistab, et ka liivahiired võivad olla huvitavad kaaslased. Esialgu on aga kõik teisiti.

* * *

Hiired olid armsad ja meeldisid Karl Aleksandrile üsna hästi, kuid nendega ei olnud eriti midagi teha. Nad sibasid ainult mööda puuri ringi, närtsid tualettpaberirullidest järele jäänud papptorusid, jooksid rattas ja ehtasid endele kookospähklikoortest pesa.

Välja ei tahtnud nad ennast hästi lasta võtta ja ega Karl Aleksander väga proovinud ka. Mis nendega väljas teha oligi. Nad olid vilkad väikesed loomakesed, oleksid veel ära jooksnud. Isa oli öelnud, et kui mõni nendest lahti pääseb, närib ta kõik Karl Aleksandri mänguasjad ära. Seda poiss küll ei tahtnud.

Nii pani ta hiirtele ainult süüa ja vaatas, et neil vesi otsa ei saaks. Vahel vaatas neid endid ka, aga seda ei viitsinud ta eriti kaua teha. Nad ei teinud ju midagi huvitavat. Mida aga Karl Aleksander ei teadnud, oli see, et hiired just sellepärast käitusidki nii igavalt, et ta ei võtnud neid kunagi välja ega lasknud neil mööda tuba joosta. Veel vähem teadis ta seda, et hiired oskasid rääkida.

Mis nende rääkida oskavate liivahiirtega juhtus, seda saad teada Ingrid **Gilts-Nittimi** raamatust "Liivahiirte suur seiklus". See raamat sai kirjastuse Tänapäev eelmisel lasteraamatuvõistlusel teise koha. Lõbusad pildid joonistas sarja Minu esimene raamat kuuluvale teosele Hillar Mets.

Väike eksisamm, mis viib kuristikuni

Mare Sabolotny noorsooromaan "Kirjaklambritest vöö" ilmus samuti kirjastuse Tänapäev kaudu, kuid seekord pole tegu mudilastele mõeldud raamatuga: 2005. aasta noorsooromaanivõistlusel teise koha saavutanud teos puudutab väga tõsiseid probleeme: narkomaaniat, HIV-positiivseid noori, üks-teistest hoolimist, noore inimese üksindust... Raamatus on hästi palju otsekõnet, mis tähendab ka rohket žargooni ja ebatsensuursete sõnade pruukimist, kuid seda võtet on noor kirjanik kasutanud selleks, et raamatukangelaste omavahelised vestlused kõlaksid tõepärastena. "Kirjaklambritest vöös" peitub hoiatus neile noortele, kes arvavad, et kõiki oma eksisamme on võimalik varem või hiljem parandada. Peategelase Kati elukäigu järgi mõistab lugeja, et ühest väikesest ettevaatamatusest võib kasvada suur õnnetus...

* * *

Kati ja Liis said bussijaamas kokku, et Pärnu lähedale peole sõita. Pärast paaritunnist sõitu avastasid nad, et peavad maha kõndima masendavalt pika maa. Mõlemad needsid end, et ei olnud võtnud riski ega tulnud autoga. Nad kõmpisid umbes tunni, õnneks läks jutustades aeg kiiresti ja kerge oli unustada, et nad ei teadnud täpselt, kuhu lähevad.

Kohale jõudnud, olid nad alguses ninapidi koos, kuid siis kaotasid teineteist silmist. Mõne aja pärast tüütas senine seltskond Kati ära ja ta otsustas Liisi taas üles otsida.

"Ou, beib, proovi seda," hüüdis üks poiss ja toppis Katile suhu midagi, mille tüdruk ehmatuses kogemata alla neelas.

"Ee... mis asi see oli?" küsis ta, üritades poisi nime meelde tuletada. Nägu oli tuttav, aga nimi ei tulnud pähe. Kati ei suutnud meenutada isegi seda, kust ta teda teadis.

"Pole tähtis, näeme hiljem," ütles poiss ja kiirustas edasi.

Rasked ajad läbi huumoriprillide

Paaavo Kivine on lugejaile tuntud spordi(aja)kirjanikuna ja tema uudisraamat "Kaks kavaleri" jutustab lisaks muule ka koolipoiste sporditegemistest. Pallimänguhuvilised spordid, kellest autor kõneleb, on aga pärit teie vanaisade-vanaemade mängumaadelt. Sport on ainult väike osa nende argielust – raamat pajatab naljakaid ja vahel ka tõsiseid lugusid, mis juhtusid ühes Eestimaa alevis enam kui pool sajandit tagasi. "Kaks kavaleri" pole küll lasteraamat, kuid pakub kindlasti huvi kõigile, kes tunnevad huvi lähiajaloo vastu ning oskavad lugu pidada naljast ja ironiast. Küllap nii mõnigi tollaste poiste temp tundub praeguse aja õpetajatele ja lastevanematele päris ehmatavana – eks sõjajärgse aja lastega juhtunud laskemoonaga mängides ka ränki õnnetusi... Kuid Paavo Kivine on osanud tollest rängast ajast kirjutada mõnusa huumoriga ning raamatus on päris palju ka naerukohti. Koolielu kujutavas jutust "Kurg korstnal" leiame mitmeid omapäraseid tegelaskujusid. Näiteks kas või tõmmu noormees Ansjak, kes paistab silma sellega, et ei ava kogu kooliaasta jooksul ainsatki õpikut.

Paavo Kivine

Kaks kavaleri

1.

Mobilifone arvutatakse heli. Põhja vahel liikus argiselt pehme kate plaažiga tõmmata mis vana arusaadavalt...
 "Kati ei saanud, kuid nägi jälgi vanast, mille end oli ta ise loonud kuldseid... et alandamist keraltal teoreetilise kätte saaks. Ta oli hõlmasel kummitolli järele...
 "Kati rääkis maademahtu peal, huaras kate ja peatus loote, et vahelgi rääkis. Mõnet hiljuti vana ja rühmas...
 "Kati rääkis maademahtu peal, huaras kate ja peatus loote, et vahelgi rääkis. Mõnet hiljuti vana ja rühmas..."

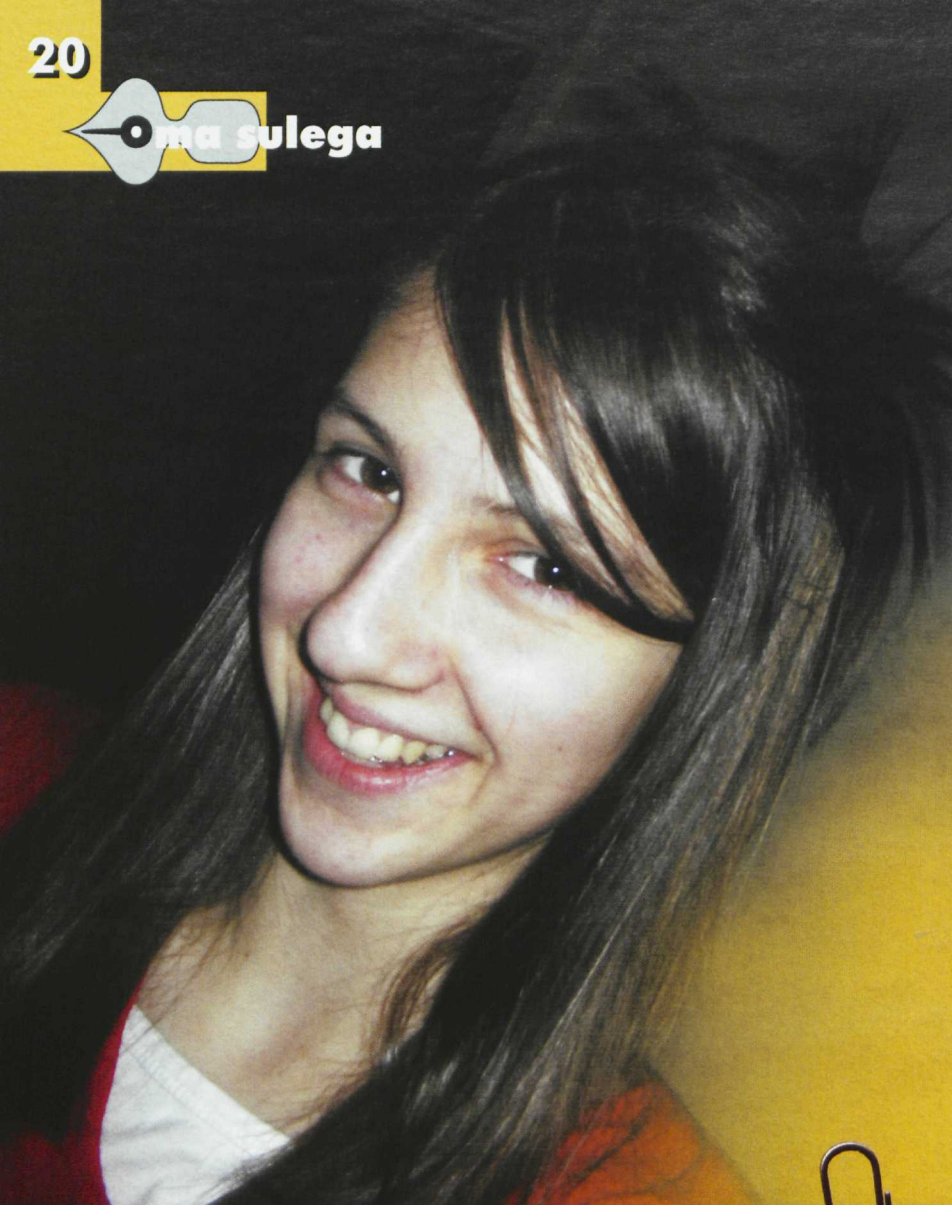
* * *

Direktoril /—/ olid paksud mustad juuksed ning nina all vuntsiviirg, mis ei jäänud alla Ansjagu omale. Vunts ta oligi. Ta näol püsis alati karm ilme.

„Sa pista talle püstol vöö ja puss hammaste vahele ning saada ta mis tahes kapitalisti vastu,“ kiitis Ansjak.

Et Ansjak istus üksi kõige tagumises pingis ning õpetajad oma laua taga kõige ees, siis lendas nendest kahest kantslist iga päev üle pisikeste peade palju tarkust. Osa sellest jäi mõnele ka kahe kõrva vahele pidama, ühele aga lausa uskomatul määral. See oli Prohvektor. Poisi suured kõrvid olid harali nagu kaks paiselehte ning kumasid veidi läbi, kuid see-eest püüdsid kinni kõik, mis õhus liikus. Tavaliselt seedis Prohvektor mõne hetke kuulnud ning tuli siis lagedale omapoolse tarkusega, sageli värsivormis. Juhtus direktor jälle kord rääkima rahust, lisas Prohvektor kohe omalt poolt laulurea: „Me haamid kuulutavad rahu – neist üle pole ükski kahur.“ Direktori vunts liikus. /—/

Prohvektori kõrval istus Vellu, kellele loodus oli andnud pea hoopis mingil teisel, teadmata eesmärgil. Vellu pea oli nimelt nii kõva, et sellega oleks võinud naelu seinu lüüa. Iga tarkuseiva pörkas seal ilma vähimatki kahju tekitamata tagasi. Vellu oli oma pea üle väga uhke, käis ringi ning muudkui pakkus igaühele: „Poksime!“ Aga soovijaid ei leidunud.

Marija Jurtin Savernast

Olen praegu 14 aastane, sügisel saan 15.
 Käin Saverna Põhikoolis ja sügisel
 alustan selle kooli lõpuklassi – üheksandat.
 Peale luuletamise laulan kooli lastekooris, õpin flamenkot
 ning tegelen käsitööga. Käsitöös on mu põhitähelepanu
 hetkel suunatud iseendale rõivaste õblemisele ja põnevate
 vestide kudumisele. Ma ei ole küll kuigi osav,
 kuid harjutamine teeb teadagi meistriks. Olgu öeldud veel,
 et armastan väga raamatuid lugeda, kiikuda, jalutada,
 joonistada, laulda ning tantsida.

Suvmälestus

Ma tikiks padja peale suveõie,
 kui leiduks õiget värvi siidilõng,
 ja unes korjaks neid ma sületäie,
 ja unes meenuks mulle nende hõng.

Või tikiks hoopis peale vana kase?
 Ma mitmeid tunde veetsin sellel puul.
 Seal ülal oli minul mõnus ase,
 seal alatasa tantsis suvetuul.

Võiks visandada peale kuldse põllu.
 Seal päeval kogu ilm on valgust täis.
 Mind, väikest, haaras valgus oma võllu –
 seal justkui päike ise jalutamas käis.

Ehk tikiks peale sooja suveranna
 ja merekarbi kuuma liiva peal.
 Ei – ma ei suudaks niidikirja panna,
 kui toredad on juulipäevad seal.

Ma igal õhtul sõudsin piki järve
 ja tähti lugesin ma igal ööl...
 Köik! Enam mul ei jätku selleks närve –
 nüüd tikkimisele ma käega löön.

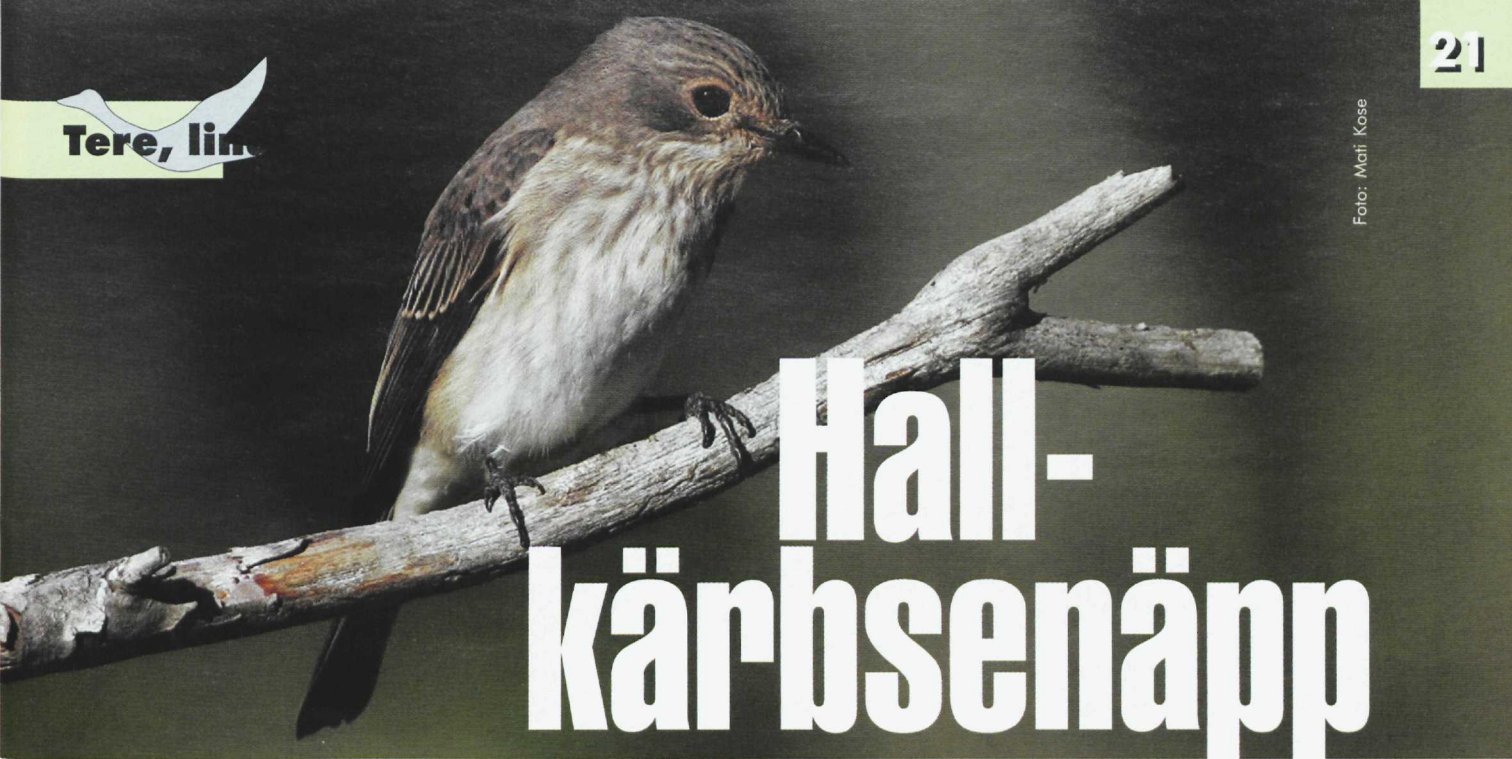
Meri

Kui käivad üle vete tuultevood,
 on tonne soola ladestunud kopsu.
 Ja varasügiseseid külmahood –
 need tulevad ja lähevad umbropsu.

Seal vesikasvud kōditavad sääri.
 Maadligi mõtted, mere kutsuv hüüd.
 Kas inimhing siis seda ilu väärrib?
 Nüüd taeva poole pöörat pilk ja püüd.

On lōdisemas ihu meretuulest
 ja selles tuules mōslemas on juus.
 On meretuulest kuivad kurk ja huuled
 ja meretuulte soolamaikki suus.

Ma mõistagi ei sündind merevahust –
 ma lihtsalt seisan, vaatan seda merd.
 Ja muudkui hingan, hingan õhulahust
 ja süda muudkui pumpab, pumpab verd.

Hall-kärbsenäpp

Juba mai lõpust alates on paljudel meist koduaias toimetamas üks tagasihoidliku väljanägemisega vaikne linnuke. Sulestik on tal hallides toonides, alapool heledam, rinnal tumedamad triibud. Kuna hall-kärbsenäpil ka õiget laulu pole, võiski ta jääda märkamata, kuid nähtavaks oskab ta ennast teha käitumisega.

Hall-kärbsenäpp ei pelga inimest, seetõttu jagab meelsasti inimesega ka elupaika. Tema lemmik-istumiskohad võivad asuda aiateibal või hernekepil, aiatooli seljatoel või pesunööril. Istub ta seal iseloomuliku püstise kehahoiakuga ning kehitab ühtelugu tiibu. Aeg-ajalt sööstab saagi järele, haarates kärbeid või muid lendavaid putukaid nii hoogsalt, et nokk kuulda plaksatusega kokku käib. Mõnikord ka tühjal. On sedagi juhtunud, et hall-kärbsenäpp spetsialiseerub koguni mesilasenäpiks, oodates saaki suisa mesitaru lennuaval. Neil puhkudel satub ta muidugi mesinikuga pahuksisse, aga muidu on inimesed väga rahul, et keegi aias kärbeste ja sääskede armeed harvendab.

Tema kärbejaht on tore vaatepilt. Täiesti rahuliku südamega lubab lind meil sellest vaatamängust osa saada. Ja nagu kartuses, kas me ikka näeme, kuidas ta seda teeb, jääb ta tihti õhus kiirelt tiibu liigutades ühele kohale paigale. Seirab seal „rippudes“ saaki ning teeb seejärel täpse sööstu. Vaid vihmasel ilma korral, kui putukad ei lenda, pole ka etendust. Siis otsib kärbsenäpp toitu puutüvedelt, okstelt, lehtedelt ja maastki. Nagu enamik linde. Isegi mõne marja pistab lind vahetevahel suhu. Vahelduseks.

Laulumees hall-kärbsenäpp küll pole, aga päris tumm ka just mitte. Sageli kuuleme tema kutsehüüdu „sriit“ ning hoiatushüüdu „ii-tsak“ või „ii-tsaksak“. Nii nagu tema väljanägemine on tagasihoidlik, nii pole ka häälsused liiga pealetükkivad. Kuuleb neid adressaat küll, aga kõrvu ei lukusta kohe kindlasti mitte.

Juulis on paljudel kärbsenäppidel pojad juba suureks kasvatanud, aga mitmed on veel pesades ja ootavad kärbesseutäisi. Pesad, kus nad seda teevad, võivad asuda üpris kummalistes kohtades. Metsas, kus hall-kärbsenäpid samuti

pesitsevad, võivad nad küll pesa ka puu otsa ehitada. Mullu suvel leidsin pesa kuuse külgoxalt, nagu seda mitmed „tavaliste“ kommetega linnud teevad. Hall-kärbsenäpi jaoks on aga tavalised pesakohad näiteks maja seintel, kus toeks teinekord vaid sein löödud nael. Nende pesi on leitud majade karniisidelt, aknaraamidelt, seinajale toetatud labidavarrelt, pesakasti katusest, vanast rästa- ja suitsupäasukese pesast, puuriidast jne. Tähtis, et oleks millelegi toetada. Sageli ei oska emasind, kes pesakoha määrab, oma naiseliku suhtumisega piisavalt turvalist kohta valida ja pesa võib enneaegselt alla kukkuda. Võib-olla lähtub ta mingitest esteetilisest emotsioonidest ja ei suuda kainelt läbi kaalutleda. Isaslinnu nõu ka kuulda ei võta...

Seepärast võib igaks juhuks räästa alla varjulisse kohta mõne rõhtsa aluse üles lüüa, kuhu kärbsenäpil oleks hea pesa toetada. Alusele võiks kindluse mõttes ka väikese randi teha ümber, takistamaks tuule poolt pesa minemapuhumist. Veel parem, kui koht oleks tuulte eest varjatud. Mul endal juhtus paari aasta eest nii, et minu poolt paigaldatud aluselt sauna seinal pühkis tormituul hall-kärbsenäpi pesa koos munadega minema. Et oleks pidanud aluse varjulisemasse kohta paigaldama, oli tagantjärele tarkus.

Kui aga pesakohavalikuga kõik täppi läks, ootavad pojad pesas süüa. Lemmiktoiduks on mõistagi kärbsed, aga ega siis alati ainult maiustada ei saa. Päevasel ajal toovad vanemad toiduks ka parme, kiile ja päevaliblikaid, õhtutundidel on ülekaalus ööliblikad. Ja ära süüakse kõik, isegi jonnimist pole märgata. Vihmaste ilmadega tuleb üldse ämblike, liblika-röövikute ja mardikate vastsetega leppida. Aga pojad kasvavad jõudsasti ja suudavad juba paari nädala vanuselt lennata. Kohe pärast seda lahkuvad nad pesakohalt ning rohkem ei pruugigi me nendega kohtuda.

Juba augustis võtab suurem osa hall-kärbsenäppe rännutee ette, vaid mõned jäävad septembri alguseni kohale. Teekond, mis ees ootab, on pikk. Sihiks Kesk- ja Lõuna-Aafrika. Aga praegu on veel mõnda aega võimalus neid toredaid kärbeste kirstunaelu jälgida ning õnneks on nad tuleva aasta mais taas tagasi!

Peep Veedla

Lugu hobusest, kes unistas

Flas kord hobune, kelle nimi oli Kelly. Kelly elas koos oma ema ning õdede-vendadega tallis, kus oli lisaks neile ka palju teisi loomi. Hoolimata sellest, et nad olid erinevad, elasid nad kõik tallis nagu üks suur perekond.

Saabus kevad ning loomad viidi karjamaale rohtu sööma ning jooksuma. Ootamatult ilmus nähtavale auto, mis sõitis otse Kelly pererahva maja suunas. Kui auto lõpuks peatus, ronisid sealte välja kaks tüdrukut. Tundus, et nende sooviks oli ratsutamist õppida, ja nii nad siis suundusidki karjamaa poole.

Peremees mõtles, keda hobustest ometi võtta. Kelly lootis, et ka tema on üks väljavalitustest, ometi nii see ei olnud. Peremees valis Kelly vanemad õed Fiona ja Stella ning Kellyl tuli teiste hobuste juurde jääda. Järgmisel päeval tulid jälle uued ratsanikud ning kordus sama asi – ikka valiti suuremat kasvu hobused ning Kellyga ei tahtnud keegi ratsutada. Kelly jäi väga kurvaks, tema kanda oli suur mure. Ta küsis endalt: “Miks olen mina teistest halvem? Miks keegi minuga ei taha ratsutada?”

Saabus suvi, sellele järgnes lõputult pikk ning vihmane sügis ning siis tuli talv. Kelly mure aina kasvas ja kasvas. Ühel hilisel õhtutunnil otsustas Kelly, et lahkub talust ning läheb paremat elukeskkonda otsima. Kevade saabudes otsustas Kelly, et nüüd ongi õige moment lahkumiseks. Ta muudkui kõndis ja kõndis, kuid ei leidnud ühtki kena kohta, kuhu jääda. Lõpuks oli ta nii näljane ja väsinud, et jäi metsaserval tukkuma. Ärgates tabas teda suur üllatus. Nimelt oli ta ühes suures tallis, kuid see ei olnud tema kodu, see oli hoopis suurem ja uhkem tall. Mõni hetk hiljem ilmus välja väike tüdruk, kes Kellyle süüa tõi. Kui hobune oli kosunud, otsustasid Kelly uued omanikud, et teevad temast ratsahobuse. Igal järgneval päeval ratsutas peretütar Kellyga ning see valmistas neile mõlemale suurt rõõmu.

Nüüd, kui Kelly oli leidnud endale koha, kus teda tööpoolest vajati, ei tundnud ta end siiski õnnelikuna. Talle jõudis lõpuks kohale, kui suure vea ta oli teinud sellega, et oma pere maha jättis. See muutis Kelly enesetunde hoobilt halvaks.

Ühel päeval tulid talli imelikud mehed, kes rääksid midagi ning siis panid Kelly auto peale ja sõidutasid kusagile. Kui hobune autost välja astus, avastas ta, et on jälle oma vanas kodus tagasi. Kõik loomad ruttasid teda tervitama.

Selgus, et kohe, kui Kelly kadumist märgati, hakati teda otsima ning õnneks lõpuks ka leiti. Ka järgmine päev tõi Kellyle midagi head. Tüdruk, kes Kellyga ratsutas, lubas, et hakkab nüüd igal päeval hobust tema kodus vaatamas käima ning temaga ratsutama. Nüüd oli Kelly õnnelik ja teadis, et pole oluline, et inimesed su keelest aru saaksid, oluline on hoopis see, et nad su tundeid mõistaksid!

Elis Ruus Elva Gümnaasiumist

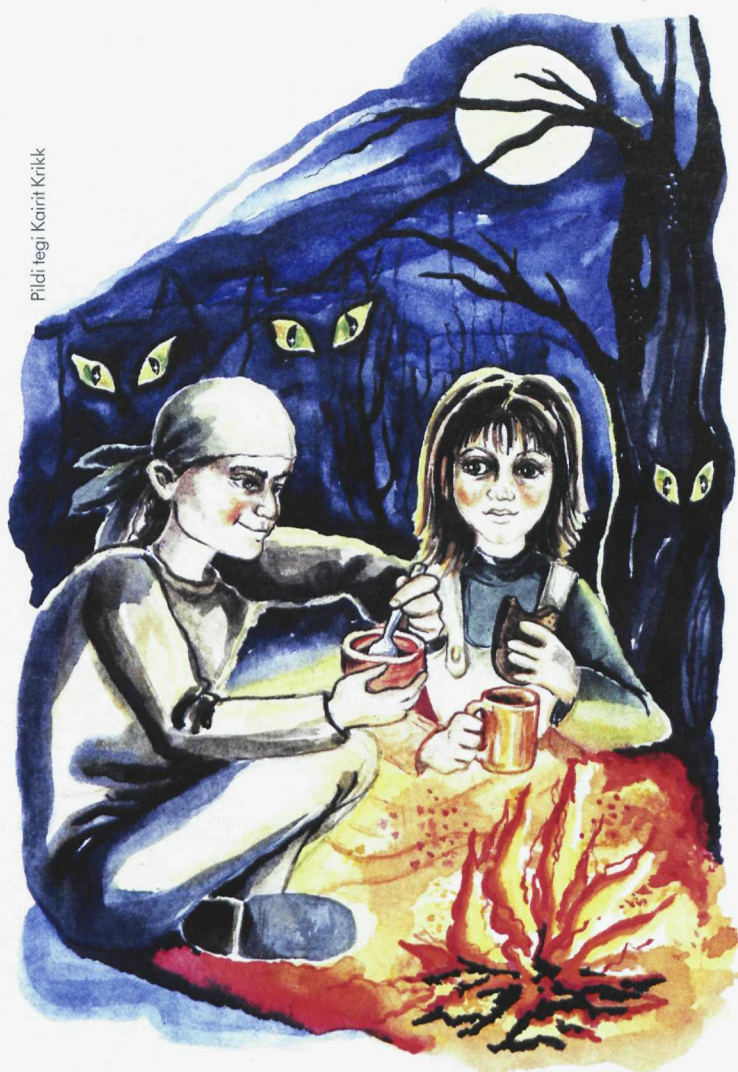
Väike hobune

Hobu elab väikeses tallis,
ta on mulle väga kallis.
Sõidutab mind siia-sinna,
kuhu iganes mul vaja minna.
Hobu lakk on kuldne nagu päike,
ise ta on hästi väike.

Gerda Savolainen
Väike-Maarja Gümnaasiumist

Iti-Pätrik Järve Türit

Algus Hea Laps 6/2007

Emajõgi — surmavalt ohtlik

Birgitta Ots

Mati podises midagi mürgist, kuid ainult vaikselt, sest ei soovinud kuidagi Antsu tundeid riivata. „Pidage meeles!“ kilkas ajalooafanaatik, kui olime minekuvalmis, „Teekond on väga raske, kas te ikka tahate minna?“

„Mis meil üle jääb,“ naersin mina.

„Sa hoiad seda valepidi käes!“ pahandas Helle ja üritas Antsult kaarti enda kätte rebida. Olime pool päeva kõndinud. Vahepeal tundus mulle, et me teeme kogu aeg lihtsalt väikesi ringe, sest mõni puu ja roigas tundus kahtlaselt tuttav. Eriti kehv oli seda ühte ja sama roigast näha juba kümnendat korda.

„Helle, ära pahanda, Ants teab väga hästi, mida ta teeb, eks ole ju?“ sõnas Mati. Mati on minu tuttav, tegelikult tunnen ma teda üpriski vähe, aga just seetõttu oli ta koos meiega matkal, et me teineteist paremini tundma õpiksime.

Ants neelatas ja sõnas: „Muidugi oskan, lihtsalt ma pole kaardilugemises just kõige parem.“

„Mida teile seal ülikoolis küll õpetatakse?!“ röökis Helle, kes oli väga närviliseks muutunud. Helle õpib koos minuga psühholoogiat, varsti saab temast suurepärase psühholoog. Kuigi närvid on tal juba praegu üpriski turris.

Kõik peatusid. Olime jõudnud sooni. „Näete, ma teadsin, siit soost peame üle saama ja siis on pool teed käidud!“ hõiskas Ants ning oli omadega väga rahul, tundub, et me polnudki eksinud.

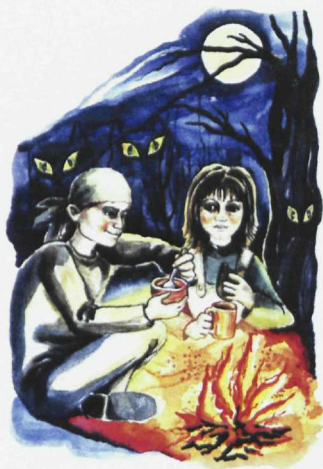
Puud muutusid järsult kääbusteks ning sammal kadus kohe – me olime kuivas ja suvises soos. „Olge nüüd ettevaatlikud, kaardile on märgitud ka mülkaid, aga hoiame kokku!“

Helle naeris ja turtsus: „Praegu on juuli, soo on väga kuiv!“ Põikpea, nagu ta on, kõndis ta kindlameelselt edasi ja rääkis sinna juurde: „Näete, näete, siin pole märga maad!“

Mina isiklikult arvan, et Helle astus lihtsalt mülkasse. Aga Ants tõlgendas seda sellena, et soo maksis Hellele kätte. Ühesõnaga astus Helle ühe sammu ja kukkus mülkasse, mis oli ennast osavalt turbakihi alla peitnud.

„Appi!“ röökis õnnetu matkaja. Ants oli seisma jäänud, et Hellet saabuva mülka eest hoiatada, kuid oli hilja. Mati, minu õde ja mina tormasime sõbrannale appi, kuid isegi kolme inimese jõust ei piisanud, et Hellet välja aidata. „Rumalad piiksud!“ sõnas Ants ja viskas Helle ümber nõõri. „Tõmmake nüüd kõvasti!“

Helle vajus aina sügavamale, jäine soovesi tõmbas teda enda poole. Kuid me ei andnud kaaslast käest ning tõmbasime teda ikka tagasi. „Mida ma teeksin, kui te kõik siia kukute, ah?!“ ähkis Ants ja sikutas kõit. Kolme inimese jõuga vinnasime läbimärja Helle kuidagi „surmakoevust“ välja.

Karjusin kõiki neid hüüdlauseid, mida juba aabits mulle õpetanud oli. „Auuuu!“ kiljusin nutuse häälega. „Oi, oi!“

me ei pannud teda eriti tähele, tema puhul on sedasorti käitumine isegi tavaline.

Üksteisele võimalikult lähedal, kõndisime vaikselt edasi. Ants jagas meile vahepeal teavet selle kohta, kuhu me astuda võime ja kuhu mitte. Öhtupoole jõudsime sooladelt välja. Rohkem kedagi mülkasse ei kukkunud, kuid Helle hoidis kogu aeg Antsule väga lähedale ja halises, et tema kardab.

Puud hakkasid jälle suuremaks muutuma ning maastik muutus ja lõpuks kadus soo täielikult. „Kell on umbes üksteist, päike hakkab juba loojuma,“ rääkis elutark Ants.

„Ma arvan, et otsime kiiresti laagrikoha ja paneme telgid üles,“ lausus õeraas, „Parem oleks, kui see meie plats oleks veekogule lähedal, siis julgeksime lõket ka teha.“

„Jajah, järgnege lihtsalt mulle!“ muigasin ning hakkasin ees minema. Kaugel nägin mingit kogu – see oli metskits. „Olge vaikselt, vaadake kui ilus ta on!“ Kõik vaikisid, kitseke oli tõesti kena. Kõndisin talle järgi, loom oli nii ilus, ta ei kartnudki meid. Üks ja teine puu möödusid, päike oli loojunud, kui taipasin, et olime juba päris kava kitse jälitanud.

Pöörasin lõpuks ringi ja sõnasin: „Teate, me peaksime siiski laagriplatsi otsima!“ Vastust ma ei kuulnud. Ei, mitte seda!

Ma olin üks! Mitte kedagi polnud läheduses, minu sõbrad olid kadunud. „Appi!“ lõugasin üle metsa.

Pistsin jooksu, ikka edasi ja edasi, et jõuda tagasi ning tagasi. Karjusin kõiki neid hüüdlauseid, mida juba aabits mulle õpetanud oli. „Auuuu!“ kiljusin nutuse häälega. „Oi, oi!“

Ei midagi, keegi ei vastanud mulle, mitte keegi. „Mida ma

Ants aitas märjale Hellele õrnalt termojope selga. „Hoi seda kümme minutit peal, mis siis, et praegu on suvi, külmetada sa ei tohi!“ käsutas Ants.

„Ma ehmusin nii väga,“ ähkisin mina, „ma arvan, et me peaksime nüüd väga tugevalt kokku hoidma. Pole vaja, et meie teejuht Ants ise vette kukuks.“

Teised noogutasid. Helle viskas jope seljast ja sõnas: „Liigume edasi, ma tahan olla öhtuks laagriplatsil. Ei, ma tean küll, et siin pole laagriplatse, aga küll me leiame mingi paiga!“

„Ma kardan, et mitte. Kui kiiresti teeme, siis jõuame öö hakul soost välja,“ sõnas Ants vaikselt. Helle sosistas midagi salvavat, kuid

küll nüüd teen?“ küsis iseendalt. Väljas olid väga pime, kuid ma teadsin, et neil oli kindlasti lõke süüdatud, vähemalt lootsin, et oli. Otsustasin, et ronin ühe kõrge puu otsa ja kui näen, kust tuleb suitsu, oskan ka tagasi minna. Otsisin ühe kena kuuse ja hakkasin ronima.

Vaigune tüvi oli ronimiseks kehv, kuid üritasin sellest mitte hoolida. Natuke oli juba ronitud, sest mulle tulid vastu oksad, millest kohe kinni haarasin.

„Õekene, mida sa kuuse otsas teed?“ küsis mulle tuttav hääl kuskilt alt. Appi, ma kuulen juba häälti oma peas... Minu öde räägib minuga... See kõik oli nii veider, olin väga väsinud ja seetõttu laskin okstest lahti. Pisike lend ja istusin maas sooja ja mõnusa sambla peal. Kuid minu ehmatuses seisis mu ees siiski minu oma öde. „Te leidsite mu, appi, nii tore!“

„Mis mõttes leidsime? Said sa haiget, sa kukkusid nii kõrgelt?“

Ajasin ennast püsti ja naersin: „Ma olin ju terve öhtu ära, kas te ei märganud, väljas on pime... Miks te mind ei otsinud?!“

„Kullake, on sul paha? Sa olid ainult kümmekond minutit ära, arvasime, et läksid oma asju ajama või midagi,“ muigas öde. Mul oli sellel hetkel väga häbi, tundub, et minu ajataju oli täielikult kadunud. Vaikisin terve tee kuni laagriplatsini.

„Miks sa karjusid?“ küsis Ants, kui lõkke ääres istet võtsin. „Kõht oli kinni,“ sisisesin vastu.

„Mida te süüa soovite? Ube tomatis või liha tomatis?“ uuris lige ja viskas Antsu ja minu kätte konservipurgid. Ants sõnas: „Juba.“

Mina ohkasin ja küsisin häbelikult: „Äkki saaks mõlemat, kõht on jube tühi?“

lige kortsutas kulmu: „Mõlemat küll ei saa, meil on väga vähe konserve järele, aga päevi siin metsas passida on veel palju! Pealegi, leiba on veel väga palju, söö seda!“

Vaikselt söime oma konserve, lõke põles mõnusa leegiga ja tekitas hubase tunde. Üks ööküll häälitses lähedal, Ants hakkas selle peale rääkima: „Tahate nalja? Meie ümber on hetkel tohutult palju loomakesi, kes kõik uurivad ettevaatlikult, et mis loomad me sellised oleme. Kui me väga vaikselt oleme, siis võime nende helkivaid silmi näha.“

Vaatasin ringi, hirmutatav oli mõelda, et läheduses võib olla päris palju kaslasi ja muid metsloomi. „Ja mis saab siis, kui tuli kustub?“ küsis Helle vaikselt. „Siis oleme omadega läbi,“ naeris Ants. Tundus, et mees oli päris muretu. Või vähemalt ei häirinud metsloomad teda sugugi.

Jõin teed, kui äkki maandus minu peas üks jahe veetilg. „Yihm!“ karjusime kooris. Haarasime oma leivad ja teetassid ning jooksime telki. Nelja inimesega ühes telgis on päris ebamugav, kuid seekord polnud valikut.

Ants pilus hirmunult, kuidas lõke tasapisi kustus, isegi söed ei hõõgunud. „Me oleme parajas supis, olge hästi vait, ma kardan, et loomad ründavad,“ sosistas ta.¹

Kuid tihti peale saab uni kainest meelest võitu ja mõne hetke pärast magas minu öde Antsu kõrval, Helle ja Mati üksteise peal ja istudes. Ka minu silm kippus kinni minema.

Öö oli puhas põrgu, loomad tegid tõelist triangliit. Umbes kella kahe paiku ronisid laagriplatsile rebasekutsikad. Mingil

¹ Autor on teadlik, et Eesti metsloomad ei ründa inimest, saati siis suveajal, kui saaki (nt loomapoegi ja noori loomi) on küllalt saadaval. Küsimus on loomateadmatu Antsu hoiakus.

põhjusel olid nad ärkvel, kuigi lapsed peaksid öösel voodis olema. Kusjuures ma ei oletanud seda, kui piilusin hiirvaikselt telgiavast. Tund aega luusisid nemad lõkke juures ja lakkusid tühjaks Helle konservikarbi, mille ta vihma käest põgenedes kogemata maha unustas.

Ja umbes tunnikesest pärast jõudis kohale hiigelsuur emapõder. Ma olin nii hirmul, selline tunne oli, et see hiiglane võiks meie telgi lõmastada.

Varahommikul, just siis, kui julgesin magama jääda, ajas Ants meid kõiki üles ja käskis paari minutiga valmis olla, et teekonda jätkata.

Lonkisime ja lonkisime. Ants seletas ikka rõõmsalt: „Kuna me oleme nii tublid ja ärkasime vara, siis jõuame isegi õhtuks kohale. Omamoodi häda on see, et konservid on otsas ning meil on veel ainult teed ja leiba, aga see meid ju ei häiri!”

Mulle aitas, see asi läks üle piiri! Kõigepealt oli Helle peaaegu ära uppunud, siis kaotas minna oma kaaslast ära ja lõpuks luusisid terve öö mööda laagriplatsi kurjad loomad. Tegin minutiga tähtsa otsuse, ma pidin asjale kriipsu peale tõmbama.

Viskasin ennast maha, haarasin jalast kinni ja karjusin täiest kõrist: „Appi, mu jalg, mu jalg!”

„Mis juhtus?!” hüüdis Ants ja tormas minu juurde.

„Mu jalg... Ma vist väänasin jala välja. Appi,“ sosistasin mina.

„Pole midagi, me oleme nii lähedal, ma tassin sind koos me näeme selle laeva ära!”

Just, see ongi tõeline Ants, ei anna mitte kunagi alla! Aimates, et pääsen sellest olukorrast ainult ime läbi, karjusin veel rohkem.

Igale vaatamata, vaatamata Antsule otsa ning kukutas ennast maha, hoidis samuti jalast kinni ning nuuksus: „Jumaluke, Ants, ma vist väänasin samuti oma jala välja. Sa ei jõua ju meid mõlemaid kanda?”

Ants vaatamata mu öde ja sõnas: „Palju sa kaalud?”

Helle märkas meie plaani ja liitus koheselt. Tema kaebas tohutult vastiku peavalu üle.

Ainult Mati seisis ning irvitas. Ants oli segaduses.

„Me ei saa minna... Me oleme nii lähedal. Laev on seal!” Mees peaaegu nuuksus.

Ja nii me läksimegi tagasi kodu poole. Mati kandis minu öde süles. Helle talutas mind ja hoidis samal ajal oma tugevas haardes Antsu, kes üritas meid tagasi laeva poole tõmmata.

Sellel suvel jõigi saladuseks, milline see laev oli... Kas see seal jõe põhjas üldse lebas.

Kuid ühel kenal õhtul helistas mulle Ants:

„Halloo?”

„Oi appi, tere sullegi, sa ei kujuta ette! Me läheme veel seda laeva vaatama!”

„Kuidas siis?”

„Kuidas, kuidas?! Kanuuga loomulikult! Kujutate ette – Suur-Emajõe matk kanuuga... kui palju ohte ja rõõmu...”

Panin toru vaikselt lauale ja ohkasin – Ants ei muutunud kunagi!

Sten Roosi muinasjutuvõistluselt

Euro teekond läbi Euroopa

oli algamas eurode aeg ning neid hakati varakult tegema. Kuid üks eurodest oli nii eriline, et sellele pandi kaks turvatriipu. Keegi ei pannud seda tähele. Algul liikus euro taskutes ja kaubamajades. Kuid äkki sai selle euro endale Eestis olev rekkajuht, kes ostis poest süüa. Siis liikus see euro läbi Läti Leetu. Leedus olles sai euro kätte ühe pikamaaliini bussijuht. Seal edasi läks see Poola peapanka ning selle sai oma kätte töötaja, kes läks puhkama Austria mägedesse. Seal oli visiidil ka Eesti president, kes sai selle euro ning läks edasi külastama Saksamaad ja jättis selle ühte külapoodi. Seal sai selle kätte üks kohalik elanik, kellele tulid külla tema sõbrad Prantsusmaalt. Mehel oli suuremat raha vaja ja ta vahetas selle ning veel mõned eurod nende tuttavatega, kes läksid kolmandat korda Eiffeli torni ja andsid seal selle euro kassasse. Seal näppas selle juhuslik varas, aga oma ebaõnneks unustas ta rahatähe rongi, mis suundus Madridi. Euro sai kätte üks poiss, kes läks jalgpallimatši vaatama ning sai puuduva raha tema rahakotist. Jalgpallimatšilt sai selle kätte üks portugallane, kes läks Gibraltarile. Seal olles sai väikese tüki rahast hammustada üks kohalik ahv. Edasi liikus euro läbi Luksemburgi Inglismaale, kus selle eest midagi osta ei saanud. Sealne ettekandja sai selle endale puhkuseraha hulgas ning mõtles puhkuse veeta Rootsisis. Sealne rootslasest suusataja tahtis minna üle piiri Soome.

Seal sain selle kätte mina ja läksin kohalikku restorani ning andsin selle ettekandjale. Tema pani selle endale sukasäärde ning mis edasi saab, sellest tulevik vaibib.

Kui see jutt sul reisimistuju ära ei võtnud, siis on hästi ning mõtle sellele, mida sa käes hoiad.

Pildi tegi Kirke

“Oh sind kängurumoori, viska poeg kukrust välja. Kaks ikka kaks — nii pääsete kaugemale. Noored silmad näevad rohkem!”

omaette, öötsudes kogu aeg nii tuttavkoduselt, et pojal oli mõnus magada.

Niisugune see õnnelik elu kängurupoja meelest oligi. Päike kumas läbi taskunaha ja maailm paistis kord pruun, kord lõkendavalt oranž.

“Nii tahan ma elada kogu elu,” ütles kängurupoeg.

Ometi vaatas ta ühel päeval välja.

Oi kui hele ja valge oli maailm! Vesi jooksis poja silmist, nii pimestav oli päev. Ta tõmbas pea kiiresti tasku tagasi.

“Huhh!” ütles kängurupoeg ja haaras ema tissi järele ning imes ja imes. Piim rahustas poja peagi ning jälle seadis ta end ema taskus magama.

Aga siis tuli päev, mil känguruema sikutas poega kõrvust ja poeg pidi pea välja pistma.

“Sa oled juba suur,” ütles känguruema. Ta oli märganud, et pojale on kasvanud vurrud.

“Kuidas nii,” ütles poeg, sest ta aimas, et emal on kurjad kavatsused.

“Sa peaksid taskust välja hüppama,” ütles ema.

Poeg kompas mõnusat taskut. See oli pime, soe ja rahulik koht ja selle seinas oli imetore piimakraan, nii et kõht sai täis, kui vaid pead pöörasid.

“Ma ei lähe kuhugi,” ütles poeg. “Ma tahan kogu elu siin olla.”

Sellist asja ei olnud emakängurul varem ette tulnud. Ta ei teadnud, mida teha. Ta seisis, käpad risti rinnal, ja mõtles. Poeg pistis pea kukrust välja.

“Sa oled nii ilus,” sosistas poeg.

“Sinuga koos on nii mõnus,” nurrus poeg. “Ma tahan kogu elu siin olla.”

“Sa jäaksid täitsa üksi, kui ma kukrust välja hüppaksin,” ütles poeg ja hakkas jälle imema emakänguru sõbralikku nisa, mis oli tasku tagaseinas just tema tarvis.

“Ma ei jaksa sind enam kanda,” ütles ema.

“Ära kannu, oleme siinsamas,” ütles poeg.

Emakänguru peatus ja sestpeale olid nad paigal: poeg lesis kukrus ja ema komberdas vaevaliselt parasjagu niipalju, et sai midagi hamba alla. Ei jaksanud ta enam maailma vaadata. Ei hüpanud ta enam löbu pärast.

Vares lendas mööda ja kraaksus:

“Oh sind kängurumoori, viska poeg kukrust välja. Kaks ikka kaks — nii pääsete kaugemale. Noored silmad näevad rohkem!”

Aga emakänguru lamas põõsa all ja patsutas oma tohutu suurt taskut. Hiigelsuur kängurupoeg imes pimedas sooja taskus rinda. Nende meelest oli hea elu just niisugune.

Mõni võib-olla elabki kogu elu taskus.

Soome keelest tõlkinud Mare Ollisaar
(Kogumikust “Gepardi katsoo peiliin”)

Hannele Huovi Känguru

Valm

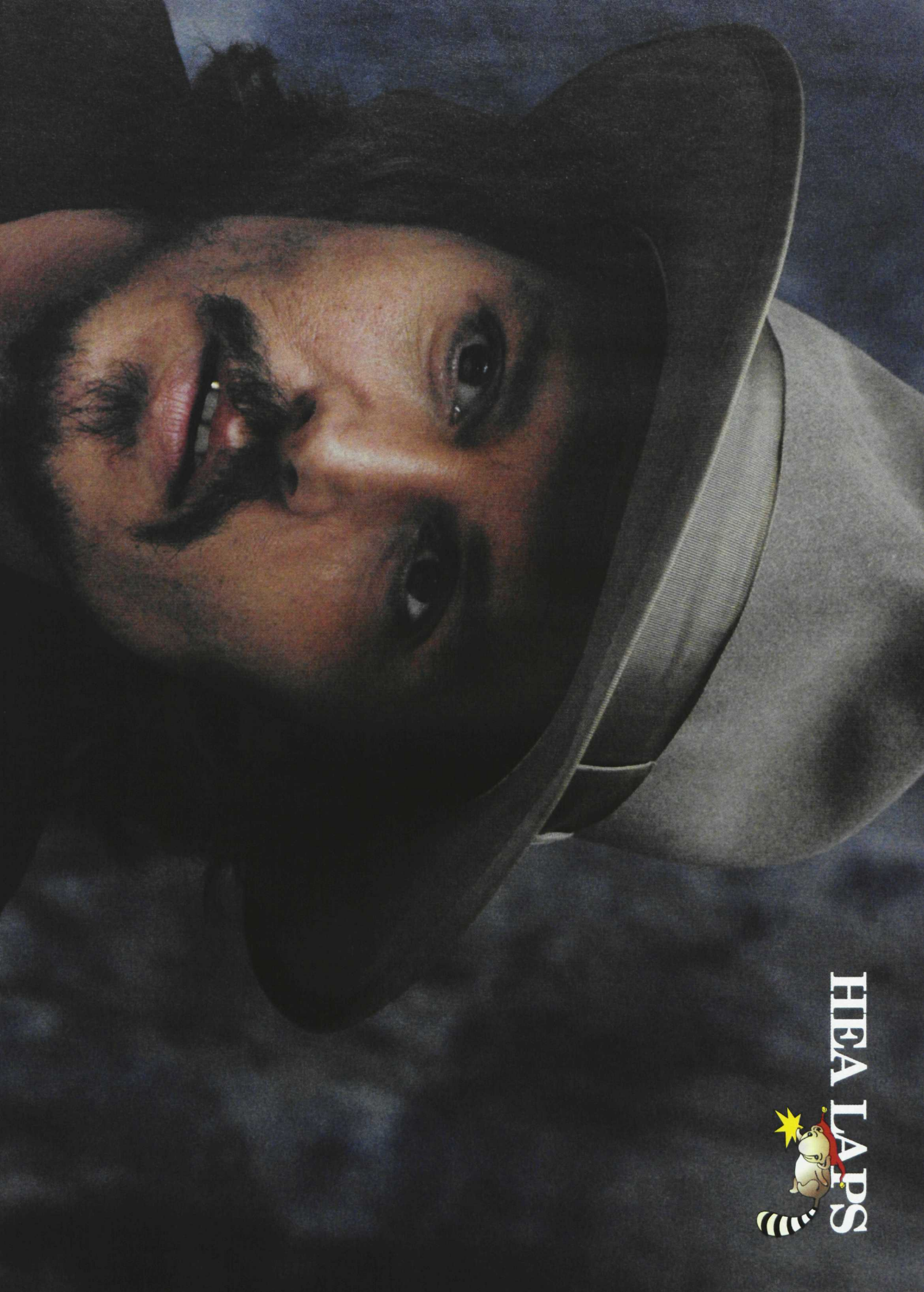
Tohoh, mis see siis on!” ütles känguruema ja mähkis tibatillut, kes oli silmitu ja kõrvutu ja iga kandi pealt karvutu. “Pole sellel kuigi palju eluvaimu sees,” ütles känguruema. Siis pistis ta poja tasku.

“Tohoh, “ ütles poeg taskus ja liikus kobamisi edasi.

“Ah niisugune siis ongi maailm. Lõhnab hästi.”

Ja poja käpp pörkas emakänguru suure nisa vastu. Tõsi mis tõsi: tasku seinas oli kraan ja sellest voolas sooja piima. Kängurupoeg imes ja imes.

Kukrus oli pime ja soe. Seal lõhnas piima ja emakänguru taskuhigi järele. Paremat paika ei oska keegi ette kujutadaagi! Kui kõht läks tühjaks, tarvitses pojal ainult pead pöörata ja seal oligi imetore nõpsik. Kui ta seda imema hakkas, voolas sooja piima käppadeni. Peagi tuli pojale rammestus peale ja ta ukerdas taskupõhja magama. Ja kuni ta magas, kargas ema mööda põõsastikku, napsas toiduks lehti, hüppas ja ümises

HEA LAPS

Bişqit Öigemeel

HEA LAPS

Eesti otsib
superstaari

Johnny Depp

Foto: Bulls Press

PP

Kirjanurk

Rõõmsat suve, armsad sõbrad ja sugulased!

Nüüd kuulutame välja mainumbri võistluste auhinna-saajad. Nagu ikka, saavad Tallinna, Harju-, Lääne-Viru-, Järva, Pärnu- ja Läänemaa lapsed oma preemiad kätte **Kullo Lastegaleriist** (Kuninga 6, Tallinn), Tartu-, Valga-, Võru- ja Jõgevamaa laste auhinnad toimetatakse **Tartusse O. Lutsu nim. Raamatukogu Lasteosakonda** (Kompanii 3/5, Tartu). Kellel on muid soovet, neil palume toimetusse kirjutada või meilida. 7. – 31. juulini on meil kollektiivpuhkus ja telefoni juures oleme harva.

LEGO- auhinnad

tõi loosiõnn **KAIMO PAASILE** Väätsast ja **KARL LEOSTELE** Võrust.
NB! Sellesuvisel Legolandi-reisi võitis **EGERT KRUBERG** Väike-Maarjast!

BARBINDUSE auhinnad võitsid

seekord
PILLE-RIIN KULLA
Laevast,
EGLE SOOSAAR
Pollist ja
ANNA-MARIA LIIV
Tallinnast.

Tere! Otsin kirjasõpra. Vanus ei loe. Kirjutan nendele vastu, kes mulle kirjutavad. Ise olen 8a. tüdruk. Minu hobid on jooksmine, tants, hundiratas, ujumine, lugemine, joonistamine, meisterdamine, kunst, arvutamine, kirjutamine ja söögitegemine. Lõpetasin 1. klassi kiituskirjaga. Kes tahab mulle kirjutada, siis mu mail ja hot on: **annely.seppo@mail.ee** JÄÄN KIRJU OOTAMA! Annely

Tere!!! Olen 12a. tüdruk. Minu hobid on laulmine, tantsimine jne. Otsin kirjasõpra, vanus ei loe. Vastan koheselt igale kirjale. **Kertu Kaasik, Jõgeva mk, Saare v., Voore sjsk 49324, 8-16.**

Tere, otsin kirjasõpru vanuses 9 – 12a. Ma tegelen tantsimisega. Käin Kuressaare Gümnaasiumis ja muusikakoolis. Mulle meeldib lugeda, klaverit mängida, arvutis olla ja teekat vaadata. Saatke kiri: **Grete**

Kaal, Vallimaa 16, Kuressaare 93812

Tere, otsin kirjasõpra, kelle vanus võiks olla 15 - 18. **Tsolgo k., Lasva v., Võru mk 65552, Kerli.**

You, kribajad! Olen 13a. Allar ja otsin kirjasõpru – 13 – 20-aastaseid poisse ja tüdrukuid. Mulle meeldib tsillida ja kribada. **ALLAR VÖRNO, Kolde 9, Tamsalu, Lääne-Virumaa 46106.** Et jah, ootan kirju!

Tsau! Kas keegi on nõus vahetama Tokio Hoteli, Paradise Crew, Kristjan Kasearu, Lordi, Avril Lavigne või Nelly Furtado postri Tanel Padari, Rammsteini, Ursula, Eminemi või Hilary Duffi postri vastu? Või küsi mingit teist postrit, mul on neid palju. Kirjutage mulle! **MARIANNE SOKK, Soontaga pk. 15, Puka v., Valgamaa 68617.** Rate- ee/users/MarauAnnuOlen/

Õhtujuttude võistlus lastele

Käesoleva aasta 10. novembril möödub 100 aastat **Salme Reegi** sünnist. Ta oli ülipopulaarne näitlejanna, kordumatu raadiohääli. Tema auks ja mälestuseks korraldab Estonia Selts **õhtujuttude võistluste 1. - 9. klassi õpilastele**. Teemade valik on vaba, jutud tuleb kirjutada eesti keeles. Juttude pikkuseks olgu ca 1,5 lehekülge A4 formaadis. Parimaid kirjutajaid ootavad auhinnad Estonia Seltsilt, Rahvusoperilt Estonia, Eesti Raadiolt, Hea Lapse toimetusel ja teistelt. Jutud palutakse saata aadressil: **Estonia Selts, Estonia puistee 4, Tallinn 10148**. Ümbrikul või käsikirjal peab kindlasti olema märgusõna. Sama märgusõnaga varustatud lisaümbrikusse tuleb kirjutada autori nimi, sünniaeg, kool ja klass. Soovitav on ka aadress või telefoni-number. Postitempli viimaseks kuupäevaks loetakse **1. oktoober 2007.a.**

Pervikiini auhinna- raamatu saavad

AGNES SILD Kadrinast ja **ANNI KLAMMER** Päidest.

President autasustas noori esseekirjutajaid

22. juunil andis Eesti president Toomas Hendrik Ilves üle auhinnad esseevõistluse "**Millises Eestis ma tahaksin elada?**" võitjatele. Põhikooliõpilastest saavutas esikoha **GRETE HELENA KÜTT** Rocca al Mare Koolist, teise preemia sai **LAURI KANARBIK** Rakke Gümnaasiumist ja kolmanda auhinna võitis **MARIA GROMOVA** Tartu Annelinna Gümnaasiumist. Keskkoolide osas sai esikoha **KADI SOOP** Tartu Tamme Gümnaasiumist, teiseks tuli **KAROLIINA RAUDSEPP** Tartu Miina Härma Gümnaasiumist, kolmanda preemia sai **TOOMAS AASMÄE** Tallinna Inglise Kolledžist. Täiskasvanud kirjutajatest tunnustati parimateks **MAIRE LIIVAMETS, ARTUR TAEVERE** ja **MARIA JÜRIMÄE**.

RISTSÕNA-CD-d võitsid

TOM EGERT VOLMER Aegviidust ja **ANNI SIKK** Tallinnast.

Vikerkaar näitab valguse sisu

Tiit Kändler
teaduskirjanik

Vikerkaart on näinud peaaegu igäüks, kes vähegi niiske või vihmase ilmaga ringi liikunud. Kuid kas keegi on vikerkaart käega katsuda saanud või selle maitset maitset? Vikerkaar ennast kätte ei anna. Lähete sellele lähemale, tema aga eemaldub teist just parasjagu nii kaugemale, et tundub olevat käeulatuses. Kas siis vikerkaar on üldse olemas või on see silmapete nagu mingi UFO?

Veetilkade koosmäng

Võib ütelda nõnda – vikerkaar on olemas, nii nagu on olemas valge valgus. Selle mõistatuse lahendas üks kõigi aegade üks kuulsamaid teadlasi, inglase Isaac Newton, kes kolmsada ja kolmkümmend aastat tagasi võttis kätte lihtsa klaasitüki, kolmnurkse prisma, ja saatis sellele Päikesest lähtunud ja kitsaks aetud valguskiire. Seda olid teinud teadlased ka enne teda, kuid keegi polnud tulnud selle peale, et asetada prisma teise taha taha seitsme meetri kaugusele valge ekraan. Ja sellele ekraanile ei tulnud mitte valge valguslaik, vaid vikerkaareline värvilaikude rida. Nõnda selgus, et valge valgus koosneb hoopis värvilistest valgustest.

Hiljem saadi teada, et iga värvi valgus on erineva omadusega, see tähendab, et üks neist liigub näiteks vees või klaasis kiiremini, teine aga aeglasemalt. Seetõttu ajabki prisma valge valguse värviliseks laiaks. Kui aga teise prisma need värvid kokku koguda, siis saame valge valguse tagasi. See on töö, mida meie silm kogu aeg teeb, muidu me valget paberilehte kunagi valgema ei näeks.

Nii et kuigi vikerkaart olid inimesed juba näinud tuhandeid ja tuhandeid aastaid ja isegi püüdnud seletada, mis asi see on, seletas Newton asja esimesena ära. Sest vikerkaar, see tuleb tegelikult tuhandetest ja tuhandetest tillukestest veetilkadest, mida on õhus näiteks pärast vihma. Ja iga veetilk käitub nagu väike prisma. Nii et kui nüüd valgus päikeselt veetilka satub, siis murdub see seal, ja osa sellest peegeldub veetilga tagumisel küljel tagasi. Ja satubki teie silma. See on ka põhjus, miks vikerkaart nähes on päike alati teie selja taga.

Iga veetilk saadab teie silma vaid üht värvi kiire. Kuna aga neid veetilgakesi on nõnda ohtralt, siis kujunebki välja värviliseks lahutatud päike. Meie siin tasasel maal näeme vaid osa vikerkaare ringist. Kui aga kusagil kõrgel mäe otsas olla, võib näha ka kogu vikerkaare ringi. Miks aga on vikerkaar ringjas? Aga sellepärast, et veetilgad on ju kõik võrdsed, ja iga veetilgas murdub valgus ühtviisi. Vikerkaar on veetilkade koosmäng.

Vikerkaare seitse värvi

Vikerkaare kõige intensiivsem valgus on meie silmavaatega umbes 42-kraadise nurga all olevas ringjoones. See tuleb vee ja valguse vahelisest suhtest, sellest, kui palju valgust õhust vette minnes murdub. See on ka põhjus, miks siis, kui päike on kõrgemal kui 42 kraadi, vikerkaart näha pole.

Meie silma jõuab punane valgus suurema nurga alt ehk vikerkaare ülaosast, violetne aga väiksema nurga alt ehk vikerkaare alaosast.

Ka Newtoni prisma jagab valge valguse nii, et kõige ülal on punane, siis tuleb oranž, siis kollane, roheline, sinine, sügavsinine, ja lõpuks violetne.

Muidugi on nende värvuste hulk kokkuleppeline, sest mõni inimene võib näha vikerkaares rohkem, mõni aga vähem värvusi. Seitse tundus lihtsalt olevat üks kummaline arv, nagu oli kummaline ka seletus, et mis see vikerkaar ikka on.

Niisiis, vikerkaar on olemas ja ei ole ka. See ei ole midagi säherdust nagu kajakas, kes vikerkaare kohal lendab. Vikerkaar on optiline nähtus ja seetõttu sõltub selle asend kohast, kus vaatleja asub.

Vahel on vikerkaarerõngaid koguni kaks, välimine tuhmim sisemisest. Ja välimise värvid tagurpidi pöördunud, kuna valgus peegeldub siis veetilgas kaks korda.

Vahel aga võib valguse kõverdumine atmosfääris tekitada illusioone nagu fatamorgaana. Või siis, tihemini – merre loojuva päikese muutumist lapikuks.

Newtonit süüdistas üks kuulus inglise luuletaja John Keats isegi selles, et ta võttis looduselt ära poeetika, seletades ära vikerkaare olemuse.

Vikerkaart on eri mütoloogiates ja uskumustes peetud teeks teispoosusesse, seoseks maa ja taeva vahel. Kes vikerkaarel kõndis, see sai vast imet näha. Kuid vikerkaar ise ongi ime, mille äraseletamine ei vähenda kuigivõrd seda ilu ja võlu, mida see pakub.

Triin Valdmaa Jõgevalt

Koolipäev vikerkaare all

Aveliis Veskimäe Türit

Kui ilmad muutusid soojemaks, otsustasime minna klassiga Elistvere loomaparki Vooremaa maastiku- kaitsealal. Vooremaa on Jõgeva- ja Tartumaa põhjaosas asuv maastikuala: voor järgneb voorele, nende vahel on kaunid järvesilmad. Järvede rohkus ongi Vooremaa üks suuremaid väärtusi," rääkis meile giid Asta Sarv.

Ronisime Raigastvere vaatetorni, sealt nägi väga kaugele. Poistele pakkus palju huvi soomepoiste muuseumituba. Saadjärvel käisime praamiga sõitmas. See oli alles vahva! Järvel ujusid pardid ja luigid. Pärast piknikku praami peal istusime jälle bussi, et sõita Elistvere loomaparki. Seal ootasid meid piisonid Villu ja Vilja, karu Karoliina, põdrad, ilvesed ja triibulised metsseapõrsad. Küll nad olid armsad!

Elistvere loomapargis saab näha ka põhjapõtru, kabehirvi, metskitsi ja faasaneid. Enne kojuõitu külastasime närliste uurimiskeskust. Selline oli meie vahva õuesõppe päev – kirev nagu vikerkaar!

Triin Valdmaa Jõgeva Ühisgümnaasiumi 3. a klassist

Koolis on tavaliselt ikka vaja pingis istuda ja palju õppida. Kuid vikerkaare all oleks asi teine. Sellal, kui õpetaja räägib, võid hüpata, karata, tunnis krõpsu süüa ja nätsu närida. Poisid kimavad ATV-dega. Tüdrukud mängivad aga nukkudega. See oleks vast lahe päev, kui me saaks teha ühe päeva vikerkaare all! Kui jäätist sajak taevast alla ja tintenpennid oleks kommid ning vihikud vahvlid. Siis oleks see mu parim päev, kui koolipäev oleks vikerkaare all.

Cristiine Laugmaa Laeva Põhikooli 3. klassist

Inimesed, kas te kujutaksite ette, kui kool oleks vikerkaare all? See oleks ju väga lõbus ja tore. Kõik päevad oleksid eri värvi.

Esmaspäev oleks sinine. Sellel päeval saaksime kõik siniseid hindeid ja meil on kõigil seljas sinised riided. Teispäev oleks aga täiesti punane. Kolmapäeval oleks koolipäev hoopis rohelist värvi. Neljapäeval muutuks kõik kollaseks.

See on nii huvitav, kui koolipäevad oleksid vikerkaarevärvilised. Päevad oleksid siis hoopis lustlikumad ja meie hinged heliseksid ka vikerkaare värvide toonis.

Johanna – Ly Männik Laeva Põhikooli 2. klassist

Koolipäev vikerkaare all oleks maailma parim ja ilusaim koolipäev. Miks? Aga sellepärast, et matemaatikatunnis oleks väga lahe vikerkaarevärve kokku liita. Pärast heledatest lahutada tumedad värvid, ülejäänud omavahel segada ja uuesti liita. Põnev!

Emakeeletunnis üritaksime iga värviga teha oma jutukese ja nii viisi saab lõpuks kokku kirjutada ühe värvilise lasteraamatutäis värvilise luuletusi ja muinasjutte.

Loodusõpetuse tunnis uuriksime, miks tekib vikerkaar ja miks ta nii ilus on.

Kehalise kasvatuses tunnis jookseksime võidu mööda vikerkaart ja hüppaksime värvilt värvile.

Pärast tunde oleks väga vähe lapsi, kes koju ruttaksid, sest vikerkaare all võiksid tunnid kesta igavesti.

Laura Ilves Laeva Põhikooli 2. klassist

Liisa Kruusmägi

See huvitav maailm

Eelmise aasta kevadel tuli meile maale kuuri alla elama siilipaar. Ja et nad kohe meilt piima said, mida tõi naabripere, jäidki nad üürilisteks. Sain nendega sinasõbraks. Teadsin seda sellest, et mind nähes ei vudinud nad peitu, vaid nuuskisid rahulikult õuel edasi.

Ükskord tuli meile võõras koer. Nägi siile ja tormas nendeni. Siilid tõmbusid kerra. Koer nuuskis ja nuuskis ning lükkas ninaga ühte. Sel hetkel kostus hale koeraniutsatus. Mitu tundi olid siilid veel keras, enne kui kuuri alla vudisid.

Ühel hommikul tuli üks siilidest meie väikse maja juurde kuni trepini – totutas valjusti, nagu olnuks ärevuses. Aimasin halba ja mõtlesin: miks on siil üksi? Kas teine on haige? Kas siil kutsub abi? Ja tõesti – nii see oli!

Kuuri all teist siili ei olnud. Aga siis taipasime minna siili jälgedes. Ta vudis meie vana kaevu poole. Igaks juhuks vaatasin kaevu – ja seal see teine siil selja peal oligi!

Kaevus oli vesi kõrge ja seepärast alustasime päästetööd liblikavõrguga, millel pikk ritv. Saime kohe siili võrguhaardesse ja tõstsime ta veest välja. Ta liigutas end vaevu. Elus ikkagi! Tundsime heameelt. Võtsin siis ta sülle, viisin piimakausi juurde...

Õhtul enne magamaminekut vaatasin olukorra üle – mõlemad siilid olid kuuri all omas pesas.

Pöialpoissi pidasin ma haruldaseks linnuks, sest ma polnud teda oma elu jooksul veel näinud. Aga kolm aastat tagasi varakevadel saime tuttavaiks. Nimelt jälgin maal kõiki hoolega linde, kes meie õuepuudel elavad ja laulavad. Mul on käepärast lindude välimääraja. Nii olen kindlaks teinud selliseid linde nagu pasknääri, väike-lehelinnu, kadakatäksi, vaenurästa. Ja nüüd siis lõpuks ka pöialpoisi.

„Loomade elu“ sarjas kirjutatakse pöialpoisi kohta, et ta on Eestis üsna arvukas haudelind, kes armastab eriti kuusemetsi. Aga pärast pesitsemist, hulgurännete ajal ja talvel tegutseb ka sega- ja isegi lehtpuumetsades. Ta rändab siis koos tihaste parvedega. Pöialpoisi laul on väga meloodiline. Selle järgi ma ju tema kevadel leidsin! Siis märkasin pesa ja korraga sealt lahkvat imeväikest lindu. Jälgisin pesa ligi nädala. Teadjad ütlevad, et nende poegi söödavad mõlemad vanemad. Et päeva jooksul lendavad linnud toiduga pesa juurde umbes 300 korda. Kui pärast paarinädalast toitumist olid pojad pesast välja lennanud, otsisin redeli ja ronisin kuusepuule. Pesa oli mul käeulatuses. Imetlesin meistritööd – sammal, kõrrelised, ja seespoolt oli pesa sulgedega vooderdatud.

Mu austus selle linnu vastu kasvas veelgi. Ja nüüd juba mitmendat kevadet ei aja ma pöialpoisi laulu kellegi teise linnu lauluga segi.

Parimad Lindgrenile kirjutajad on selgunud!

Eesti Lastekirjanduse Keskus ja Rootsi Suursaatkond korraldasid kuulsa Rootsi lastekirjaniku Astrid Lindgreni läheneva 100. sünniaasta puhul konkursi „Minu kiri Astrid Lindgrenile“, kuhu saabus 77 tööd 3.- 6. klassi õpilastelt üle Eesti.

Nooremas vanusegrupis (3.- 4. klass) võitis esikoha **ANASTASSIA BELKOV** Tallinna Prantsuse Lütsemist, II preemia sai **SUSANNA LINGINEN** Narva Eesti Gümnaasiumist, kolmandat auhinda jagavad **ASTRID ROSENBERG** Laeva Põhikoolist ja **BRITA LIIVAMAA** Laagri Koolist.

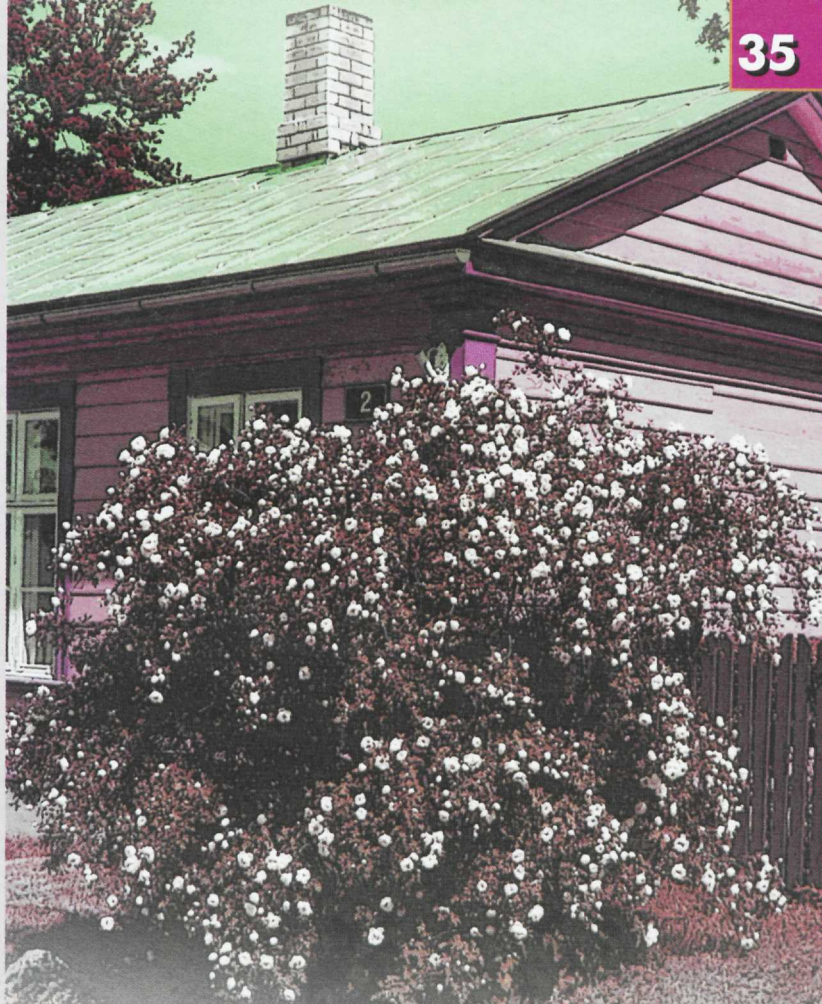
Ära märgiti järgmiste õpilaste kirjad: **ANDRE AUSMEES** Tallinna Kristiine Lasteaed-Algkoolist, **GRETE PÖLLUSTE** Palivere Põhikoolist, **LEA SABANINA** Narva Eesti Gümnaasiumist ja **KRISTJAN VEENSALU** Tallinna Kristiine Lasteaed-Algkoolist.

Vanemas vanusegrupis (5.-6. klass) tunnustati võitjaks **JAN TEEVET** Orissaare Gümnaasiumist, II koha sai **KALLE DEMIDOV** Helme Sanatoorsest Internaatkoolist, III auhinna pälvis **KATRIN PENT** Viluste Põhikoolist.

Ära märgitud tööde autorid on: **KARINA AULI** Põltsamaa Ühisgümnaasiumist, **HANNA POOK** Tallinna Inglise Kolledžist, **SANDER SOOP** Lauka Põhikoolist ja **SUSANNA VEEVO** Kärkla Ühisgümnaasiumist.

Võitjate autasustamine toimub Astrid Lindgreni 100. sünnipäeval, 14. novembril 2007.

Selleks ajaks avaldatakse valik paremaid kirju keskuse kodulehel www.eltk.ee.

Samuti on „Kalle Blomkvist“ üks väga tähelepanuväärne raamat, seda võib lugeda igas vanuses, huvitav on ikkagi. Üks põhjusi, mis eristab „Kalle Blomkvisti“ teistest sarnastest raamatutest, on kindlasti see, et Kallel on kujuteldav sõber, kes teda üle kõige imetleb, aitab detektiivitöös ja kuulab teda alati. Raamatu põhjal olen mina teinud järelduse, et Kallel on lisaks heale füüsilisele vormile ja mõtlemisvõimele ka

väga hea fantaasia, kuna oma lahendatud kuritegude puhul on ta alati oma fantaasia abil süüdlasteni jõudnud. Teine põhjus, mille pärast neid raamatuid niipalju loetakse, on kahtlemata sisu: Rooside sõda ja kurjategijad. Ilma Rooside sõjata poleks raamat sama, sest kõige rohkem huumorit peitub just Valgete ja Punaste Rooside omavahelised suhetes ja seiklustes, ning just sellesama mängu tõttu on Kalle ka nende linna rikkujateni jõudnud.

Üleüldse tundub, nagu oleks Teie elukohas pidevalt midagi toimunud, nagu poleks Te mitte kunagi rahulikult toas ühe koha peal istunud, vaid ainult õues olnud ja uusi asju välju mõelnud, kuid siiski peab Teil ka väga hea fantaasia olema, mina igatahes imetlen Teid ja Teie teoseid, olete maailma laste kirjandusse väga suure panuse andnud. Kahju, et Teil enam pole võimalik kirjutada.

Susanna Veevo Kärkla Ühisgümnaasiumi 5b klassist

Ühe võidutöödest avaldame aga kohe siin ja praegu!

Lp. Astrid Lindgren!

Olen kindel, et Teie raamatud on eeskujuks väga paljudele kirjanikele, vahet pole, kas siis noortele või vanadele, algajatele või juba kuulsatele kirjanikele.

Peale kirjanike olete YT otseloomulikult eeskujuks ka lastele ja noortele, samuti ka Teie tegelaskujud. Ka mina ise olen mõelnud, et tahaks sama põnevat elu nagu näiteks „Bullerby laste“ tegelaskujudel. Olen neid ikka tõsiselt imetlenud, paar aastat tagasi tegime ka vanema õega endale taolise võimaluse üksteisele kirju saata nagu Liisa ja Anna raamatus, olime väga vaimustuses, kuid kahjuks läks see varsti katki. Veel imetlesin ma Bullerby laste juures seda, et nad julgesid väga paljusid asju teha, neil oli palju aega, aga kui vanemad nad ka tööle panid, tegid nad kõik ilusti ära ja tundsid sellest rõõmugi.

Omatehtud ehted on ainulaadsed!

RIIDEST PÄRLID

Vaja läheb:
Riiet
Pva liimi
Nööri või kummi
Suuremaid pärleid
Varrast

1. Leia endale kõigepealt üks varras — soovitatavalt 20 cm pikk ja paksem, sest siis tulevad pärlite augud suuremad ja neile on niiti parem taha ajada.
2. Kui varras olemas, lõika endale meelepärasest riidest välja 3 tükki (18x10 cm).
3. Kata riide pahupool Pva-liimiga, pane varras riide äärde ja rulli varras riide sisse.
4. Võta varras välja.
5. Lõika sobivad pärilitükid (umbes 1,5-2 cm pikad).
6. Nüüd hakka lõigatud juppe uuesti varda otsa ajama, et neile viimane lihv anda ja et auguke ümmargune jääks.
7. Jäta kuivama.

8. Kui riidest pärleid on kuivad, võta nõör või kumm ja tavalised auguga pärleid. Hakka nõõrile/kummile lükkima kordamööda riidest ja tavalisi pärleid. Ongi valmis! Kanna uhkusega!

KÄEVÖRU

Vaja läheb:
Käsitöökõrs
Pehme traat
Auguta pärlid

Käevõru tegemine on lihtsamast lihtsam ja sa jõuad teha neid korraga mitu tükki. Käevõru võib teha kas natukene suurema — et ta mahuks avamata vabalt kätte ja ära — või siis täpselt paraja — sellise, mida tuleb käe ümber panemiseks avada.

1. Lõika sobiva pikkusega kõrrejupp, nii et see sulle käe ümber vabalt mahuks.
2. Lõika pehmest traadist 4cm pikkune jupp.
3. Pane valmis auguta imetillukesed pärlikesed.
4. Suru pehme traat poolenisti kõrre ühte otsa sisse.
5. Teisest otsast hakka kõrre sisse panema pärleid. Täida käevõru poolenisti pärlitega, siis nad hakkavad kenasti sees veerema.
6. Pane pehme traadi teine ots kõrre teise otsa ja käevõru saigi tehtud!

Kui otsustad teha endale täpselt paraja käevõru, mida pead käe ümber panemiseks avama, siis soovitan kõrre mõlemasse otsa panna suurema pärli, et väikesed pärlid välja ei pudeneks. Võid ka ühte otsa tilgutada veidi klaasivärvi või liimi.

Laste käsitöölaad vanalinnas

Laupäeval, 16.juunil, korraldas Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Tallinnas Raekoja platsil laste käsitöölaada. Laada eesmärk on propageerida rahvuslikku käsitööd, anda lastele võimalus teha tööd ja teenida taskuraha. Kokku oli tulnud ligi paarkümmend last ja noort vanuses 5 – 17 aastat. Kaubavalik oli lai: müüdi kangas- telgedel kootud vaipu, pärlitest tehtud ehteid ja võtmehoidjaid, õmmeldud mänguasju ja kotte, puust nikerdatud

nagisid ja riidepuid, voolitud savikujuksid, kipsist kujukesi, siidisalle, klaasivärvidega kaunistatud seinaplaate ja muud. Hinnad varieerusid ühe ja saja krooni vahel. Mõni tuli müüma terve perega, teine aga hoopis ükski. Õnneks leidis ka huvilisi, kes neid asju endale soetasid ning lapsed said veidi taskuraha teenida ja uut käsitöömaterjali osta, et järgmisel aastal oleks jälle, mida müüa!

Anneli Orgusaar

Millises Eestis tahame elada?

Vabariigi Presidendi ja Tartu Ülikooli eetikakeskuse esseevõistlusest "Millises Eestis ma tahaksin elada?"

“Sa oled püha ja ilus ja hirmus oled sa ka...” (Juhan Liiv)

Õpetaja luges kord klassis Juhan Liivi. Mainis, et luuletaja uskus juba enam kui sada aastat tagasi, et Eestimaa saab osaks kord rahu ja õnn. Ja nüüd meil ongi oma riik. Aga kas õnn on iga õue peal?

Päevast päeva kuulen raadiost, loen ajalehest, näen telerist, et Eestimaa koolides võimutseb vägivald, töökäsi ei jätku, noored vuravad välismaale ja võib-olla ei tulegi tagasi; et piinatakse ja näljutatakse loomi, mõnitatakse,

tapetakse inimesi, varastatakse ja valetatakse, muutus mu meel päris kurvaks, sest kui mina kord suureks saan, äkki siis polegi enam maailmakaardil Eestit.

Lagunenud laut siin, mahajäetud kodutare veidi eemal, sisselöödud akendega hoone, mille ilutseb pleekinud silt “Kauplus”, võsastunud karja- ja heinamaad, üksikud õlut joovad habetunud mehed sidejaoskonna pehkinud pingil, veidi köökus selgadega vanamemmed piimapuki juures autopoodi oodates elavalt Eesti elu üle arutlemas – selline siis ongi mu kodumaa, Eestimaa. Pea sellest kõigest kirjutas rohkem kui sada aastat tagasi ka Juhan Liiv. Kas midagi pole muutunud?

Elan maal ja näen selliseid pildikesi tihti. Vahel hakkab nii kurb, et mõtlen end suureks ja kujutlen, kuidas suudan muuta

elu maal selliseks, nagu see oleks ühes pisikeses kuningriigis, kus valitsevad ainult head teod ja mõtted, ja inimesed ei kakle ega kadetse, vaid kuulavad alati üksteist ära ja lahendavad probleeme koos.

On jõrikuu kolmas päev. Ilm on kevadet täis. Sõidan vanematega linna, ühte Eestimaa linna. Hing laulab, süda igatseb juba ammu suve ja koolivaheaega. Oi, kuidas igatseb! Küll siis oleks aega oma asjadega tegelda. Viuh, sõidab üks kiire auto meist mööda, varsti veel teinegi ja siis kolmas... ah, milleks neid lugeda, las kihutavad – homme on liiklusuudistes midagi kõnelda ja küll liisingufirmad ja kindlustused aitavad uue ja kiirema auto muretseda. “Ikka edasi ja mitte sammugi tagasi,” meenub ühe rahumeelse tegelase lause lastesaatest. Meid, eestlasi, on niigi vähe, miks peame siis pidevalt mõtlema, kuidas üksteisest kiirem, parem ja jõukam olla, arvestamata seda, et tasa sõuvad, kaugemale jõuad? Eestimaa võiks autosid müüa ainult omateenitud raha eest ja ainult neile, kes vajavad seda, sest muudmoodi lihtsalt ei saa. Auto ei peaks olema uhkuse, vaid möödapääsmatu asi.

Las autoostjad põhjendavad, miks on neil vaja kaks kilomeetrit autoga sõita, kui nad saaksid seda edukalt teha jalgrattaga või jalgsi. Ei saa olla inimesel nii kiire, et no kohe on nii kiire! Eestimaa säiliks kauem ja kaunim, kui auto-inimesed ei annaks järele oma kiusatusele.

Mul on hädasti metsapeatust vaja. Ongi peatus. Jooksin metsa alla. Mis teha, avalikke tualette napib... ah, see on

Piltidel:
Juhan Liivi
muuseum
Alatskivil.
Leelo Tungla
fotod

omaette teema. Huvitav, mis see nüüd on: põtrade või jäneste rõivaste hulgiladu? Kõikjal vedeleb vanu pükse, saapaid, mantleid, kauguses näen ka viltuvajunud WC-potti – ei tea, kas kitsed on potil käimise ära õppinud? Miks arvavad inimesed, et metsloomad või -linnud hädasti vajavad nende vanu riideid? Miks on lilledel keelatud räbalate all päikest nautida? Miks arvavad inimesed, et loomad tahavad elada keset prügi? Ei usu et *homo sapiensid* oleksid rõõmsad, kui põdrad oma kasutu karva nende õuele laiali pillaksid või linnud oma pesa ülejääkidega inimeste eritellimusel teha lastud mööbli üle külvaksid või oma õnnetult hukkunud pojad kuskile keldrinurka tooksid. Miks inimene loomade ellu nii julmalt sekkub?

Pole meil vaja ühtigi nii palju riideid, saaksime hoopis vähemaga hakkama ja oleksime ka vaimult tervemad. Või tõesti surub mood peale? Ei suru, kui ise ei taha. Ja oma vanad riided tuleks kududa vaipadeks, kardinadeks, laudlinadeks, seinavaipadeks... just, sest siis elavad mälestused kogu aeg meiega: näed seinavaiba sees punavalgetriibulist T-särki ja kohe meenub kooliajast tuline rahvastepallilahing naaberklassiga. Nostalgia missugune! Mina ei salli palju riideid ja usun, et neid on vaja nii palju kui on. Ja üldse oleks hea, kui moodi poleks, oleks ainult oma kodukoha tunnusriided. Tulevikus võiks eestlane rohkem hinnata OMA, nii traditsiooni, mustreid, keelemurret, tavasid ja muud. Me ju tahame olla erilised suurte rahvaste seas ja meil on, mida näidata ja mille üle uhkust tunda.

Koolides võiks ka igas kandis lausa kohustuslik olla kanda kodukoha omapära säilitavat koolivormi. Ja nii oleksimegi eripärased.

“Teeme linnas ruttu!” kõlab ootamatult ema hääl. Varsti jõuamegi linna ja ma tean, et tema seda linnaelu, seda kiirustamist, seda anonüümsust, nagu ta nimetab, lõputut

sebmist ja pidevalt kellelegi äratagemist kohe mitte ei kannata. See metsik tormijooks maise mammona järele ärritab ema. Aga mina istun küll vahel meelsasti mõnes kaubanduskeskuses ja söön hamburgerit, ups rämpstoit, aga vahel ikka võib, ja vaatan neid, kes muudkui kuhugi lähevad ja lähevad. Püüan ära arvata, kas neil on tegelikult ka kiire või teevad ainult näo, et tähtsam näida, et ilma nendeta jääb kusagil midagi tegemata, mingi ülioluline tehing sooritamata. Ikka nii põnev on inimesi jälgida! Mõni on nii moodsalt riides, mõni kakerdab tikk-kontsadel, päris mitmel välgub jope alt, mille all on näha karvane kampsun, ikkagi paljas selg. Milleks siis nii palju riideid? Mõni pobiseb omaette, kui mööduja temast ligilähedalt vastassuunas tormab. Oi, sealt tuleb kamp noori, minust veidi vanemaid. Jutt käib peopaiga otsimisest. Imelik, alles nädala algus! Pole minu asi, peaasi, et nad loomi ei piinaks. Nad mööduvad minust ikka elavalt juteldes. Vaat tulevikus ei peaks noored niisama ringi lonkima. Millegi asjalikuga peaks tegelema: uurima loomade elu, taimede kasvu ja looduse keerdkäike ning avastama uusi tehnilisi vidinaid, mis oleksid kindlasti keskkonnasõbralikud. Lastele on

vaja kindlasti palju praktilist tegevust. Las mõtlevad endale isegi mänguasjad valmis ja koolimajad ja kooliasjad, ja korraldavad kooliskäimise süsteemi ja ka vastutavad selle eest.

Vahel mulle tundub, et suured inimesed tahavad liiga palju otsustada oma võsukeste eest ja siis tundub viimastele, et kui midagi juhtub, siis vastutagu ka.

Koolipäeval leian end mitmel korral mõtlemas nende kaasklastele, kes lakkamatult lõugavad, kiusavad,

õpetajale vastu hauguvad... Miks nad nii teevad? Miks nemad ei taha avada klassiust nii, et link pihku ei jääks, et Anni või Lee MP3-mängijast ainult nimi järele ei jääks? Või kas nohikust Karl ikka suudab iga päev taluda päris tugevaid mükse? Mina vägivaldale ei taha. Minu kodus aetakse asju rahumeelselt. Vanemad ütlevad ikka, et räägime. Mõnikord nad ikka vist ei kuula meid päriselt, aga meie neid ka. Vägivallaga võidelda ei saa. Vägivaldale kas on või ei ole. Et seda poleks, tuleb “eeskujud” meie ümbert ära kaotada. Ajaloost võib tuua nii koledaid näiteid, et vahel on tunne: kas tõesti on seda teinud inimene? Arvan, et loodusest leiab piisavalt palju näiteid õiglase käitumise kohta. Soe vastastikune suhtlemine ei vii vägivallani.

Me jõudsime linnast õnnelikult koju. Tuju on kõigil hea. Oleks ainult nii, et meie, eestlased, usuksime oma riigi, Eesti Vabariigi õnnelikku tulevikku, nagu uskus omal ajal Juhan Liiv. Teda lugedes tundus mulle, et ta uskus võimatut, mis ometi võimalikuks sai ja selleks ka jääb.

“... Isamaa on meile kallis,
ta meil kallis, püha on,
ta on meie kindel side,
ta on meie elu õnn.

(Juhan Liiv)

Kuidas Shrek

maakeeli kõnelema hakkas

Hiljuti jõudis kinodesse "Shrek 3" – ameeriklaste animafilm, milles kõik tegelased omavahel lähedasti eesti keeles suhtlevad. Et Mike Myers, Cameron Diaz ja Antonio Banderas keelega kimpu ei jääks, selleks tulid neile appi meie kinotegijad. Küsime Janno Põldmalt, kuidas see see raske töö käis.

■ Kas "Shrekile" oli raskem hääli peale lugeda kui "Lottele"?

Oli küll. Lotte puhul tekkis endal päris selge teadmine, kes võiks mingit rolli sisse lugeda. Ma püüan, kui

vähegi võimalik, vältida mitme näitleja proovimist ühte rolli. Mul on alati väga raske näitlejale ära öelda. Kui teed filmi, siis tekib mingi sisemine veendumus, et just see näitleja on ainuõige. Ja tavaliselt nii välja kukubki. „Shrekis“ tuli aga mitme rolli puhul täita ameeriklaste nõuet ja saata 2 – 3 erineva näitleja hääleproove. Ja lisaks ei saanud Shrekis ühegi rolli korral läheneda nii, nagu ise arvasin, et oleks õige, vaid tuli piinlikult järgida ameeriklaste juhiseid.

■ Kes valib näitlejad joonisfilmide kangelaste häälestajaks?

Meil siin on see üks režissööri ülesannetest. Ameerikas on suur ja oluline sõna kaasa rääkida filmi produtsentidel. Et film hästi müüks, tuleb kutsuda pearollidesse kuulsaid staare. Ja nii Ameerika produtsendid kalkuleerivadki, missugune staar on hetkel kõige kuulsam ja sobivam.

■ Kas tõlgitud teksti on keeruline filmile peale lugeda? Kuidas see filmihääle pealelugemine käib?

See ei ole lihtne protsess. Inglise keel erineb eesti keelest üksjagu. Sõnad ja laused on seal palju lühemad. Tavaliselt on

alati palju peamurdmist, et leida eesti keeles need õiged sõnad, millega lause mõtet edasi anda. Ja kogu aeg tuleb arvestada näitleja suu liikumisega. Ideaalne tagajärg on siis, kui vaataja jääb uskuma, et tegelane räägibki eesti keeles.

■ Kas loomade hääled on igal filmistuudiol erinevad – ameerika koer teeb ju wow-wow, soome peni hau-hau ja eesti oma auh-auh?

Mingi erinevus on kindlasti, aga siin on siiski tavaks, et sellised loomade häälsused pannakse kõlama nii, nagu need konkreet-sel maal kõlavad.

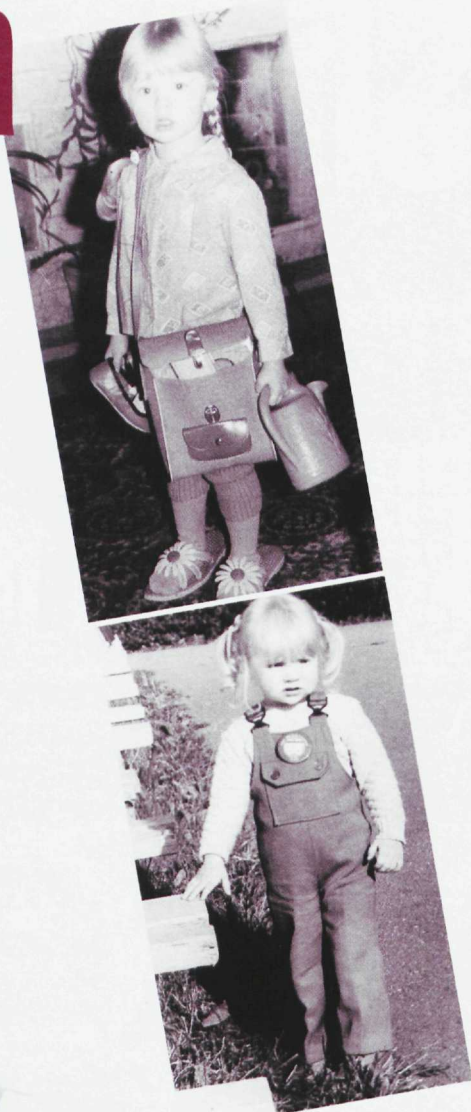
■ Kas näitlejate seas on selliseid meisterlugejaid, kelle peale võid iga kell kindel olla?

Eestis on palju häid näitlejaid, kes saavad animafilmi helindamisega suurepäraselt hakkama. Näiteks Anu Lamp, Lembit Ulfsak, Peeter Oja, Aarne Üksküla, Harriet Toompere, Mait Malmsten, Tiit Sukk, Margus Tabor. Ja kõiki häid näitlejaid ei jõua üles lugedagi!

■ Kas Sul on "Shrekis" lemmikuid? Kes?

Kui mõni roll näib eriti lähedasena, võib see asjaolu sulle töö juures tegelikult segavaks muutuda. Seepärast püüan dubleerimisele alati läheneda neutraalselt. Aga üks lemmikutest oli ikkagi Saabastega Kass. Nii Antonio Banderas kui Mait Malmsten lugesid seda rolli suurepäraselt!

Meie lastekaitaja Kätlin Vainola

LEMMIKTUND LAPSEPÕLVES:

jutustavad ja ülemäärase pingeta ained, nagu kirjandus ja ajalugu.

KÕIGE EBAMEELDIVAM TUND:

kehaline kasvatus – seal ei saanud omaette olla, tuli kogu aeg joosta ja karata.

LEMMIKTOIT: varem grillkana ja sefiiritort; nüüd: feta juustu salat

LEMMIKRAAMAT: „Totu päikese-
linnas“

LEMMIKSANGAR KIRJANDUSEST:

kõik lapsed, kellel oli erilisi võimeid, oskusi või sõpru – Pipi, Timur, Väikevend, Nella Della jne

KAS SUL LAPSI ON: minu laps on 3aastane Richard ehk Riks.

Kätlin Vainola

Must luik

Katkend jutustusest "Ville"

Karussell oli juba mitu ringi teinud, kui järsku käis kõva krigin ja kõik luiged jäid järsu kolksatusega seisma. Ville oma mustas luiges jäi veel kõige kõrgemale. Esialgu mõtles Ville, et nii see peabki olema. Aga kui ta alla vaatas ja nägi, kuidas kõik lapsevanemad juhtimis- puldi poole tormavad, sai Ville aru, et nii peabki olema. Peagi hakkas altpoolt ühest valgest luigest vaikset nuttu kostuma.

Ville vaatas alla ja tal läks järsku südame alt külmaks. Ta oli maast kohutavalt kaugel. Emal paistis väga väike.

"Ema!" hõikas Ville hästi kõvasti. "Miks me siin üleval oleme?"

"Ole rahulik, Ville," hõikas ema vastu. Aga paistis, et ema ise ei ole väga rahulik. Ta vaatas muudkui juhtimispuldi poole, kus töötajad nuppe tagusid.

Juba kostis siit ja sealt luikedest hädakisa.

"Appi, ma kardan!" hüüdis üks hele hääl.

"Päästke!"

"Emaaaaa!"

"Ma ei taha siin olla! Võtke mind ära!"

Ja alt karjusid vanemad: "Pidage vastu!"

"Kohe saab kõik korda!"

Üks isa oli näost punane ja karjus suure tüdruku peale, kes oli selle karusselli tööle pannud. Tüdruk hakkas nutma.

Ville natuke kartis ja natuke ei kartnud ka. Tegelikult oli isegi põnev.

Siis nägi ta, kuidas üks suur poiss jooksis juhtimispuldi poole ja näitas käega lõbustuspargi väravate suunas. Sealt tuli parajasti tuletõrjeauto.

Auto sõitis otse luigekarusselli juurde ja peatus. Kabiinist hüppasid välja punastes kombinesoonides tuletõrjujad. Nad kruvisid kohe suure tuletõrjeredeli lahti ja üks tuletõrjuja hakkas üles ronima.

Ükskhaaval toodi kõik lapsed alla oma vanemate juurde. Mõni laps isegi nuttis. Natuke hirmust ja natuke rõõmust. Kohal oli ka lõbustuspargi direktor, kes andis igale lapsele lohutuseks suure kommituutu.

Ville istus ja vaatas, kuidas lapsi järjest oma vanemate kätte vahele tõsteti. Lõpuks oli järjekord ka tema käes.

Tuletõrjuja tõusis redeliga musta luige kõrvale, tõstis Ville seal endale sülle ja hakkas aeglaselt allapoole laskuma. Ville hoidis tuletõrjujal igaks juhuks kõvasti kaela ümber kinni.

Kui Ville maapinnale jõudis, jooksis ema teda kohe kallistama. Emal tahtis Ville vist lõhki pigistada.

"Ära mind lõhki kallista," ütles Ville.

"See oli nii hirmus, kui sa seal üleval olid."

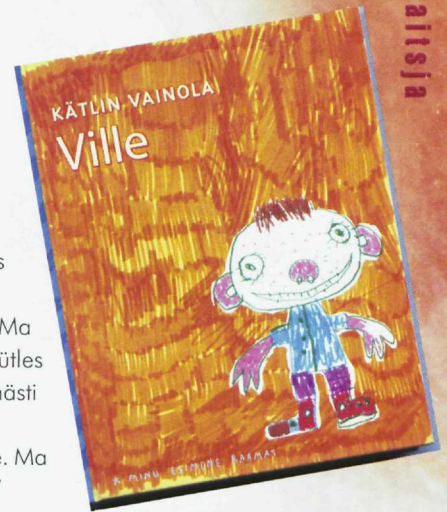
"Ega see nüüd nii hirmus ka ei olnud."

"See oli ikka päris jube. Ma kallistan sind veel natuke," ütles ema ja kallistas Villet veel hästi kõvasti.

"Lähme nüüd kohvikusse. Ma ostan sulle, mida sa tahad," pakkus ema.

"Mulle kulub üks hästi suur jäätis ära," arvas Ville. "Ja vanaemale pidin kirja saatma. Ma kirjutan, et jäin luigega taevasse."

"Kirjuta jah. Huvitav ainult, mis vanaema sellest kõigest arvab," ütles ema üsna mõtliku näoga.

Meremängud, rannamängud, liivamängud, veemängud, kivimängud...

Suvine mererand on vaimustav paik loominguks ja treeninguks. Tööd jagub peale, kätele, jalgadele ja kehas pole lihast, mis rannaelu mitmekülsuses puutumata jääks. Piirideta veteväli kõrvuti liivariba ja rannakividega teeb igaühe paugupealt mingi ala meistriks. Päikesesoojas merevees võib hakata delfiiniks, konnaks, kalaks, vesilikuks, vesivõimlejaks või vesijooksjaks. Rannaliiv muudab skulptoriks ja suurejooneliseks ehitusmeistriks, kelle tippteosed on lossid ja merekindlused. Rannaskulptuure ja kindlusi saab meisterdada päris üksinda ja paljaste kätega, ilma ühtegi tööriista omamata, kuid neid võib teha ka üheskoos teistega ja rohkelt ehitusriistu ning muud materjaligi appi võttes.

Alljärgnevalt häid ideid Jane Drake'i ja Ann Love'i „Laste suveraamatust“ (Egmont Estonia, 2001)

Liivakindlus

Tee proovi, äkki õnnestub sul ehitada maailma suurim liivakindlus. Praegu on Guinnessi rekordite raamatus kindluse kõrguseks 5,95 m. Kas suudad seda ületada? Siin on mõningaid mõtteid kindluse ehitamiseks.

Ettevalmistused

Hiiaglasliku liivakindluse ehitustööde alustamiseks kogu võimalikult palju plastanumaid. Otsi tühje jogurtitopse, muid nõusid ja potte. Kui tühjal plastist joogipudelil ülemine ots ära lõigata, saad toreid põhjaga ämbri. Suurte liivakoguste tõstmiseks sobib labidas või mõni muu aiatööriist. Puupulgaga saab siluda ehitise kontuure. Parima liivakindluse saab niiskest, aga mitte nõrsevast liivast. Suru nõud hoolega liiva täis. Kui liiv ei taha ämbrit välja tulla, vajuta kergelt põhjale, et servad lahti tuleksid.

Rekordi püstitamine

Vundamenti ja seinte ehitamisel kasuta oma suurimat nõu. Siis lisa väiksemate nõude abil ehitise detailid. Kui liiv on parajalt märg, saad täidetud limonaadipudeli abil vormida kindluse külgtornid. Lõppviimistluse vahenditeks sobivad männikäbid, linnusuled, pulgakased, liivas lihitud klaasikillud, kivikesed või kõik muu, mida rannalt leiad. Kui sul on sõber kaasas, siis ehitage kahekesi mitmeosaline linnus. Vaata hoolega, et ehitustarbed pärast ehituse valmimist randa maha ei unneks.

Nõristatud kindlus

Istu veepiirile, kus liiv on märg, aga lained enam ei ulatu. Võta pihu- või ämbritäis vesimärja liiva. Pudista see aeglaselt kuhilasse. Kui teed seda ringjalt, saad kühmulisi, keerdus vorme. Esialgu see küll kindlust ei meenuta, aga liiva kuivades asi paraneb. Ära unusta, et selle töö juures peab liiv väga märg olema.

Kujud

Käte ja jalgadega on lihtne liivaskulptuure teha. Liiva kõvasti kokku mätssides vormi sellest soovitud kuju. Millist kuju teha, seda ütleb juba su oma fantaasia, aga alustamiseks toome mõned näited.

Liivadinosaur

Taasta mesosoikum (dinosauruste ajastu) ja tollased eelajaloolised elukad. Liivast stegosaurus näeb välja aukartustäratav, samuti Tyrannosaurus rex ja siledasabaline brontosaurus. Maastik ehitaja oksaraagudest ja puutükikestest.

Liivaloomad

Maod, alligaatorid, krabid ja küürutav panter täiendavad märja maastikku. Kaldakalade parved.

Kalastamiseks pole õnge tarviski! Kalad ujuvad liivaste soomuste särades siinsamas kaldal. Ehitage neist terve parvu.

Kättriin Kuiv Laeva Põhikoolist

Sportlikul inimesel läheb elus paremini

Minu liikumise eeskuju on minu suurem vend. Ta hüppab, jookseb ja on sportlik. Sportlik inimene liigub palju ja on terve. Liikuvale ja sportlikule inimesele ei valmista liikumine raskusi. Paksud inimesed ei ole liikuvad. Neile meeldib süüa, magada, lõsutada diivanil ja teekat vaadata.

Treenitud inimene on vastupidav, ta ei väsi nii kiirelt kui tavaline ja laisk inimene. Vastupidav inimene jõuab joosta ka pikamaajooksu.

Saledatel inimestel on kergem liikuda kui paksudel. Kui inimene on sportlik, siis on ta ka painduv, nõtk. Ja üldiselt läheb sportlikul inimesel elus paremini.

Ervin Punkar Laeva Põhikooli 3. kl

Inimesed võiksid jälgida kasse

Minu arust võiks kõigile inimestele eeskujus liikumises olla kass. Jah, just kass – see armas hiirepüüdjast koduloom.

Kui kassi hoolikalt jälgida, näeme, et ta on väga painduv ja energiline. Kiisu head painduvust märkab hästi siis, kui ta end peseb. Pole kohta, kuhu kass end keelega puhastama ei ulatuks! See nurrumootoriga loomake suudab kiiresti joosta, kõrgele hüpata ja igale poole ronida (näiteks puu otsa). Kass on eriline veel sellepärast, et ta suudab väikestestki pragudest läbi minna. Ta tõmbab oma keha kuidagi hästi peenikeseks. Kiisud oskavad samuti roomata ja luurata. Neid oskusi läheb ju hiirekuningal hiirte püüdmiseks vaja.

Need head liikumisomadused on muidugi vaid sellistel kassidel, kes ei ole paksuks söödud ja kellel on piisavalt ruumi, et liikuda. Inimesed võiksid kasse rohkem jälgida ja nad märkaksid, et need osavad loomad pole sugugi nii laisad kui arvatakse. Liikumise osas on kassilt palju eeskuju võtta.

Malle Poola Tartust

Kas võtta hundist eeskuju?

Tule,
jookseme koos vendadega!
Tule,
hiilime lambaid!
Tule,
vaatame tähti ja ulume kuud!
Tule,
luusime naabri kuuri taga!
Tule,
luurame kuuskede all!
Ära ainult mine tuppa sooja ahju ette!
Jää siia!
Tule,
jookseme aasal, metsas, lagendikul!
Tule,
hullame sarapikus.
Tule ja mürame võidu –
selline on üks hundikutsika elu.

Kristo Huum Laeva Põhikooli 4. klassist

Liikumine hoiab lihased korras

Liikumine on väga tervislik. Iga inimene peaks regulaarselt tegema trenni ning värskes õhus viibima, sest see hoiab inimese lihased korras ning tugevana. Kõige tähtsam lihas on inimesel südamelihhas. Kui süda ei tööta, siis ei tööta ka inimene. Mina hakkasin kolme

aastaselt käima iluvõimlemise trennis. Tahtsin saada selliseks tegijaks nagu Janika Mölder. Käisin seal kolm aastat, siis hakkasid trennid toimuma õhtul ning see mulle enam ei sobinud, kuna läksin kooli.

Sis valisime iluuisu-trenni. Mulle väga meeldis üks tüdruk Oksana, kellel tulid kõik piruetid hästi välja. Nii harjutasin ka mina usinasti.

Koolis annab meile kehalist kasvatust õpetaja Ene. Õues teeme kepikõndi, saalis mängime jalg- ja rahvastepalli. Nüüd käime veel ka Tartus Auras ujumas – tõeliselt super värk!

Tantsutunde annab meile õpetaja Ingrid. Õpetaja Ingridi juures aeroobikas käib ka mu ema. Isa käib jahil ning viibib palju värskes õhus. Minu vanemad suhtuvad hästi liikumisse: nad teevad sporti ning on mulle heaks eeskujus. Hea tervise hoidmiseks on vaja liikuda ning õues olla.

Grete Sirge Laeva Põhikooli 3. klassist

Johannesel algab suvevaheaeg

Ilmar Tomusk

Johannes, nagu me väga hästi teame, on 14 aastat vana. Oma vanuse kohta on ta üpris pikka kasvu. Kuu aega enne kooliaasta lõppu oli ta meeter kaheksakümmend viis, seega peaaegu isa pikkune. Isa on küll veel paar sentimeetrit pikem, aga kuna ta käib kolm korda nädalas jooksmas, siis on ta ennast nii peenikeseks jooksnud, et Johannes tundub isast vähemasti kaks korda suurem olevat. Ning isa number 45 kingad ei lähe Johannesele juba ammu jalga.

Kui Johannes seitsmenda klassi viimasel koolipäeval koju hakkas jõudma, oli tal kange tahtmine midagi toredat teha. Midagi sellist, mis jääks isale, emale ja vennale tükiks ajaks meelde.

Üheks võimaluseks oleks kindlasti olnud mõni kolm õpinguraamatusse saada. See oleks tal äärepealt ka õnnestunud. Näiteks sel juhul, kui kehalise kasvatuse õpetaja oleks talle kolme välja pannud, kuna ta oli pool veerandit haige olnud ja Cooperi test jäi seetõttu tegemata. Aga õpetaja saatis ta eelviimasel koolipäeval palliviske ja pendelteatejooksu võistlustele, mille eest tekkis e-kooli rammus viis, veerandihindeks neli ja aasta kokkuvõtteks loomulikult viis. Ajalooga läks veel paremini. Kui Johannes oli veerandi alguses haige, oli ajaloo suur kontrolltöö. Aga nii õpetaja kui ka Johannes ise olid veerandi lõpuks selle töö sootuks ära unustanud ja meelde tuli see alles sellel päeval, kui õpetaja veerandihindeid välja panema hakkas. Sellepärast ei jõudnud Johannes seda tööd enam järele teha. Nii tuligi ajaloo veerandihindeks kolm ja

aastahindeks neli. Kuna aga klassijuhataja oli õpinguraamatuid täites mõned numbrid sassi ajanud, ilutses Johannesel ka ajaloo kolme asemel neli. Ja seetõttu ei saanudki Johannes oma kodakondseid ühegi kolmega ehmata.

„Aga kui ehmataks neid hoopis teistmoodi,“ tuli talle uksest sisse astudes hea mõte.

Isa oli just töölt lõunale tulnud. Ta istus köögis lava taga ning sõi spagette bolognese kastmega.

„Kuidas sul läks, Johannes?“ küsis ema.

„Hästi, ühtegi kolme ei olnud, aga kehalise sain kokku viie,“ vastas Johannes, võttis rihmikud jalast ja läks oma tuppa.

„Vaat, kui tubli poiss,“ ütles ema isale, uhkusenoot hääles.

Kuid Johannes oli oma õpinguraamatu ja hinded ja üldse terve pika kooliaasta juba unustanud. Praegu huvitas teda hoopis üks teine ja tema arvates palju olulisem asi.

„Mismoodi ma küll saaksin isa korralikult ehmata?“ juurdles ta endamisi. Johannest ennast ehmatas tavaliselt

kõige rohkem see, kui keegi teda külma veega pritsis. Aga isale vesi meeldis ning Johannes arvas, et see ei ehmata teda korralikult. Pealegi saaksid sellise ehmata-misega märjaks nii spagetid kui ka isa ülikond ning isa võib ehmumise asemel hoopis pahandama hakata. Tuli midagi paremat välja mõelda.

„Kui oleks õhtu, võiks tule ära kustutada ja mingit häält teha, siis oleks küll tore,“ mõtiskles poiss. Kuid kuna oli päiksepaisteline juuniku keskpäev, ei saanud ka seda plaani rakendada.

„Kui teeks lihtsalt mingit häält, mida ta varem kuulnud ei ole,“ tuli Johannesele pähe päästev mõte. Talle meenus, et kui ta kolmeaastasena koos isa ja emaga Mustamäe partitiigi juures jalutamas käis, lendas tema juurde üks part, kes praäksus nii jubeda häälega, et tal said püksid ehmatuses märjaks. Johannesele hakkas see mõte üha rohkem meeldima.

Johannes pani koduriided selga, tegi oma toa ukse vaikselt lahti, hüppas siis kahe suure hüppega kööki isa kõrvale, kes parajasti kolme järjekordset spagetti suhu tõmbas. Seejärel lehvitask Johannes pardi moodi käsi üles-alla ja karjus kõige jubedama häälega, mis tal suust välja tuli: „Prääks, prääks!“

„Oh issand jumal küll,“ suutis ema hüüda enne seda, kui isa imelikult kõõksuma hakkas. Suure ehmatusena oli isa kaks bolognese kastmega õlitatud spagetti endale kurku tõmmanud, kolmandaga oli aga juhtunud hoopis imepärane lugu.

Vaatamata sellele, et isa ei olnud mitte ühtegi populaarse teletrikimeistri Jürgen Veberi saadet näinud, õnnestus tal kuidagimoodi üks spagett suu kaudu poolenisti ninast välja võluda ja see ajas teda praegu hirmsasti läkastama, nii et pisarad lausa voolasid silmist.

„Kas sa ehmusid?“ päris Johannes suure põnevusega isa käest. „Ma tahtsin sind viimase koolipäeva puhul ehmata, et see sulle hästi meelde jääks.“

Isa haaras vasakust ninaaugust välja tilpneva spageti värisevate sõrmede vahele ja tõmbas selle vastikusgrimasside saatel välja. Seejärel köhis ta kaks ülejäänud spagetti prügikasti kohal kurgust välja, kuivatas silmad, köhatas hääle puhtaks ja lausus vaikselt: „Kui sinu plaan oli mind ehmata, siis sellega said sa tõepoolest hiilgavalt hakkama. Aga ühte asja tahan ma sinult meie edaspidise rahumeelse koostöö nimel paluda – ära enam mitte kunagi ehmata mind siis, kui ma söön spagette bolognese kastmega. Ja ära ehmata mind isegi siis, kui ma söön spagette mis tahes muu kastmega. Ega isegi siis, kui ma söön spagette ilma mingisuguse kastmeta.“

Johannes lubas seda. Seejärel läks ta rahulolevalt oma tuppa, et helistada sõpradele, kellega saaks kooli juurde platsile korvpalli mängima minna. Suvevaheaeg oli alanud.

Mustamäe Laste Loomingu maja kunstiring

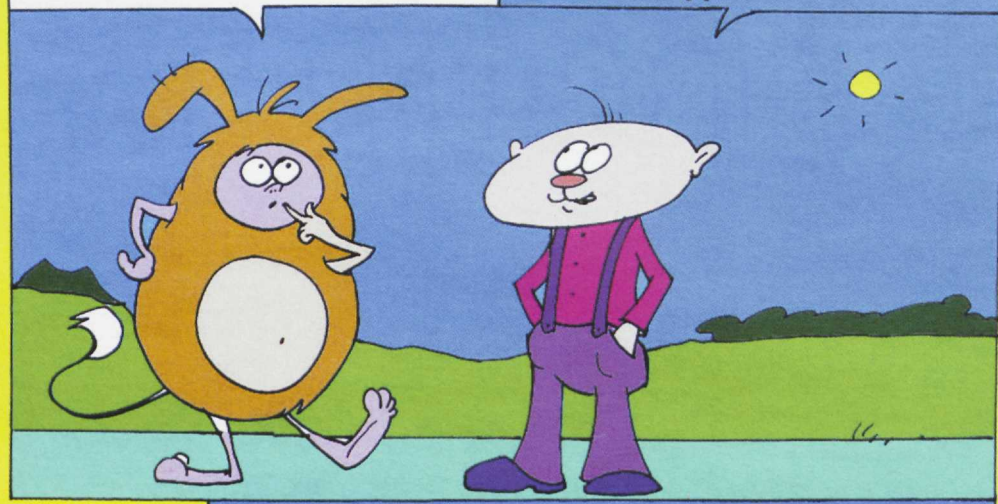
„Kas sa ehmusid?“ päris Johannes suure põnevusega isa käest. „Ma tahtsin sind viimase koolipäeva puhul ehmata, et see sulle hästi meelde jääks.“

r
a
h
n
u

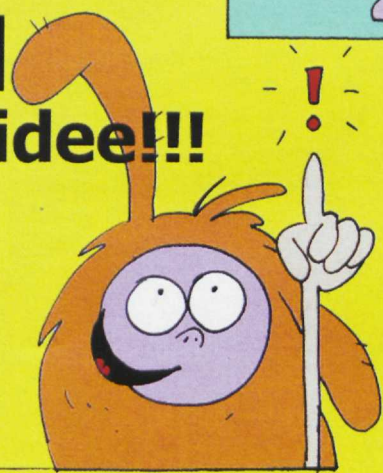
reet mängeri-juuse

mis arvad?.....mängiks doominot?

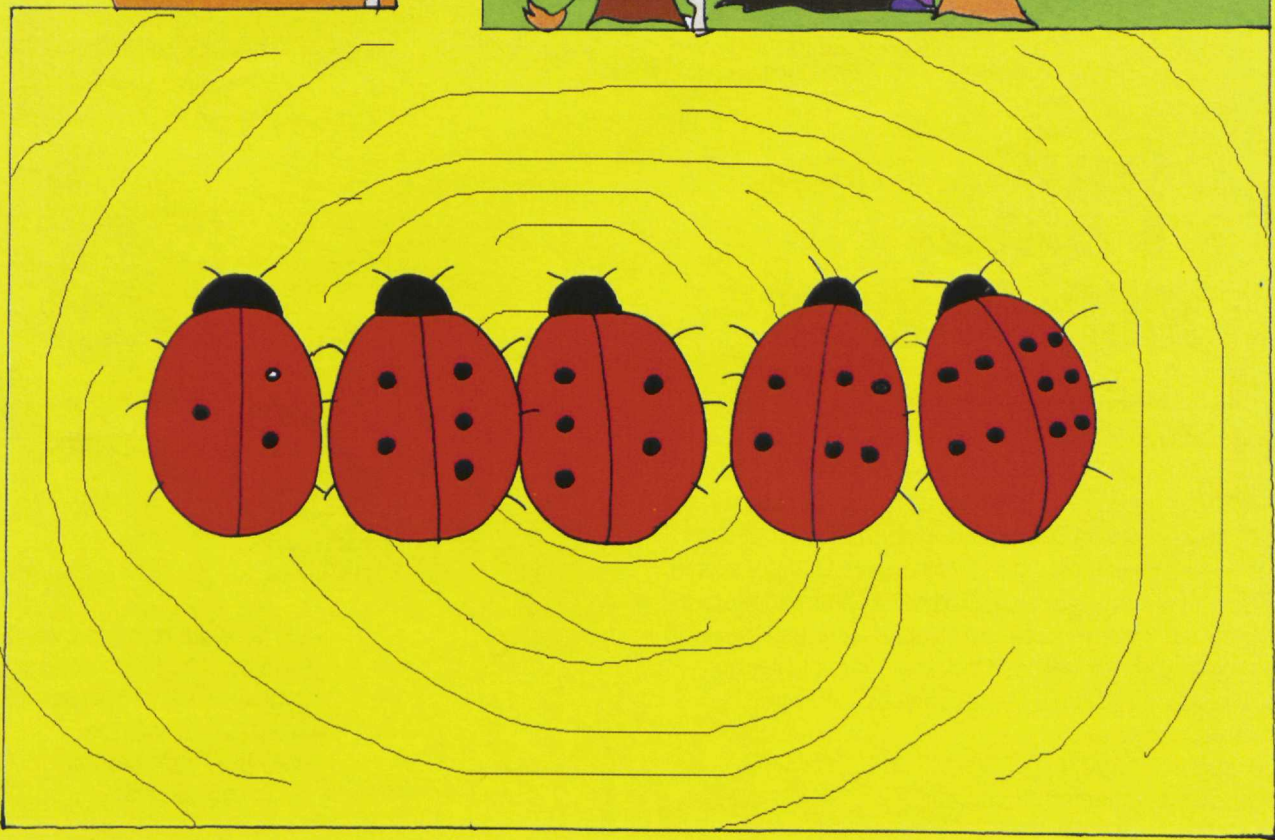
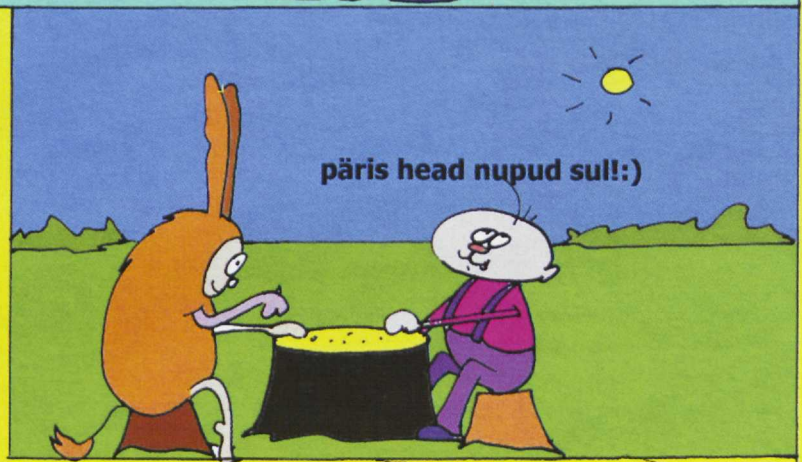
mängiks küll. aga meil ei ole ju doomino nuppe.....!

idee!!!

päris head nupud sul!:))

Päike, meri ja meie

Suur suvi on käes ja kõik, kellel vähegi võimalik, ruttavad randa, et päikest ja mõnusat meretuult ligi lasta. Ega Barbiegi jää toanurka tukkuma! Väheke edev, nagu ta ikka on olnud, ruttab nukupiiga randa teisi vaatama ja enda uusi rannarõivaid näitama.

Mood aga muutub alailma. Huvitav, missugused võiksid olla rannariided saja aasta pärast? Mismoodi näevad siis välja Läänemere rannad? Täpsest ennustamisest pole mõtet kõneldagi, kuid fantaseerida võib ikka!

Niisiis ootame teie kirjutisi ja joonistusi teemal

“Mererand aastal 2107”

20. augustiks 2007!

Parimatele auhinnad Rimonnelt!

Barbie®

NB! Joonistada ja kirjutada võib väga hästi ka õues – olgu siis rannaliival või ka oma hoovis! Suvest tuleb endasse laadida nii palju päikest kui vähegi annab!

Maaletooja: RIMONNE

Pilt: Taaniel Põllu

Valge Draakoni seiklused muinasjutumaal

Ülle Põllu

Elas kord väike Valge Draakon. Ta isa oli suur Kuldne Draakon, kes oli selle maa valitseja. Nad elasid kaunis Kristalllossis mere kaldal. Kõik loomad ümbruskonnast käisid seda lossi imetlemas, kuna ta sädeles kaunitl päikesevalguses. Draakonipojal oli palju sõpru, parim neist väike valge jänesepoeg. Nad tutvusid kevadel. See juhtus nõnda. Jänku elas suures kuusemetsas. Kui ta piisavalt iseseisev oli, kalpsas ta emauru juurest metsaäärele, kus pidi meri olema. Aga oh imet – ta nägi merd ja siis veel imekaunist lossi. Ja selle lossi aknal nägi ta istumas väikest valget draakonit.

“Kes sina oled?” küsis jänesepoeg.

“Väike Valge Draakon, suure Kuldse Draakoni poeg, selle riigi tulevane Valitseja. Aga sina?”

“Olen jänkuke, väike Valge Jänes, täiesti tavaline.”

“Järsku mängiks koos midagi,” pakkus draakon välja. “Mida sa mängida tahaksid?”

“Tahaksin draakoni seljas mere kohal lennata,” ütles jänes unistavalt.

“Oi-oi,” üllatus draakon. “Keegi pole minult kunagi sellist asja palunud. Aga proovida ju võiks.”

Ta liugles graatsiliselt aknalauvalt jänese kõrvale ja juba mõne hetke pärast lendasid nad mere poole. Teinud tiiru mere kohal, maandus draakon jänesega rannale. Seal oli palju ilusaid merekarpe – roosid, valgeid, kirjusid – ja värvilisi kivikesi. Mere põhjast paistis linn – see kuulus Merekuningale. Paar haldjat pistis ninad veest välja, et uudistada jänest ja draakonit.

“Kui tahad, võin sind tutvustada ka mere keskel kaljukoopas aardeid valvavale Kobrale. Talle meeldivad külalised. Merekuninga tütreid käivad seal tihti juttu puhumas. Selleks tuleb mul aga emalt luba küsida.”

“Olgu,” vastas jänes. Ta lippas kodu poole, draakon aga liugles lossi, kus ema teda juba ootas. Kuldsele nikerdatud lavale oli asetatud õhtusöök.

“Millal issi tuleb?” päris draakon.

“Paari päeva pärast”; vastas emadraakon ja soojendas väikese leegiga pojale õhtusööki. “Sa peaksid ka hakkama tulepühumist proovima, oled selleks piisavalt suur.”

“Mõni teine kord,” vastas draakon. “Ma olen täna nii väsinud. Leidsin endale uue sõbra, jänesepoja. Homme jutustan.”

Draakoniemand võttis poja sülle ja viis ta sulgpehmesse süngi, kus pojake silmapilkselt uinus.

Jäneseurus aga valitses tükk aega elav meeleolu. Jänkuplik jutustas kõigile oma uuest sõbrast, lossist, Merekuninga tütreist ja Aarete Koopast, kuni Jäneseema tule kustutas ja magama palus jääda.

Koitis järjekordne kaunis päev. Järsku koputas keegi Jäneseemaja uksele.

“Kes seal on?” küsis jäneseema arglikult.

“Üks kole ja suur tuld purskav draakon,” vastas sisalik Sissi grimasse tehes. “Kui te kohe ei ava, süüa teid kõiki ära.”

“Oh õudust,” värises jänkuema, kuid nähes Sissit, kutsus ta sisse.

“Kust kaugelt sina siis tuled, ega ometi Sabaorust?”

“Sabaorust jah. Tulin lossi vaatama. Jutud sellest on levinud

“Üks kole ja suur tuld purskav draakon,” vastas sisalik Sissi grimasse tehes. “Kui te kohe ei ava, süüa teid kõiki ära.”

üpris kaugele. Palju rahvast on siia poole liikumas.”

“Meie pojuke käis ka eile mere ääres, nägi lossi ja pealekauba tutvus veel pisilohega. See oli teda mere kohal lennutanud ja lubas ta täna viia Aarete Saarele Kobraga tutvuma. Ehk soovid seltsiks minna?”

Pärast hommikueinet suundusidki väike Valge Jänes ja Sissi Draakonite Lossi poole. Töötas tulla huvitav päev.

Valge Draakon ootas neid lossi aknal. Draakoniemalt loa saanud, suundusid nad Aarete Saarele, jänes draakoni tiibade vahel, Sissi paadiga aerutades. Kohale jõudes lähenesid nad koopasuule ja nägid – aaretekoobas sädeles kulla ja kalliskivide valguses. Lae alla nurkadesse olid raiutud ootamatute külaliste hirmutamiseks koletiste pead, seintel ja põrandapragudes vonklesid ussid. Suur aaretevalvaja Kuningkobra hõljutas oma krooniga pead ja sisises kurjakuulutavalt, kui tulijate varje koopasuus liikumas nägi. Kui ta aga aru sai, kes tulijad on, ruttas ta neile vastu.

“Tere tulemast, minu väikesed sõbrad! Mis teid siiakanti toob? Kas himutsete seiklusjutte kuulata või olete ise seiklemise peal väljas?”

“Nii seda kui teist,” vastas draakon. “Elamine tuleb enda jaoks ikka põnevaks teha. Maailmas on ju nii palju huvitavat. Sina oled suur jutuvestija, parim, keda ma tean ja ma tõin oma sõbradki jutte kuulama. Ja aardeid vaatama. Pole vaja muretseda, keegi meist pole pikla nägu mees. Kas näkiterua töövaia sa ei ikka veel laevahukukohtadest kallisvara?”

“Jah. Toovad. Iga laevaõnnetusega koguneb neid juurde. Vahel tuuakse lausa imelisi asju, kuldveste ja -turviseid, kuld- ja hõbeniitidega kootud kleite. Vaadake, üks on sinna seinale näidiseks välja pandud. See on tikitud rubiinide ja safiiridega, sisse sekka ka pärlmutrit ja valget ahhaati. Kas pole kaunis? Merekuningas käis seda kleiti vaatamas, sooviga see oma vanemale tütrele pulmacleidiks osta.”

“Merekuninga vanim tütar läheb mehele?” küsis jäneseprika.

“Oo jaa, Merekuningas olla leidnud väärilise peigmehe naabrevetest, Silhami ookeanist. Räägitakse, olla teine igavene kuri, aga kes sellest hoolib, kui raha on mängus.”

“Kui minu isa otsustada oleks, siis tema küll kurje valitsejaid meie vetesse ei lubaks,” ütles draakon.

Järsku kostis mürin, justkui oleks piksenool taevast alla sadanud ja koopaesiselt platvormilt lendasid kivikillud nelja ilmakaarde. Hea, et seesolijad raudrüüti kuju varjus seisid, muidu oleks kivinooled neid haavanud.

“Mida see siis nüüd tähendab?” küsis koopa-avasse ilmunud Merekuningas. Samas nägid kõik, kuidas kuninglik kaarik Zarumi ja Silviaga mööda sõitis.

“See küll õige asi ei ole,” vangutas Kobra pead ja vaatas enda ees seisvaid hämmelduses külalisi. “Zarumil paistavad olevat kurjad mõtted. Koopasine pind on kui hinge peegeldaja – nagu tõepeegel, iial ei pääse siia koopasse keegi halbade mõtetega. See on minu töö kergendamiseks.”

“Tere tulemast, minu väikesed sõbrad! Mis teid siiakanti toob? Kas himutsete seiklusjutte kuulata või olete ise seiklemise peal väljas?”

Olukord oli tõsine. Oodati Suure Kuldse Draakoni saabumist tagasi koju, kuna levis jutt, et Zarum olla võlujoogi mõju alla saanud Merekuninga, kes pidas teda seetõttu heaks ja sümpaatseks. Ja et Merekuninga tütar on ära nõiutud, tänu millele ta üldse Zarumit. Räägiti veel, et Zarumi jaoks on tähtis vaid võim, küll ta troonile saades purustab kõigi vastu-hakkajate armee. Loomakestel tuli endi arvates nüüd suur töö ära teha – vabastada Merekuningas võlujoogi mõju alt ja tema vanim tütar nõidusest, et Zarumi mustad teod päevalvalgele tuua.

Suur Kuldne Draakon, Riigi Valitseja, saabus koju. Ta oli üliõnnelik, leides oma abikaasa ja lapsukese tervetena eest. Ta oli tulnud kiirustades, kuna uudised Zarumi viibimisest koduvetes tegid teda murelikuks. Kord lapsena lendas Kuldne Draakon koos isaga külla vanaonule, kes elas

Silhami ookeani ääres. Vanaonu oli suur ja paks, lahkusest ülevoolav Valge Draakon. Teda kutsuti Valgehobuks, kuna ta oskas soovi korral hobuse kuju võtta. Ta oli üldse väikestviisi võlur, aidates rannarahvast igas olukorras. Vetevalitseja poeg oli juba siis üleannetu jõmpikas, kippus kõigiga kaklema, narris ja korraldas vahel isegi nõnda, et ka kõige parematest sõpradest vihavaenlased said. Aga sõbrad leppisid jälle ära ja varsti ei tahtnud keegi enam Zarumit näha. Siis läks ta teistesse vetesse ja kuni praeguseni polnud keegi temast midagi kuulnud. Lõpuks sead on liialt aga korralpoeg Kuldse Draakoniga.

Oli imeilus hommik, päike paistis, ookean sillerdas ja Valgehobu lõbustas rannarahvast kujumuutustega. Naerdi, kilgati ja järsku tundis draakon, kuidas teda kividega visati.

“Miks sa mind loobid?” küsis draakon, Zarum aga jätkas kividega pildumist ega vastanud. Taganedes mere poole, pildus ta kive edasi, kuni sukeldus lainetesse ja kadus. See oli väike, aga ebameeldiv vahejuhtum. Milline oli Zarum praegu?

II

Ühel ilusal hommikul, kui Valge Draakon oma sõpradega Kuningkobral külas oli, sulgus koopasuua üksi vägi ei suutnud seda avada. Keegi ei teadnud, et loomalapsed koopas on, sest draakoniemast jäid nad õue peale mängima. Õhtul neid leidmata võis ta vaid aimata, et nad Aarete Saarele on läinud, aga praegu oli alles päev. Nad lihtsalt tulid korraks, et rannalt leitud piklik-kolmnurkne teemant Kobrale üle anda ja tema valve alla jätta, sest see paistis olevat väga väärtuslik. Ja nüüd oli üks sulgunud. Kobral oli selliste juhtumite puhuks alati kas või lohusjutte varuks, aga praegu ei paistnud talle midagi meenuvat. Järsku löid tal silmad särada: “Teate, lapsed, see teemant meenutab mulle üht vana ja iidset lugu, kus haldjad ja metsarahvas läbi pika mäeaheliku koobastiku pidid rändama, et leida mõni üks või väljapääs, et end pea igavesena tunduvast vangipõlvest päästa. See oli pikk ja ohtlik teekond, kus nad kõiksugu mäe sees elutsevate olendite ja

koletistega võitlema pidid. Kokku oli neid veel kaheksa hinge järele jäänud, kui Aabraham leidis piklik-kolmnurkse teemandi – sarnase sellele siin – ja kaasa võttis. Kui nad lõpuks ühe uksetaolise moodustise juurde jõudsid, suutmata seda liigutada, proovis Aabraham teemantit prakku surudes korra veel, kas tõesti jõud kuskilt peale ei hakka, kui tõepoolest teemant ukse liikuma pani. See ei pakkunud rõõmu kellelegi neist, sest maa-alusest koopast paiskus välja hiigelmadu, kes kogu seltskonna ainsa ampsuga alla neelas ja jõgepidi minema ujus. Aga ega lugu seepärast veel lõppenud ja keegi ära ei surnud. Aabraham, teravat teemant ikka veel käes, rebis mao kõhu lõhki ja kogu seltskond pääses vette, mis osutus Valgejõeaks. Kõik olidki päästetud. Hiigelmado nahk, räägitakse, vedeleb siiamaanil jõe kaldal kividel, aga teemantit pole peale seda keegi näinud. See kivi, mille te mulle tõite, paistab üpris sarnane teemantvõtmele. Kui meil veab, võime veel nii mõnegi ukse avada. Kui mitte selle siin, siis minnes läbi merealuse tunneli koopasse mere teisel kaldal, on võimalus üks avada seal. Kui ei, aitab ainult ime meid sellest koopast välja.”

Valge Draakonile meenus nende suguvõsa võlur, kes isa jutu järgi oskas endale hobuse kuju võtta ja muidki imeasju teha, kuid tema oli juba ammu siit ilmast lahkunud ja kedagi teist draakon ei teadnud. Nad otsustasid teemantit juuresoleva ukse peal proovida, kuid midagi ei juhtunud. Puhunud veidi, otsustasid nad minna läbi merealuse tunneli teise koopasse ja proovida võit seal.

Teekond läbi tunneli oli muutunud ohtlikuks. Tunnel oli vana, sissevarisemisohus, ja mõni suurem torm oleks võinud saatuslikuks saada, koopad oleksid vett täis valgunud ja aarded meresügavustesse kandnud.

Võtnud seinalt tõrviku, asusid loomalapsed teele. Kobra jäi aaret valvama. Juba mõnda aega kõndinud, aru saamatagi, mis juhtus, lendasid nad kõva mürtsuga vastu tunneliseina. Kostus mühinat ja sisinat, suure hoo ja õõtsumisega lähenes Kuningkobra. “Armsad lapsed! Hea, et te kaugemale minna ei jõudnud. Läheduses viibinud Zarum, nähes, et koopasuu sulgus, palus Sinivaalal tunneliseina müksata, ehk saab koopasuu nõnda avada. Ja koopasuu avaneski.

“Hurraa Sinivaalale!” hüüdsid kõik kooris.

Aarded otsustati vanasse koopasse tagasi viia. Valgejõe kaldalt toodi tollesama hiigelmado nahk, kellest kobra jutustas, ja laotati koopasuu ette maha. Lõpuks, kui viimanegi münt oli kokku korjatud, mässiti ussinahk kompsuks ja teekond võis alata. Suur Kuldne Draakon, karavani juht, kandis küüniste vahel Kuningkobrat, Sissi istus tal seljas. Valge Draakoni seljas istus jänesepoeg, ülejäänud kandsid aaret, hoides küünistega ussinahka. Nad olid teel tagasi Metsakoopasse, kus ootas neid võimas Grisli. Vanu sõpru nähes tõusis ta tagajalgadele ja mõirgas heameelest. Kuna juba hämardus, tehti üles suur lõke. Sissi pandi kännu otsa vahti pidama. Aga ikkagi õnnestus kahel hiirekesel ja ühel üleannetul rotipojal öö varjus üks ilus kullast karikas metsa tirida.

Aarete kandmine endisesse hoiukohta oli kulgenud hästi. Selle auks korraldati uhke pidu, kuhu võisid tulla kõik, kes vaid tahtsid. Oli seal ka Zarum, kellele tänu heateole andestati andestati tema vanad patud –veenduti, et ta polnudki nii halb. Merekuningas ja Jäneseemand, merehaldjad ja Grisli löid tantsu läbisegi, ajades peolauvalt ümber mitu peekrit. Draakonid vaatasid pidu ülal lossiaknal ja võtnud hoogu, lendasid üles taeva alla, muutes oma sädelusega kuldseks nii taeva kui maa.

Kuidas jänes endale saba sai?

Muistend

Kord kutsus Vanaisa kõik loomad kokku, et neile sabad anda. Jänes ei saanud kahjuks minna, sest tal oli gripp. Niisiis palus vaene haavikueemand möödaminevat kassi, et too talle saba tooks. Kiisu oli muidugi lahkesti nõus.

Kui kõik loomad olid kohal, jagas Vanaisa kõik sabad ära. Kass sai endale uhke pika saba ja asus koduteele. Jänku majast mööda minnes pistis pikk- kõrv pea aknast välja ja küsis: „ Kas sa mulle saba töid?“ Võta näpust, kassil läks see täitsa meelest! Ta mõtles, et kui nüüd minema pääseb, ega siis jänes teda kätte saa. Pistiski hiirekuningas jooksmata, kuid jäneski andis jalgadele valu. Tagaajaja jõudis kiisule järele ja krahmas tema uhkest pikast sabast kinni. Sikutas, sikutas, kuni väike valge tutt kassi sabaotsast talle pihku jäi. Jänku oli sellegagi rahul, sest tema meelest oli see küllalt pehme ja armas. Kass lidus minema nagu jaksas, et päästa veel, mis päästa annab.

Sellest ajast ongi jänesel valge sabatutt.

Triin Rammo Viluste Põhikoolist

Karina Lipski, Huvikeskus "Kullo" kunstirinaist

Marie Lahe Tallinna Huvikeskus Kullo kunstiringist

Sajajalgne saja-aastases raamatukogus

Suurel Raamatukogul oli suur juubel. Pidu oli täies hoos, kui äkki käis pauk. Raamatukokku ilmus imelik olend. Väikese uurimise järel selgus, et see oli sajajalgne. „Oi, tervist!” hüüdis sajajalgne.

„Minu nimi on Mardi-Endel, ja kui tohib, räägin teile sünge loo!”

Inimesed olid kohkunud ning ei osanud sitikast midagi arvata. Aga Endel pikalt ei keerutanud ja asus asja juurde: „Mina olen siin ilmas juba kaua-kaua. See raamatukogu on mulle nagu kodu, kasvasin siin üles ja olen terve oma elu siin elanud. Kui ma olin vast viie aastane, leidsin raamatukogust huvitava kõite sitikakogust – no teate küll neid raamatuid, mis sitikatele mõeldud on. No nii, mina siis huviga uurin ja loen: *“Kui sina, sitikas, seda raamatut loed, langeb sinule needus, ja must kuri hunt tuleb sind purema! Ära kunagi enam seda raamatut ava!”*

Oh, küll ma olin siis hirmunud. Jooksin ruttu Vana Tooma juurde ja rääkisin talle kogu loo ära. Toomas hoiatas raamatukogu õõvahti, ning too lubas valvel olla. Ja tööpoolest, öösel tuligi sõepunaste silmadega must hunt. Ma kartsin nii, et roomasin ruttu laua alla. Must hunt hakkas minu poole tormama, kuid valvur jõudis temast ette. Ta pistis pistoda talle kõrri, kuid hundiga ei juhtunud midagi. Hunt murdis valvuri maha ja jooksis ruttu metsa. Järgmisel ööl tuli toosama hunt tagasi ja lubas raamatukogu põlema panna, kui see saja aastaseks saab. Nii et kallid külalised, soovitan teil kiiresti lahkuda, enne kui leekidesse põlete!”

Sajajalgne lõpetas juttu ja haihtus niisama äkitselt, kui oli ilmunud. Kogu seltskond jooksis kabuhirmus laiali. Kuid midagi ei juhtunud ei järgmisel, ülejärgmisel, ega üle-ülejärgmisel päeval. Nüüd käivad küllastajad muudkui mööda raamatukogu ringi ja otsivad sajajalgset, et võtta teda vingerpussi eest vastutusele.

Sajajalgne Aadu

Kord elas üks sajajalgne, kelle nimi oli Aadu. Üle kõige meeldis Aadule seigelda. Aadu oli ka väikest viisi luuletaja. Üks tema luuletustest kõlas nii:

Olen sajajalgne ma,
sada paari jalgu on mul ka.
Olen pikk ja aeglane,
kuid mitte sinu vaenlane.
Rohu sees ma olen vakka
Ära mind nüüd kartma hakka!

See oli üks Aadu lemmikluuletusi. Tänu sajajalgse oskusele kutsusid teised teda sageli esinema. Ühel hommikul, kui Aadu oma uuringutel linna sattus, nägi ta loosungit: “RAAMATUKOGU SAAB SAJA AASTASEKS!”

Aadu mõtles: “Mm-mh! Raamatukogul on aastaid sama palju kui minul jalgu. Lähen ja külastan seda raamatukogu!”

Kui Aadu kohale jõudis, nägi ta tuhandeid raamatuid. Aadu uuris igalt riulilt mõnda teost: “Mõelda vaid, kui palju teadmisi ja tarkust on siin koos! Laenutan pärast mõned raamatud siit kaasa. Aga praegu loeme veel natsa.”

Ning seda öeldes süvenes ta taas raamatutesse. Ta luges raamatuid nagu näiteks “Romeo ja Julia” ning “Harry Potter ja tulepeeker”. Aadu sai nutta, naerda, põnevust ja märulit kogeda. Ta oli nii süvenenud, et ei kuulnudki, kui valjuhääldist öeldi: “Kallid küllastajad! Tallinna Keskraamatukogu suleb ukсед viie minuti pärast!”

Aadu muudkui luges ja luges ning lõpetas lugemise alles siis, kui ukсед hakkasid sulguma. Kui ta tahtis hakata koju minema, olid ukсед juba kinni. Kuna Aadu oli positiivse ellusuhtumisega sajajalgne, ütles ta: “Vähemalt ei hakka mul igav!”

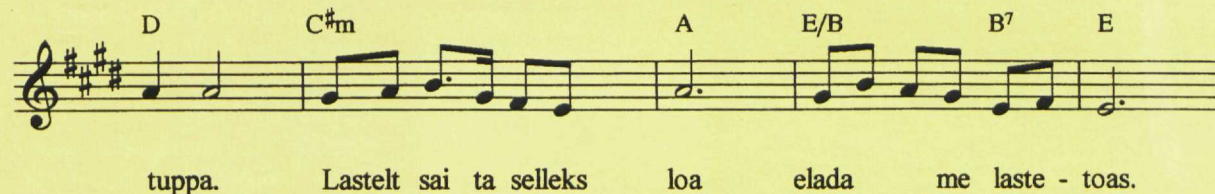
Kui hommik kätte jõudis, otsustas Aadu, et hakkab vabadel päevadel raamatukogus käima. Nüüdsest käibki Aadu raamatukogus lugemas.

Tondi loss

Andrus Norak

Sirje Kaasik
26.veeb.2006

Ökokrati digifotovõistluse võitjad on selgunud!

Hanna Liisa Tamm

Ökokrati digifotovõistluse võitjad on selgunud! Digipildikunstnike töid hindas žürii, kuhu kuulusid tuntud loodusfotograafid Tiit Hunt ja Peeter Vissak, ajakirjanik Kadri Valner ja ajakirja Hea laps kujundaja Vivika Kalt.

Noorimas rühmas sai esikoha **Viimsi Piilupesa**, teine auhind läks **Marta Külaotsale Konguta Koolist**, kolmas preemia anti **Ruth Kaldmale** ja neljas **Riina Lotamõisa** juhtimisel tegutsevatele **Haiba Lasteaias** piltnikele.

Teises vanusegrupis võitis esikoha **Katre Lehtmaa** Kabalast, teise auhinna sai **Paikuse Põhikooli** võistlustööst ja kolmanda **Keila Ühisgümnaasiumi** fotolooming.

Kolmanda vanusegrupi võitjad olid **Hanna Liisa Tamm** Konguta Koolist, **Darja Skok** Keila Ühisgümnaasiumist ja **Sander Rünge** Kuusalu Keskkoolist.

Neljandas vanuserühmas võitis esikoha **Maari Soekov** Loo Keskkoolist, teise preemia sai **Raili Püü** Kuusalu Keskkoolist ja kolmanda auhinna pälvis **Katrin** Keila Gümnaasiumist.

Eriauhinna andis žürii Kuusalu Keskkooli õpilasele **Kristiinale**, kes jäädvustas pildile talvise ja kevadise metsa omapära.

Triibu-Liine leidis uusi sõpru

2. juunil käis Triibu-Liine Hea Lapse toimetusega Ülemiste Keskuses müttamas. Lastekaitse Liidu, Apollo raamatu-kaupluse ja Tallinna Keskraamatukogu korraldatud lasteüritusel esinesid veel Tähekesse peatoimetaja Piret Raud-Kalda, Lastekaitse Liidu projektijuht Kätlin Vainola ja Lastekirjanduse Keskuse raamatutundjad. Kõigile liputas sõbralikult saba Leijatateküla Lotte, kes valdab, muide, inimkeelt niisama vabalt kui koerakeelt!

Diana Griffel

Noored kunstnikud teavad, mida riigi rahaga teha

Rahandusministeeriumi poolt esmakordselt korraldatud riigi raha teemaliste lastejoonistuste konkursile saabus 227 algklasside õpilaste tööd 26 koolist üle kogu Eesti. Joonistusvõistlusele laekunud pilte kasutab rahandusministeerium riigi raha kasutamist ja eelarveprotsessi tutvustava "Riigi raha raamatu" illustatsioonidena.

Esimese koha pälvis **Diana Griffel Elva Gümnaasiumist**, teise auhinna sai **Helina Haljas Palamuse Gümnaasiumist** ja kolmanda preemia võitis **Aleksei Švaika Sõmeru Põhikoolist**. Omapärase lahenduse eest anti eriauhinnad **Slaavi Gümnaasiumi** õpilasele **Karina Trofimovale**, **Mart Reiniku Gümnaasiumi** õpilasele **Karoliine Holterile** ja **Lümanda Põhikooli** tüdrukule **Kertu Tuulingule**.

Joonistusvõistlusele laekunud pilte kasutab rahandusministeerium riigi raha kasutamist ja eelarveprotsessi tutvustava "Riigi raha raamatu" illustatsioonidena.

Teadlased pintslil otsa!

Armas joonistamishuviline! Kas Sul juba on oma lemmikteadlane? Mismoodi ta välja näeb? Kas ta kannab kitlit või on tal hoopis suurendusklaas tagataskus? Et seda kõike teada saada, kuulutame välja arvutijoonistusvõistluse "**Palun joonista mulle teadlane**".

Joonista meile pilt oma lemmikteadlasest, olgu ta siis ajaloolane või informaatik, astronoom või filosoof, konnauurija või mäeteadlane, botaanik või zooloog... Vahvaid tüüpe, kes pildile jäämist igatsevad, on meie ümber hästi palju.

Teadlast saab joonistada igaüks, sest **võistlus toimub kolmes vanuserühmas**: kuni 12aastased, 13–18aastased, 19aastased ja vanemad.

Auhinnafondis on kolm sülearvutit ja palju teisi toredaid auhindu. Premeeritakse ka agaramaid juhendajaid.

Võistlust korraldab EENet koostöös teaduskeskusega AHHA ning parimad teadlasepildid saadetakse üleeuroopalisele "Teadlaste öö" võistlusele. Pilte saab esitada 20. septembrini 2007.

Täpsemad juhised asuvad EENeti kodulehel: www.eenet.ee/konkurss

Selgusid konkursi „Tähed särama“ I vooru parimad noorteprojektid

Hansapanga noorteprojektide konkursi „Tähed särama“ I vooru võitjad on selgunud. Konkursi võitjad valiti välja 215 projekti seast ning pank toetab neid kokku rohkem kui 350 000 krooniga. Toetamist leidsid järgmised projektid: „Rulapark Ristile“, „Estonian Deaf Movies“, „Reis mikro- ja makromaailma“, noortefilm „Mis iganes Aleksander!“, „Siin me oleme – kus olete teie?!“, „FoorumTe“, „Ühisutamine ja jäähoki maandab pingeid!“, „Põõna talu põlluralli“, „Paldiski jalgpall – ka noortele“, „Seiklusrada mööda Neitsiraba serva“, „Õppeotstarbeline tootearendusprojekt Formula Student“, „Koolifilm 2007“, „Saaremaa Ühisgümnaasiumi III heategevuslik Tähtede Mäng korvpallis“. Võidutöid saab näha noortepanganduse kodulehel www.npnk.ee. On alanud „Tähed särama“ II voor, kuhu saab taotlusi esitada kuni 1. novembrini. Laureaadid kuulutatakse välja 31. novembril 2007.

Käärid käes, piraadilipp pea kohal

Johnny Depp

(passinimega John Christopher Depp II, sündinud 9. juunil 1963 Kentucky osariigis USA-s) on üks neist staaridest, keda armastavad nii noored kui ka vanad. Filmirollide kollektsioon on Johnnyl väga palju erinevaid osi – nii muinasjututegelasi, kurikaelu kui ka ajaloolisi isikuid. Neljakümne nelja aastasel näitlejal on selja taga kahekümne kolme aastane karjäär, mille algus polnudki eriti paljutootav.

15-aastaselt lõi Johnny käega kooliteele ja otsustas selle asemel rokkmuusikuks hakata. Ta mängis küll mitmes garaaži-bändis, kuid tundis peagi, et ega ta midagi uut ja erilist muusikas teha suuda. Kahekümneselt sõlmitud abielu Lori Anne Allisoniga purunes peatselt, kuid tänu Allisonile loodud sidemed näitleja Nicolas Cage'iga töid Johnny ellu suure pöörde. 21-aastasena sai noormees oma esimese filmirolli **"Elm Streeti luupainajas"** (1984) ning sai seejärel palju pakkumisi teleseriaalide ja noorsoofilmide tegijalt.

Ütlemine, et segaverelised on andekad, peab Deppi juures hästi paika: tema vanavanaema oli puhastverd indiaanlane irokeesi hõimust, ning ta soontes voolab ka iiri ja saksa verd. Oma perekonnanime kohta viskab Depp nalja: see tähendavat sakslaste tänavakeeles ohmut ehk debiilikut. Tegelikult kuulub Depp just arukamate staaride kilda – ikka on ta tahtnud teha midagi enam kui ainult oma siledat näolappi ekraanil näidata. Seepärast on ta siitamaani tänulik režissöör **Tim Burtonile**, kes kutsus ta nimiosaliseks filmis **"Edward Käärkäsi"**. Selle rolli tegemiseks oli vaja rohkem mõelda ja enda kallal tööd teha kui lihtsameelsetes sekeldustefilmides ning pärast 1994. aastal linastunud **"Ed Woodi"**, mille režissööriks oli samuti Tim Burton, sai menu leidnud Johnny juba hakata filmirollile valima. Järgnes terve rida filme, mis töid Deppile aina enam ja enam kuulsust: **"Üle noatera"**, **"Surnud mees"**, **"Donnie Brasco"**, **"Astronauti naine"**, **"Peata ratsanik"**, **"Enne kui saabub öö"**, **"Otse põrgust"** ... Igal aastal osales Depp vähemasti kahe filmi võtetel. 2003. aastal valmisid järjest **"Ükskord Mehhikos"**, **"Kaotsi läinud La Manchas"** ja **"Kariibi mere piraadid: Musta pärlil needus"**.

Piraadifilmi ja selle peategelast, kapten Jack Sparrow'd, tabas tohutu menu, ning aastal 2006 jõudis kinolinale juba piraadiloo teine osa **"Surnud mehe aardekirst"**.

Vahepeal jõudis Johnny Depp osaleda veel kahes menukas lastefilmis **"Avastades Eikunagimaad"** (2004) ja **"Charlie ja šokolaadivabrik"** (2005). Willy Wonka, keda Johnny kehastas, meenutas mõnede vaatajate meelest Michael Jacksonit, kuid

näitleja ise kinnitas, et šokolaadivabrikandi kuju luues olid tal silme ees oma lapsepõlve TV-saadete juhid Kapten Känguru, Mr. Rogers ja Onu Al. Näitlejat võis julgesti šokolaadi ligi lasta, sest väiksena olevat tal tekkinud allergia selle maiuse vastu.

Lastefilmide rollid sobivad Johnny Deppile suurepäraselt: kodus on tal tütar **Lily-Rose Melody** (1999) ja poeg **Jack** (2002), kelle ema on prantsuse näitlejatar **Vanessa Paradis**. Perekond elab kord Ameerikas, kord Prantsusmaal, ning käsil oleva filmi **"Sweeney Todd"** võtete ajaks koliti Inglismaale. Johnny oskas rahulikult summutada vahepeal tekkinud meediakära Lily-Rose haiglasse sattumise ümber ja õnneks olid ka inglise arstid mõistvad ega lasknud kollast ajakirjandust patsiendi lähedale.

Muide, on kindlaks tehtud, et Johnny Deppi vastu tuntakse internetis küll rohkem huvi kui paljude teiste näitlejate vastu, kuid see ei puuduta tema peret, vaid ikka filminäitleja tööd. Seevastu Brad Pitti ja Angelina Jolie juures huvitab netiskäijaid nende eraelu. Statistika väidab, et Johnny Deppi ja **"Kariibi mere piraatide"** asju uuris 42 miljonit internetis surfajat! Nüüd, kus kinodesse on jõudmas Jack Sparrow seikluste kolmas seeria **"Kariibi mere piraadid: Maailma lõpus"**, lisandub kindlasti veel mitmeid miljoneid. Mõned paigad, kust üht-teist leida võib:

<http://www.johnnydeppfan.com/>

<http://www.deppimpact.com/>

<http://johnnydeppzone.com/>

<http://jacksparrow.moonfruit.com/>

Depp on öelnud, et piraadikapteni kuju loomisel seisis tal silme ees Rolling Stonesi trummar Keith Richards, ning uues filmis kerkib legendaarne trummimees juba ka publiku silme ette Jack Sparrow isa rollis.

Jüri Trouberg

Toimetuselt:

Kas teate, et Johnny Depp on oma nime andnud ka Emajõe Ateenas ehk Tartus asuvale oõmuusikaklubile **"Kellele ei meeldiks Johnny Depp?"**, mida juhib koos Jaan Pakuga paljude meie lugejate lemmik Chalice? Alla 18-aastasi seadused öökluppi küll ei luba, aga vanemad õed-vennad ja isad-emad võite küll sinna läkitada! Infot saab aadressilt: www.depp.ee

Õpilasfirmad tegutsevad

Vanalinna Päevade ajal võttis Tallinna kesklinn oma kirevuse ja kärarikkusega silmad kirjuks – kõiki üritusi ei jõuaks üles lugedagi!

26. mail peeti Raekoja platsil

isevärki laata – ostjate vanus kõikus aastast sajani, müüjad aga olid kõik noored ja ilusad. Tegu oli nimelt õpilasfirmade laadaga. Mida kõike ei pakutud – alates postkaartidest ning lõpetades seinakelladega, rõivastest, anumatest ja ehetest kõnelemata!

Väga vahvaid postkaarte olid valmistanud kolm Gustav Adolfi Gümnaasiumi 10. klassi neiu – Kadi, Kaia ja Andra õpilasfirmast Milfor. Tüdrukutel on lahtised käed ja hea fantaasia: lisaks muule said nad hakkama isegi aja sulatamisega: tavalisest tumerohelisest pudelist valmis sel kombel kena klaasine seinakell! Omapäraseid seelikuid ja vallatuid rinnamärke pakkus laadal Sindi Gümnaasiumi poiss Reigo. Tema pakutud bukletilt võis lugeda, et tegu on presidendiga: Reigo juhhib Stemmy nimelist firmat, millel on oma määndzer Rasmus ning töötaja rolli täitev Markus. Reigo tunnistas, et tegelikult on firmal veel ka üks telgitagune niiditõmbaja – nimelt ta ema, kes aitab lipsudest moekaid seelikuid kokku õmmelda. Seelikud on väga originaalsed – nende materjaliks on kaunid siidised kaelasidemed, ning proovimisel selgus, et hamed istuvad väga hästi ega kipu ka kortsuma. Laadal oli ka tänavuse õpilasfirmade võistluse võitja MPK 24/7. Südasuveks noorte pakutud sõbrakindad küll mõeldud pole, kuid – ega tali taevasse jää!

Firma koosneb kolmest piigast ja sai nime nende eesnimede esitõtete järgi: Mari-Liis Poolak, Pille-Riin Vackermann ja Krista

Palder. Praegu õpib igaüks neist eri koolis: Mari-Liis Tallinna 32. Keskkoolis, Pille-Riin Tallinna Tehnika-gümnaasiumis ja Krista Gustav Adolfi Gümnaasiumis, kuid oma esimesed firmakogemused said nad juba siis, kui käisid kõik veel Nõmme Põhikoolis. Tüdrukuid ühendas ka juhendaja – Kristiina Orgla. Eesti võistluse võitjana läheb firma peatselt Saksamaale. Juuli lõpus tasub neile pöialt pidada, et neil ka üle-euroopalisel õpilasfirmade võistlusel hästi läheks. Selguse mõttes võtab firma Berliini-konkursi jaoks endale ingliskeelse nime Glove.

Kui kellelgi lugejatest peaks olema soov oma õpilasfirma loomiseks, siis kuidas tuleks alustada?

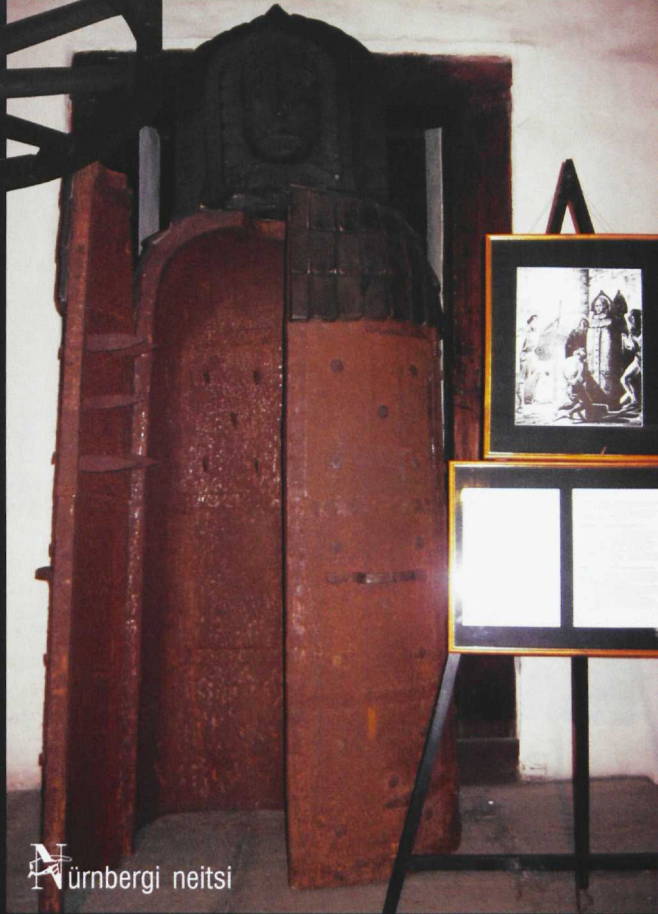
Junior Achievementi Eesti projektijuht **Liina Nurme** sõnul pole see üldse keeruline: kõigepealt tuleks võtta kontakti Junior Achievementiga ja seejärel peaks õpilasfirmat juhendav õpetaja käima ära kolmepäevasel koolitusel. Algust võib teha juba põhikoolis – sel juhul pole küll tegu õpilas-, vaid minifirmaga. Eestis on praeguseks õpilasfirmasid juba 120, Vanalinna laadal osales neist 33.

Liina Nurme pole mitte ainult projektijuht, vaid ka Laagna Gümnaasiumi õpetaja. Eriti uhke on ta oma andekate õpilaste üle, kelle firma Estonet valmistas Eesti vaatamisväärsustega maakaardi, mis meeldis peaministrile sedavõrd, et ta tellis selle kaardi igale maakonnale jagamiseks. Kõige uhkem kaart – see, millele andis autogrammi president ise – kingiti aga õpetajale. **Infot Junior Achievementi kohta leiate leheküljelt: <http://www.ja.ee/>**

Hämarast keskajast

Et inimkond on muutunud paremaks, selles võib veenduda keskaegsete piinariistade näitust vaadates. Inkviisitoritool, vooressevõ, hispaania saapad, venituslaud ja teised eksponaadid pärinevad piirkondadest, mis praegu kuuluvad Saksamaa, Austria, Itaalia ja Hispaania koosseisu. Kõigi eksponaatide olemust ja ajalugu selgitavad näitusel eest-, vene ja ingliskeelsed tekstid ning illustratsioonid.

Pattale tõmbamine

Nürnbergi neitsi

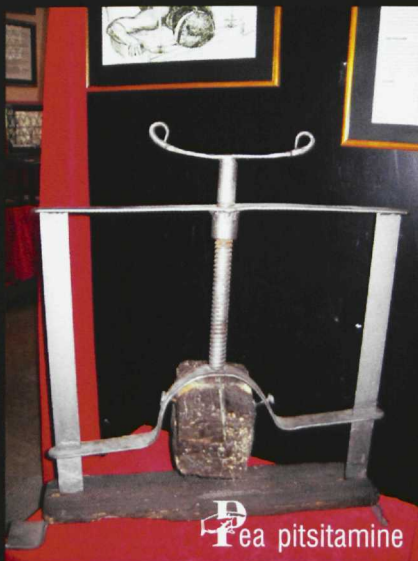
Naerualuseks asetamine

Inkviisitoritool

Juuda häll

Pea pitsitamine

Venituslaud

LEGO

EXO-FORCE

PE₂^B 1378 2007, 7/8

НИКАРИ

ДЕВАСТАТОР

www.exo-force.com

Lahing Kuldse Linna pärast. EXO-FORCE tiimi viib salajane missioon legendaarsesse linna. Legend pajatab, et linnas on peidus informatsioon võimsa väe kohta, mis hävitab iga vaenlase. Robotid võitmatu väe vastu. Kes iganes kontrollib Kuldset Linna, see kontrollib spetsiaalselt superväge – võitlus on alanud! Liitu EXO-FORCE'i meeskondadega: www.EXO-FORCE.com

8102

8103

8104

8105

**OSALE
JA VÕIDA!**

Mis on kahe õhus lendava
ja võitleva masina nimetused?

Nimi:

Address:

Saada õige vastusega talong
20. augustiks toimetuse aadressil:
Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146.

